

Plettet muddeklire, Lønstrup Strand, 17. oktober 2020. Foto: Karin Gustausen

Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2020

Af Kent Olsen, Sakari Kauppinen, Andreas Bruun Kristensen, Anders Odd Wulff Nielsen, Henrik Haaning Nielsen, Oskar Nilsson & Troels Eske Ortvad

Rapport nr. 52 fra Sjældenhedsudvalget

Indledning

Denne rapport omhandler 437 færdigbehandlede fund fra Danmark, heraf 282 fra 2020. Heri indgår også seks sager, som Sjældenhedsudvalget (SU) har behandlet, da det vedrører arter, som skønnes at være sjældne lokalt og derfor indgår som lokale SU-arter i visse regioner, men ikke figurerer på den nationale SU-liste. Sådanne fund publiceres (siden SU-rapport 1995-1996) i den landsdækkende årsrapport, andetsteds i *Fugleåret*, men er tillige nævnt i denne rapport. På opfordring fra lokalrapporternes redaktioner eller DOFbasens Kvalitetsudvalg (DKU) behandler Sjældenhedsudvalget også sager omhandlende fund af almindelige arter truffet på et usædvanligt tidspunkt af året, hvoraf der i indværende rapport indgår fire sager. 387 (89 %) af de færdigbehandlede fund (heraf 262 (93 %) fra 2020) blev godkendt, hvilket kan sammenlignes med en godkendelsesprocent på mellem 72 % og 92 % de seneste ti år.

315 (81 %) af de godkendte fund blev dokumenteret ved hjælp af foto, video, lydoptagelse, DNA-analyse mv. Fra Grønland færdigbehandlede 13 sager, som alle blev godkendt.

Til og med denne rapport henligger der 27 sager, som af forskellige årsager endnu ikke er færdigbehandlede. En liste over disse sager samt en liste over forkastede fund findes bagerst i rapporten.

Rækkefølgen af arter i den systematiske gennemgang af forekomsterne samt arts- og underartsstatus for diverse taxa følger *International Ornithological Committee (IOC) World Bird List* (Gill et al. 2021).

Regionsopdelingen følger samme inddeling, som Sjældenhedsudvalget har fulgt siden 1992 (SU-rapport 1992). Forekomster i *Danmarks eksklusive økonomiske zone* regnes også som danske fund. En uddybende forklaring mht. til definition og afgrænsning af denne zone kan ses i SU-rapport 2011.

Hvis intet andet er nævnt, er der tale om ét rastende individ. Betegnelserne 1K og 2K står for hhv. første og andet kalenderår; 2K+ (3K+) betyder, at fuglen er mindst i sit andet (tredje) kalenderår, men kan være ældre. Derudover er ad. = adult (gammel, udfarvet fugl), imm. = immatur (dragter mellem juvenil og adult), juv. = juvenil (første egentlige fjerdragt), pull. = pullus (dununge), rst. = rastende, sdr. = sommerdragt, vdr. = vinterdragt, odr. = overgangsdragt, ekldr. = eklipsedragt, prdr. = pragtdragt, trk.fors. = trækforsøgende, trk. = trækkende, syng. = syngende og ringm. = ringmærket.

Hvor aldersangivelse er baseret på fuglens udseende, benyttes kalenderår (ex. 3K+) frem for dragttype (ex. juvenil, immature og adult). Kalenderårsangivelsen er en betegnelse i henhold til fuglens dragtmæssige udseende og kendskabet til dragtudvikling hos den pågældende art frem for en egentlig aldersbetegnelse. Derfor vil eksempelvis en overvintrende amerikansk sortand (*Melanitta americana*) i adult dragt blive angivet som 3K+ ved fund i 1. halvår og 2K+ andet halvår. Ligeledes vil eksempelvis en terekklire (*Xenus cinereus*) i adult dragt blive angivet som 2K+, selvom der er tale om et individ, der igennem flere år regnes som en genganger.

Efter artsnavnet er i parentes angivet 1) antal anerkendte fund og individer (adskilt af en skråstreg) før 1. januar 1950, 2) antal godkendte fund og individer fra og med 1. januar 1950 til og med 2019 og 3) antal godkendte fund og individer i 2020. Denne opdeling er

Figur 1. Oversigt over regionsopdelingen anvendt i denne rapport.

i overensstemmelse med den standard, der anbefales af Association of European Rarities Committees (AERC 2021). Bemærk i øvrigt, at antal fund ikke altid er identisk

Stendrossel, Ebeltoft Færgehavn, 12. juni 2020. Foto: Martin Rheinheimer

Turkestantornskade, Bredfjed,
9. november 2020.
Foto: Henrik Haaning Nielsen

med antal individer, idet flokke og par regnes som enkeltfund, mens fx fem enkeltindivider på én dag ved samme lokalitet regnes som fem fund.

I lighed med europæisk standard regnes ynglefund (inkl. unger) som ét fund, hvorfor unger af danske yngleforekomster ikke medregnes i opsummeringen. Såfremt det vurderes at være overvejende sandsynligt eller sikkert, at fund registreret på flere lokaliteter omhandler samme individ(er), regnes det som ét fund. Derfor vil fx en trækkende sortbrynet albatros (*Thalassarche melanophris*) set fra forskellige kystlokaliteter i Kattegat blive regnet som ét fund ligesom en amerikansk pibeand (*Mareca americana*), der ud fra dragt karakterer kan genkendes på forskellige lokaliteter, vil blive regnet som ét fund. Returnerende individer fra år til år indgår ikke i opsummeringen.

Antal fund og individer fordelt på underarter opsummeres så vidt muligt også. Efter observatørnavnet er det oplyst, om de enkelte fund er dokumenteret med foto (Foto), videofilm (Video), lydoptagelse (Lyd), telemetrisporing (GPS), DNA-analyse (DNA) eller indsamlet død fugl (Død). Desuden er findere(n) ved hvert fund markeret med en asterisk (*) foran observatørnavnet. Imidlertid fremgår det ikke altid tydeligt af beskrivelserne, hvem finderen er, og der kan derfor mangle enkelte markeringer. I beskrivelser til Sjældenhedsudvalget bør det angives, hvem finderen er.

I bemærkningerne til de enkelte arter/underarter er deres normale udbredelsesområder tilføjet i parentes, hvorfra de danske hhv. grønlandske forekomster vurderes at stamme fra.

SU-listen

En liste over arter og underarter, som skal godkendes af SU, kan findes på udvalgets hjemmeside på adressen: www.dof.dk/aktiv-i-dof/grupper-og-udvalg/sjaeldenhedsudvalget/den-danske-fugleliste.

Til og med 2016 skulle fund af topskarv (*Phalacrocorax aristotelis*) godkendes af Sjældenhedsudvalget fra hele landet, mens det fra og med 2017 til og med 2019 kun var fund uden for den jyske vestkyst, der fortsat skal behandles af udvalget. Fra og med 2020 er det område, hvor fund af topskarv ikke skal behandles af udvalget udvidet til også at gælde alle kystobservationer fra Nordjylland, inklusive Kattegatøerne Hirsholmene, Nordre Rønner og Læsø. Observationer fra Limfjorden skal stadig indsendes til Sjældenhedsudvalget.

En generel vejledning til indsendelse af fund til Sjældenhedsudvalget kan findes på udvalgets hjemmeside. Det er muligt for indsendere at uploade SU-beskrivelser direkte til SU's database. Hvis man vil uploade en beskrivelse til Sjældenhedsudvalget, kan man gå ind på adressen: <http://su.dof.dk/su-opload/index.php>, hvor man vil blive vejledt. Sjældenhedsudvalget modtager også fortsat gerne beskrivelser pr. e-mail, men observatører opfordres til så vidt muligt at uploade deres beskrivelser via Sjældenhedsudvalgets hjemmeside.

Sjældenhedsudvalget behandler fund af SU-arter og nye arter for landet fra alle fem kategorier (se nedenfor), og for at få så fyldestgørende et billede som muligt af de enkelte arters og underarters forekomst er det i princippet vigtigt, at alt bliver rapporteret til udvalget. Sjældenhedsudvalget behandler som udgangspunkt alle forekomster

Høgeugle, Vallø Storskov, 23. marts 2020. Foto: Helge Sørensen

Sibirisk bynkefugl ssp. maurus, Christiansø, 28. maj 2020. Foto: Anders Odd Wulff Nielsen

af SU-arter, samt arter, der vurderes at have potentiale til at optræde spontant (kategori A og B) i Nordvesteuropa eller som fritlevende individ fra en selvsupplerende bestand (kategori C). Er man i tvivl om, hvorvidt et fund bør behandles af SU, kan man kontakte udvalget.

Kategorier

I henhold til AERC-standard (AERC 2021) inddeles de i Danmark trufne fuglearter i fem kategorier defineret som følger:

A: Arter der betragtes som tilsyneladende spontant optrædende og er truffet mindst én gang siden 1. januar 1950, fx amerikansk pibeand (*Mareca americana*) og

vibe (*Vanellus vanellus*). Som spontant optrædende regnes ligeledes skibs- eller på anden måde assisterede forekomster, så længe fuglen ikke er blevet fodret eller tilbageholdt undervejs.

B: Arter der betragtes som spontant optrædende, men kun er truffet i perioden fra år 1800 til 1949, fx lille sultanhøne (*Porphyrio alleni*) og østlig kravetrappe (*Chlamydotis macqueenii*).

C: Udsatte og undslupne arter, som har etableret en fritlevende og selvsupplerende bestand, enten herhjemme eller i andre lande; fx nilgås (*Alopochen aegyptiaca*) og fasan (*Phasianus colchicus*).

D: Arter som ville være placeret i A eller B, hvis ikke der var rimelig tvivl om, hvorvidt de nogensinde havde optrådt spontant i landet, fx bøffelend (*Bucephala albeola*) og hvid pelikan (*Pelecanus onocrotalus*).

E: Arter der betragtes som undsluppet fra fangenskab eller på anden måde kun unaturligt har optrådt i landet, eller hvis fritlevende bestande – hvis eksisterende – formentlig ikke er selvsupplerende, fx rosapelikan (*Pelecanus rufescens*), lammegrib (*Gypaetus barbatus*), steppeørn (*Aquila nipalensis*) med stropper og fund af rødhøne (*Alectoris rufa*).

Den officielle danske liste udgøres af arterne i kategori A, B og C. Fund i kategori C, D og E publiceres særskilt bagerst i SU-rapporten.

Danmarkslisten

Sjældenhedsudvalget fører en liste over arter og underarter, som er truffet i Danmark. Listen kan findes på udvalgets hjemmeside på adressen: www.dof.dk/aktiv-i-dof/grupper-og-udvalg/sjaeldenhedsudvalget/

Gåsegrib, Hygum, 27. juni 2020. Foto: Klaus Dichmann

den-danske-fugleliste. Sjældenhedsudvalget følger de taksonomiske anbefalinger fra *International Ornithologists' Union* (Gill et al. 2021).

Fra år 2020 er der godkendt fire nye arter for landet i kategori A: lille sejler (*Apus affinis*), kaffersejler (*Apus caffer*), stor gulben (*Tringa melanoleuca*) og brun sule (*Sula leucogaster*). Lille sejler er polytypisk med seks underarter: ssp. *galilejensis* (ørken-dværgsejler), ssp. *bannermani* (bioko dværgsejler), ssp. *aerobatese* (afrikansk dværgsejler), ssp. *theresae* (sydafrikansk dværgsejler), ssp. *affinis* (lille sejler) og ssp. *singalensis* (Sri Lanka-dværgsejler) (Gill et al. 2021). Ørken-dværgsejler (*A. a. galilejensis*) yngler i det nordlige Afrika, Mellemøsten, Iran og østpå til det vestlige Pakistan, med en lille bestand i Sydspanien, og regnes som den mest sandsynlige underart, der kan forekomme i Danmark. Kaffersejler og stor gulben regnes som monotypiske, mens brun sule er polytypisk med fire underarter udbredt i tropisk farvand: ssp. *leucogaster* (brun sule), ssp. *brewsteri* (stillehavssule), ssp. *etesiaca* (passat-sule) og ssp. *plotus* (mørkbrun sule) (Gill et al. 2021). Nominatformen af brun sule (*S. l. leucogaster*) er udbredt i Atlanterhavet og Caribien, med den nærmeste yngleplads på Kap Verde Øerne og regnes som den mest sandsynlige underart, der kan forekomme i Danmark.

Tre monotypiske arter er godkendt som nye for landet i kategori C: indisk gås (*Anser indicus*), sortsvane (*Cygnus atratus*) og mandarinand (*Aix galericulata*).

Indisk gås yngler i Europa i Holland, Belgien, England, Frankrig og Tyskland. Den hollandske bestand, der er den største i Europa, øgede markant i antal fra 1995 og nåede sin foreløbige kulmination omkring 2005. Siden da er antallet reduceret på grund af regulering af arten.

I Danmark, Norge, Sverige og Finland, har man set et forekomstmønster, der følger det hollandske forekomstmønster, hvorfor de respektive landes sjældenhedsudvalg har besluttet at placere indisk gås i kategori C. Forekomsten i Danmark minder også meget om den hollandske, hvad angår øgning og tilsvarende fald i antal. Indisk gås yngler dog ikke herhjemme og i hvert fald i 2017 sås på ny en stigning. En del af de danske fund udgøres tilsyneladende af fugle fra Holland på fældningstræk i sommermånederne. Indisk gås er godkendt i kategori C fra og med 1/1 1995, da det er på det tidspunkt, at bestanden for alvor øgede i Holland.

Mandarinand kommer af stort set samme grund som indisk gås i kategori C. Således er bestanden steget

Buskrørsanger, Vigersted, 8. juni 2020. Foto: Helge Sørensen

Kaffersejler, Rågeleje, 27. oktober 2020. Foto: Lars Jensen

Grøn sanger, Ellekrattet, 27. maj 2020. Foto: Thomas W. Johansen

markant siden 1995 i Holland, og i England er bestanden firedoblet siden midten af 1990'erne. Arten er kendt for at sprede sig over lange strækninger. Fx er to fugle, der var ringmærket i England, truffet i Rusland (afstande på henholdsvis 2.039 km og 2.644 km), en fugl fra Tyskland fløj 1.926 kilometer tillige til Rusland, og fugle fra Holland er gemeldt fra Skotland og Norge. I Danmark er der gemmeldinger af fugle ringmærket i Norge og Tjekkiet. I Tjekkiet er mandarinand placeret i kategori C. Mandarinand er godkendt i kategori C fra og med 1/1 1995, med baggrund i artens øgning i særligt Holland og England fra midten af 1990'erne. Mandarinand er også i kategori C i Norge, Sverige og Finland.

Sortsvane yngler i Europa med mindre og stabile bestande i blandt andet Holland, Frankrig, Belgien og Tyskland. Bestanden i Holland er øget fra 1990'erne og toppede omkring 2007, hvorefter bestanden ser ud til at være stabiliseret. Forekomsten i Danmark følger bestandsudviklingen i Holland og på baggrund af et ringmærkningsfund fra den belgiske kategori C-bestand, har Sjældenhedsudvalget vurderet, at fugle fra de europæiske C-bestande optræder i Danmark. Det danske fund af en fugl fra Belgien drejer sig om en 2K ringmærket 11/3 2001 ved Lixhe og gemeldt fra Sneum Engsø 3/5 2003. Op til fem sortsvaner blev set i det område i 2003, og at en fugl fra Belgien dukker op på den jyske vestkyst passer fint med, at især de hollandske knopsvaner ses på den danske vestkyst og i høj grad anvender især Ringkøbing Fjord i fældeperioden. I lighed med mandarinand og indisk gås indtræder sortsvane på den danske liste i kategori C fra og med 1/1 1995.

Rustand (*Tadorna ferruginea*) har hidtil været placeret i kategori A og kategori E på den danske liste, men indtræder nu også i kategori C. Efter en vurdering af udviklingen i bestanden af ynglende rustænder i bl.a. Tyskland, Holland, Belgien og Schweiz, hvor fuglene menes at være undslupne fangenskabfugle og resultatet af udsatte fugle i Hviderusland, er det tydeligt, at der er sket en markant fremgang. Fx er ynglebestanden i Tyskland steget fra 6-18 par i 1999 til 52-72 par i 2005 og 160-200 territorier i 2005-2009. I Danmark er der ved flere tilfælde set flokke af rustænder om sommeren, og de er givetvis et resultat af fældningstrækket til særligt Holland, hvor mærkede fugle har vist, at det primært drejer sig

Lille sejler, Tranestederne, Hulsig, 29. maj 2020. Foto: Erik Christophersen

om de tyske og schweiziske fugle. I Holland er der de senere år talt op til 1.500 fældende rustænder. Arten er kendt for at foretage invasioner mod vest og nordvest, også i historisk tid, og fuglene, som blev set i Danmark i forbindelse med invasionen i 1994, regnes fortsat med i kategori A. Men på grund af artens markante stigning i ynglebestanden i Vesteuropa siden 1999, indtræder rustand i kategori C fra og med 1/1 1999.

At Sjældenhedsudvalget har godkendt indisk gås, sortsvane, rustand og mandarinand i kategori C betyder ikke, at alle danske fund af de fire arter kan henføres til fugle fra de lande, hvor arterne har selvsupplerende ynglebestande. Der vil helt sikkert fortsat optræde fugle, der er undsluppet fra fangenskab.

Med indisk gås, sortsvane, mandarinand, lille sejler, kaffersejler, stor gulben og brun sule er der hermed godkendt 489 fuglearter i kategori A, B og C i Danmark til og med 2020.

Sjældenhedsudvalgets medlemmer

Udvalget bestod ved udgangen af 2020 af følgende medlemmer: Simon Sigaard Christiansen, Ole Zoltan Göller, Morten Bentzon Hansen, Sakari Kauppinen, Andreas Bruun Kristensen, Anders Odd Wulff Nielsen, Henrik Haaning Nielsen, Rasmus Due Nielsen, Kent Olsen (formand) og Troels Eske Ortvad. Derudover er Søren Sørensen og David Boertmann tilknyttet udvalget som konsulenter ved behandlingen af fund fra Færøerne hhv. Grønland.

Sjældenhedsudvalgets adresse:

Sjældenhedsudvalget, DOF, Vesterbrogade 138-140, 1620 København V. E-mail: su@dof.dk.

Sjældenhedsudvalgets hjemmeside:

www.dof.dk/aktiv-i-dof/grupper-og-udvalg/sjaeldenhedsudvalget

Tak:

For kritik og kommentarer til denne rapport takkes Jørgen Staarup Christensen, Tim Hesselballe Hansen og Rune Sø Neergaard foruden udvalgets øvrige medlemmer. For hjælp ved behandlingen af enkeltsager takkes Martin Collinson, Dick Forsman, Yann Kolbeinsson, Juho

Gråsejler, Grenen, 29. oktober 2020. Foto: Erik Christophersen

Könönen, Hans Larsson, Björn Malmhagen, Rasmus Strack og Roni Väisänen. Derudover takkes Magnus Corell, Tor A. Olsen, Roni Väisänen, Tadeusz Stawarczyk, Christopher König, Vincent van der Spek og Yann Kolbeinsson for informationer om forekomster i hhv. Sverige, Norge, Finland, Polen, Tyskland, Holland og Island. Den største tak rettes dog til de mange, der rapporterede deres observationer til Sjældenhedsudvalget og dermed skabte grundlaget for denne rapport.

Sjældne fugle i 2020

Som så ofte før startede året ud med kendte individer af halsbåndstrolchdand ved henholdsvis Sønderød (S) og Skjern Enge (RK). Tre overvintrende høgeugler rastede ved Gribskov (S), Hald (S) og Hesede Skov (S), og en jagtfalk, som blev fundet ved Hanstholm (NJ) i oktober 2019, forblev i området helt frem til udgangen af april 2020. Mere usædvanligt for årstiden var to kohejrer ved Gullestrup (RK), hvoraf den ene sås frem til slutningen af januar. En mellemflagspætte rastede i Draved Skov (SJ), hvor arten ikke var registreret siden 2015. Slutteligt rastede en amerikansk sortand ved Asserbo og Melby Strand (S) fra slutningen af måneden til ultimo april.

Februar bød på mere af samme skuffe med undtagelse af en asiatisk fløjlsand, der rastede ud for Sandflugtsplantagen, Rørvig (S). En sortstrubet drossel fandtes i slutningen af måneden rastende ved Køge Sydstrand (S), hvor den blev hængende til et langt stykke ind i marts. Derudover rastede en mellemflagspætte det meste af måneden ved Kruså (SJ) og endnu en kohejre sås ved Sortemosen (F), hvor den forblev frem til starten af april. En amerikansk sortand rastede ved Liseleje Strand (S), og en halsbåndstrolchdand blev fundet ved Søholm Engså (S), hvor den forblev frem til starten af april. Måneden bød også på en observation af krognebb i Skagen (NJ).

Marts stod hovedsageligt i ændernes og uglernes tegn. Tre amerikanske sortænder sås ved henholdsvis Blåvand og Skallingen (RB). En halsbåndstrolchdand rastede i flere dage ved Hornbæk Enge (ÅH), og en hvidøjet and sås i Maribo Sønderød (LF), hvor den forblev frem til slutningen af august. Tre høgeugler rastede på sjællandske lokaliteter ved henholdsvis Karlebo og Vallø Storskov. På sidstnævnte lokalitet rastede to høgeugler helt frem til starten af maj, hvor de gjorde et mislykket

Stor gulben, Hønen, Sønderho, 18. november 2020. Foto: Sakari Kauppinen

yngeforsøg. Slutteligt sang en spurveugle i Estvadgård Plantage (NJ), og sidst på måneden trak en stor skrigørn forbi Hellebæk (S).

I april dominerede de sjældne rovfugle. En rekordforekomst af blå glente så dagens lys med fire forskellige individer på tre sjællandske lokaliteter samt på Østmøn (M) og Sydlangeland (F). En 4K kejserørn bragte glæde blandt mange, da den sås over to dage på Møn (M). To unge franske, GPS-mærkede høgeørne meldte deres ankomst og sås på en lang række jyske lokaliteter. Endnu en halvbåndstrolchånd blev fundet ved Nørreballe Nor (F), og en ny høgeugle rastede ved Egeby (B). Slutteligt sås en mellemflagspætte i Sottrup Skov (SJ).

Maj startede med endnu en mellemflagspætte, denne gang ved Åbenrå (SJ). En tophøjre rastede ved Borreby Mose (S), og en flok på tre hvidskæggede terner sås først ved Torup Made (SJ) og senere samme dag ved Skjern Enge (RK). En dværgørn gjorde trækforsøg i Skagen (NJ), og det samme gjorde to unge steppeørne samt en slangeørn. To små gulben sås i Nordjylland ved henholdsvis Haldager Vejle og Vandet Sø. En sibirisk bynkefugl rastede på Christiansø (B) og det samme gjorde en ubestemt sibirisk/japansk bynkefugl ved Griben (S). Danmarks femte fund af sorthovedet gul vipstjert sås i Skagen (NJ), hvor også landets andet fund af grøn sanger blev gjort 27/5. Danmarks andet fund af sørgedue blev en realitet 25/5, hvor en fugl fandtes syngende ved Bøgballe (VE). Lige så bemærkelsesværdigt var Danmarks første fund af lille sejler, som gjordes 29/5, hvor en fugl rastede ved Hulsig (NJ), inden den trak videre senere samme dag. Den hidtil største invasion af buskrørsanger ramte landet i slutningen af maj og fortsatte langt ind i juni.

Juni var særdeles produktiv for sjældne fugle. Sammen med de to unge steppeørne, der blev fundet i Skagen (NJ) i maj, dukkede endnu en fugl op. I løbet af juni og juli sås de tre fugle på forskellige lokaliteter i hovedsageligt Nordjylland og på Djursland (ÅH). Endnu en slangeørn sås desuden i Skagen (NJ), og det samme gjorde lille rørvagtel, lille rørsanger, korttået lærke, dværghejre og to ørnevåger. En lille rørvagtel hørtes også i Lille Vildmose (NJ), en hætteeværling rastede i Hanstholm (NJ) og månedens anden dværghejre rastede flere dage på Vestamager (S). En lille gulbug rastede på Christiansø (B) og en publikumsvenlig stendrossel

sås i flere dage ved Ebeltoft (ÅH). Danmarks og Gedsers (LF) andet fund af østlig bleg gulbug blev en realitet, da en fugl blev ringmærket 17/6 og sås frem til 20/6. To korttåede lærker sås ved henholdsvis Rømø Sønderstrand (SJ) og Fanø Vesterstrand (RB). En lille invasion af hvidskægget terne resulterede i fund ved henholdsvis Nørreballe Nor (F), Bøtø Nor (LF) og Udkæret (B). En hvidøjret and rastede i Røgbølle Sø (LF) og en spansk ringmærket 3K gåsegrib rastede ved Hygum (RK) og Stråsø Plantage (RK). Slutteligt sås månedens tredje ørnevåge ved Voervadsbro (ÅH).

I begyndelsen af juli sås årets fjerde unge steppeørn ved Bøtø Nor (LF). En hvidøjret and rastede i Hejrede Sø (LF). Endnu en ørnevåge fandt vej til Skagen (NJ), hvor også en amerikansk sortand rastede på havet ud for Grenen (NJ). En balearskråpe trak forbi Bækbygård Strand (RK), og Danmarks ottende fund af skadegøg gjordes 25/7 på Røsnæs (S). Mest bemærkelsesværdigt for måneden var dog det fjerde fund af cistussanger og det første siden 2002, da en fugl fandtes syngende på Grenen (NJ) 9/7.

I august sås årets femte og sidste ørnevåge i Skagen (NJ). Årets tredje slangeørn sås i Mols Bjerge (ÅH) og en amerikansk sortand rastede ved Tranum Strand (NJ). Slutteligt sås en 1K hvidskægget terne i Klydesøen, Vestamager (S).

I starten af september trak en asiatiske fløjlsand forbi Kikhavn (S). To atlantiske/scopolis skråper sås fra den nordsjællandske kyst ved henholdsvis Børstrup Hage, Korshage og Kikhavn, mens endnu en fugl trak forbi Vejers Strand (RB). En amerikansk sortand rastede ved Uggerby Strand (NJ), mens en blå glente trak forbi Korsør (S), og en langnæbbet sneppeklire sås på Agger Tange (NJ). Månedens højdepunkt var Danmarks første fund af brun sule 12/9 på Dueodde (B). Månedens sluttede med en ringmærket blåstjert på Grenen (NJ).

Oktober startede med en adult hvidskægget terne, som rastede ved Holløse Bredning (S). Der sås amerikansk sortand ved henholdsvis Blåvand (RB) og Tontoft Nakke (SJ). En tilbagevendende hvidøjret and sås ved Kruså Mølle Sø (SJ), mens yderligere to fugle rastede ved Birkum (F), og én rastede i Ejstrup Sø (VE). En stor skrigørn trak forbi Stevns (S) og Feddet (S) og sås næste dag ved Hyllekrog (LF). En alpe sejler trak forbi Klise Nor (F) og en mellemflagspætte rastede helt frem til årets udgang ved Rindum (RK). En sortvinget braksvalle rastede ved Skjern Enge (RK), og to kohejrer sås ved Stubbe Enge (ÅH). Årets tredje og fjerde fund af lille gulben gjordes ved henholdsvis Klydesøen (S) og Sneum Dige Sø (RB). Landets andet fund af japansk bynkefugl blev fundet ved Tipmosen (RB) 13/10. I løbet af oktober sås hele tre tajgapiber på Mandø (RB) og en fjerde fugl sås på Skallingen (RB). En rekordforekomst på hele 12 brune løvsangere registreredes også, med flest fund i Jylland. Der sås blåstjert på Mandø (RB) og ved Blåvands Huk (RB), mens der sås schwarz' løvsanger ved Hirtshals (NJ) og Blåvands Huk (RB). Den hidtil største invasion af gråsejler ramte landet i slutningen af oktober. I alt registreredes ni fugle ved lokaliteter på Bornholm, Sjælland, Djursland og Nordjylland. I oktober sås to nye arter for landet; en kaffersejler rastede 27/10 ved Vejby Strand (S) og trak dagen efter forbi Gilbjerg Hoved (S), mens en

stor gulben rastede på forlandet udfor Sneum Digesø (RB) 28/10. Landets andet fund af brundrossel gjordes 31/10-7/11 ved Sorthat Odde (B).

I november fortsatte invasionen af gråsejler med tre observationer af enlige individer ved henholdsvis Gjerrild (ÅH), Risskov (ÅH) og Samsø (ÅH). Landets kun anden turkestantornskade rastede 8-9/11 ved Bredfjed (LF). Efterårets anden langnæbbede sneppeklire rastede i Horsens Fjord skiftevis på Borre (VE) og Alrø (ÅH), hvor den sås frem til årsskiftet. Den samme store gulben, som blev set i oktober, rastede 16-21/11 ved Sønderho (RB). I den forbindelse blev landets femte hvidkindet værling fundet 20/11 ved Sønderho (RB). Slutteligt sås en jagtfalk på Stevns (S), og efterårets anden alpesejler rastede ved Frederikshavn (NJ).

I december sås årets tredje asiatiske fløjlsand ved Høve Strand (S). Danmarks syvende bonapartemåge rastede ved Hirtshals Havn (NJ) 1-3/12 og noget uventet sås Danmarks blot anden prærietrane ved Rødninge (M) 27/12.

Kategori A: Spontane forekomster

Category A: Species recorded in an apparently wild state

Sibirisk krikand *Sibirionetta formosa* (0, 3/3, 0)

1994: 15/11, Hvidkilde, Svendborg (F), 3K han skudt, *Torben Pedersen.

2019: 6/6, Sneum Digesø (RB), 2K+ han, *Conny Andersen, Jens Jørgen Andersen m.fl. (Foto).

Fuglen fra Svendborg i 1994 blev ringmærket og fotograferet som 2K han ved Hemmelmarker See, Schleswig-Holstein 3/2 1993 (Bairlein *et al.* 2014, Busche

& Berndt 1994, Schafstall 1994), og repræsenterer det første fund i Danmark, mens fundet fra Sneum Digesø i 2019 er det tredje fund af arten. Fundet fra Skælskør 24/11 2005, hvor en 1K hun blev skudt og indsendt af jæger til Danmarks Miljøundersøgelser via Thomas Kjær Christensen (SU-rapport 2008), udgør hermed det andet fund i Danmark.

Der er stærke beviser for, at sibirisk krikand forekommer spontant i Europa, da der foreligger isotopanalyser fra fundet i Skælskør (Fox *et al.* 2007) og fra Tillingham, Essex i England 1/1 1906 (Votier *et al.* 2009), der understøtter sibirisk oprindelse. Arten er endvidere i fremgang (BirdLife International 2021), og den er tillige langdistancetrækker. Sjældenhedsudvalget har derfor besluttet, at arten normalt vil blive placeret i kategori A, medmindre der er beviser for fangenskab som fx farveringe på benene. I de øvrige nordiske lande er antallet af fund følgende: to fund i Finland (Roni Väisänen pr. mail) og to fund i Norge (Tor A. Olsen pr. mail), mens det svenske sjældenhedsudvalg er i gang med en genbehandling med hensyn til kategorisering af deres fund (Magnus Corell pr. mail). Holland har 13 fund (Vincent van der Spek pr. mail). (Nord- & Nordøstsibirien mod syd til Bajkalsøen; overvintrer Korea, Japan & Østlige Kina.)

Hvidøjjet and *Aythya nyroca* (4/4, 61/68, 3/3)

2017: 11/9, Røgbølle Sø (LF), 2K+ han, *Hjalte Benjamin Johansen, Henrik Højholm m.fl. (Foto).

2020: 5/1 + 4+9+19/3, Kruså Møllersø (SJ), 3K+ han, Jørn Vinther Sørensen m.fl. (Foto). – 30/3-1/4 + 28/4 + 27/6 + 30/8, 3K+ han, Maribo Søndersø (LF), *Simon Vikstrøm, Michael Køie Poulsen, Rasmus Strack m.fl.

Hvidøjjet and, Damhussøen, 5. juli 2020. Foto: John Larsen

Halsbåndstroldand, Søholm Engsø, Stevns, 4. marts 2020. Foto: Hans Ægidius

(Foto). – 14-15/6 + 26-28/6, 3K+ han, Røgbølle Sø (LF), Jens Søgaard Hansen, Michael Køie Poulsen m.fl. (Foto). – 27/6-9/8, Damhussøen (S), 2K+ han, *Jørgen Hulbæk Christiansen m.fl. (Foto). – 14/7 + 8+30/8 + 5/9, 2K+ han, Hejrede Sø (LF), *Simon Vikstrøm, Rasmus Strack, Frederik Rejsby Johansen m.fl. (Foto). – 6-18/10, Kruså Møllesø (SJ), 2K+ han, *Klaus Bo Jensen, Svend Anker Schwebs, Lars Peter Hansen m.fl. (Foto). – 17/10-8/11, Ejstrup Sø (VE), 2K+ hun/1K han, *Christian Michael Vil-ladsen, Ulrik Kjøller Skovborg (Foto). – 31/10-31/12, Grusgrave ved Birkum (F), 2K+ han, *Per Rasmussen, Henrik Kalckar Hansen m.fl. (Foto). – 4-27/11, Grus-grave ved Birkum (F), 2K+ han, *Per Rasmussen, Henrik Kalckar Hansen m.fl. (Foto). – 15-26/11, Kiskelund Plan-tage, Kruså (SJ), *Jørn Vinther Sørensen m.fl. (Foto).

Fundet fra Røgbølle Sø 11/9 2017 udgør det andet nye fund af arten i 2017. 2020 bød på tre nye fund. Fundet fra Ejstrup Sø 17/10-8/11 udgør årets første nye fund, mens fundene fra Grusgrave ved Birkum 31/10-31/12 og 4-27/11 repræsenterer hhv. andet og tredje nye fund af arten. De øvrige fugle regnes som gengangere fra tidligere år. Fundene på Lolland omhandler to fugle, hvor den første ses 30/3-1/4 + 28/4 + 27/6 + 30/8, 3K+ han, Maribo Sønder sø (LF), mens den anden ses 14-15+26-28/6, 3K+ han, Røgbølle Sø (LF) og 14/7 + 8+30/8 + 5/9, 2K+ han, Hejrede Sø (LF). Sjældenhedsudvalget har gennemgået samtlige danske fund af hvidøjet and, hvilket har medført en ændret opsum-mering over fund af arten i forhold til SU-rapporten fra 2019 (SU-rapport 2019). (Øst- & Sydøsteuropa; overvin-trer Middelhavet, Sortehavet & Nordafrika)

Halsbåndstroldand *Aythya collaris* (0, 17/17, 3/3)

2020: 1/1-21/3, Sønder sø (S), 3K+ han, Jesper Brodersen m.fl. (Foto). – 1-4/1, Øster Enge, Skjern Enge (RK), 3K+ han, *Alex Sand Frich, Peder Nygaard Nielsen, Ole Amstrup m.fl. (Foto). – 18/2-9/4, Søholm Engsø, Stevns (S), 3K+ hun, *Jørgen Hulbæk Christiansen m.fl. (Foto). – 16-25/3, Hornbæk Enge (ÅH), 3K+ han, *Lars Tom-Petersen, Thorkil Brandt, Birger Rasmussen m.fl. (Foto). – 28/4-2/5, Nørre-balle Nor (F), 3K+ han, *Claus Dalskov m.fl. (Foto). – 6-9/11, Sønder sø (S), 2K+ han, *Jesper Brodersen m.fl. (Foto).

Der blev indrapporteret tre nye fund i 2020: Søholm Engsø 18/2-9/4, Hornbæk Enge 16-23/3 og Nørrebal-le Nor 28/4-2/5. Fundet fra Skjern Enge regnes som genganger fra samme lokalitet i perioderne 19-21/11 og 12-31/12 2018 (SU-rapport 2018) samt 1-20/1 2019 (SU-rapport 2019). Fundene fra Sønder sø 1/1-21/3 og 6-9/11 regnes som den samme tilbagevendende fugl, som er indrapporteret fra flere lokaliteter nord for Kø-benhavnsområdet, årligt siden 2013 (SU-rapport 2019).

Sjældenhedsudvalget har gennemgået alle hidtidi-ge fund af halsbåndstroldand med henblik på at få et mere ensartet billede af forekomsten og gengangere. Dette har medført en ændret opsummering over fund af arten, idet fundene fra Stubbe Sø 23-31/5 2009 (SU-rapport 2009) og Maribo Sønder sø 21/2-1/3 2015 (SU-rapport 2015) nu regnes som nye fund, i stedet for gengangere. (Nordamerika)

Asiatisk fløjlsand *Melanitta stejnegeri* (0, 3/3, 3/3)

2014: 12-17/10, Blåvands Huk og Hvidbjerg Strand, (RB), 2K+ han, *Rasmus Strack m.fl. (Foto).

Alpesejler, Pikkerbakken,
Frederikshavn,
8. november 2020.
Foto: Lars Grøn

2020: 27/2-7/3, Kattegat ud for Sandflugtsplantagen, Rørvig (S), 3K+ han, *Jørgen Hulbæk Christiansen, Lars Paaby, Rasmus Strack m.fl. (Foto). – 3/9, Kikhavn, Hundested (S), 2K+ han trk., *Søren Haaning Nielsen (Foto). – 13-31/12, Høve Strand (S), 2K+ han, *Sebastian Klein m.fl. (Foto).

Fundet fra Blåvands Huk og Hvidbjerg Strand 12-17/10 2014 er tidligere publiceret som værende samme fugl, som sås på lokaliteten 12-18/10 2009, 19/3 2010, 18/2-26/3 2011, men vurderes efter genbehandling at omhandle en ny fugl og udgør hermed det andet danske fund af arten (SU-rapport 2009, 2010, 2011, 2014). Bemærk, at dette har medført en ændret opsummering over fund af arten.

2020 bød på tre nye fund, hvor fundet fra Hundested udgør den første trækkende fugl, der er registreret i Danmark. Der er registreret i alt tre fund i Finland (Roni Väisänen pr. mail), ét i Island (Yann Kolbeinsson pr. mail), ni i Sverige (Magnus Corell pr. mail), otte i Norge (Tor A. Olsen pr. mail), to i Polen (Tadeusz Stawarczyk pr. mail) og ét i Tyskland (Christopher König pr. mail). (Nordøstasien)

Amerikansk sortand *Melanitta americana* (0, 30/30, 3/3)

2020: 17/1-14/4, Asserbo Strand og Melby Strand (S), 3K+ han, *Christian Rørdam m.fl. (Foto). – 14/2, Liseleje Strand (S), 3K+ han, Lars Jensen Kruse, Michael Køie Poulsen m.fl. (Foto). – 3/2, Blåvand Strand (RB), 3K+ han, *Troels Eske Ortvad. – 3/2, Blåvand Strand (RB), 3K+ han, *Troels Eske Ortvad. – 7/3, Skallingen (RB), 3K+ han, *Martin Rheinheimer (Foto). – 15/7-9/8, Grenen, Skagen (NJ), 2K+ han, *Rolf Christensen, Knud Pedersen m.fl. (Foto og Video). – 19/8 + 2-4/10, Tranum Strand (NJ), 2K+ han, *Rune Sø Nergaard m.fl. (Foto og Video). – 22/9, Uggerby Strand, (NJ), 2K+ han, *Lars Paaby, Conny Jensen (Foto). – 11-15/10, Hvidbjerg Strand (RB), 2K+ han, Erik Vikkelsø Rasmussen m.fl. (Foto). – 16/10, Tontoft Nakke (SJ), 2K+ han, *Dennis Langholz (Foto). – 17/12, Hvidbjerg Strand (RB), 2K+ han, Henrik Böhmer, David Manstrup. – 18-30/12, Asserbo Strand og Melby Strand (S), 2K+ han, *Jakob Engelhard (Foto og Video). – 19-21/12, Asserbo Strand og Melby Strand (S), 2K+ han, *Jakob Engelhard (Foto og Video).

Der blev registreret tre nye fund i 2020: Liseleje Strand 14/2, Tranum Strand 19/8 og 2-4/10 samt Tontoft Nakke 16/10. De resterende fund i 2020 anses som gengangere.

Sjældenhedsudvalget har gennemgået alle hidtidige fund af amerikansk sortand med henblik på at få et mere ensartet billede af forekomsten og gengangere. Dette har medført en markant forøgelse af det samlede antal, idet i alt 11 fund i perioden 2005-2019 nu regnes som nye fund i stedet for gengangere. (Nordamerika & Nordøstsibirien)

Gråsejler, Vejby Strand, 27. oktober 2020. Foto: Sakari Kauppinen

Gråsejler, Grenen, Skagen, 29. oktober 2020. Foto: Erik Christophersen

Alpesejler *Tachymarptis melba* (3/3, 34/35, 2/2)

1986: 13/5, Gjerrild (ÅH), *Anders Rasmussen, Ebbe Hansen, Peter Kanne (Foto).

2020: 13/10, Klise Nor, Sydlangeland (F), trk., *Morten Müller, Torbjørn Eriksen, Nis Rattenborg m.fl. (Foto). – 8/11, Pikkerbakken, Frederikshavn (NJ), 1K, *Jørgen Steengaard, Erland Jensen, Aase Jensen m.fl. (Foto).

Et lysbillede taget af Peter Kanne, der viser alpesejleren ved Gjerrild 13/5 1986, blev fundet i en kasse og senere affotograferet. Fotoet efterlader ingen tvivl om bestemmelsen, og fundet kunne godkendes med 35 års forsinkelse. Fundet på Langeland er øens første og kommer året efter, at Fyn ligeledes fik sit første fund; Knudshoved Færgehavn 15/10 2019 (SU-rapport 2019). To iagttagelser i 1974 ved Korsør (S) henholdsvis 23/9 og 26/9 (SU-rapport 1974) regnes nu som samme individ, hvilket har medført en opdatering af opsummeringen. (Alperne, Sydeuropa & Lilleasien; overvintrer tropisk Afrika)

Mursejler *Apus apus*

2020: 19-22/3, Søvang, Pineskovens og Sydvestpynten, Amager (S), *Stefan Stürup, Jan Speiermann, Rasmus Turin m.fl. (Foto).

Første danske fund af mursejler i marts. (Europa, Nordafrika & Asien; overvintrer Afrika syd for Sahara)

Gråsejler *Apus pallidus* (1/1, 17/17, 12/12)

2020: 23-24/10, Gjerrild Nordstrand (ÅH), 1K, *Rasmus Due Nielsen, Anders Rasmussen, Stephan Skaarup Lund m.fl. (Foto). – 27-28/10, Vejby Strand (S), 1K, *Jan Lindgaard Rasmussen, *Brian Rasmussen, *Allan Haagensen m.fl. (Foto). – 28/10, Helsingør (S), 1K, *Jan Hjort Christensen, Lars Michael Nielsen, Sebastian Klein

Kaffersejler, Rågeleje,
27. oktober 2020.
Foto: Lars Jensen

Lille sejler, Tranestederne, Hulsig, 29. maj 2020. Foto: Erik Christophersen

m.fl. (Foto). – 28-29/10, Skagen (NJ), 1K, *Anders Sydney Jensen, Jørgen Kabel, Martin Grienenberger m.fl. (Foto). – 29/10, Grenen, Skagen (NJ), 1K, *Jørgen Kabel, *Martin Grienenberger, *Knud Pedersen m.fl. – 29/10, Stevns Fyr (S), 1K, *Frederik Rejsby Johansen, *Thomas W. Johansen, *Lars Paaby m.fl. (Foto). – 29/10, Stevns Fyr (S), 1K, *Frederik Rejsby Johansen, *Thomas W. Johansen, *Jørgen Hulbæk Christiansen m.fl. (Foto). – 29-31/10, Stevns Fyr (S), 1K, *Eigil Larsen m.fl. (Foto). – 31/10, Hammeren (B), 1K, *Sune Riis Sørensen, Rasmus Strack, Sebastian Klein m.fl. (Foto). – 3/11, Gjerrild Klint (ÅH), 1K, *Thomas W. Johansen (Foto). – 3/11, Sælvig Havn, Samsø (ÅH), 1K fundet død, *Erik Larsen (Foto & Død). – 17/11, Risskov, Århus (ÅH), 1K, *Hjalte Kjærby, Emil Skovgaard Brandtoft, Kent Olsen m.fl. (Foto).

Rekordår og en fænomenal forekomst; næstbedste år var 2018 med fire fund (SU-rapport 2018, 2019).

Bemærk, at der 29/10 sås to fugle på samme tid i Skagen (NJ) og tre fugle på samme tid ved Stevns (S). I Sverige, som frem til 2019 havde 27 fund, var der i efteråret 2020 14 fund af 15 individer, hvilket også var rekordår (Magnus Corell pr. mail). (Sydeuropa; overvintrer Afrika)

Lille sejler *Apus affinis* (0, 0, 1/1)

2020: 29/5, Tranestederne, Hulsig (NJ), *Oluf Lou, Jens Kirkeby m.fl. (Foto).

Ny art for landet. Læs mere om fundet andetsteds i Fugleåret (Lou 2021). (Sydlige Spanien, Afrika & Mellem-østen)

Kaffersejler *Apus caffer* (0, 0, 1/1)

2020: 27/10, Vejby Strand og Rågeleje (S), 1K, *Lars Christiansen m.fl. (Foto). – 28/10, Gilbjerg Hoved (S), 1K trk., *Georg Hoffmann, Jens Lind, Erik Christensen (Foto).

Søgedue, Bøgballe, 25. maj 2020. Foto: Christian Andersen Jensen

Ny art for landet. De to fund drejer sig om samme individ. Læs mere om fundet andetsteds i Fugleåret (Christiansen et al. 2021). (Sydlige Spanien, sydlige Portugal & Afrika)

Skadegøg *Clamator glandarius* (1/1, 6/6, 1/1)

2020: 25/7, Røsnæs (S), 1K, *Jeanette Hall Petersen (Foto).

Første fund siden 16/7 2011, hvor en 1K-fugl sås og fotograferedes på Harboøre Tange (RK) (SU-rapport 2011). Trods eftersøgning var det desværre kun fotografen, som kunne nyde synet af den sjældne gæst på Røsnæs, hvilket også var tilfældet med fuglen i 2011. Fem af de otte danske fund er fra midten af juli til slutningen af august. Desuden foreligger der ét fund i maj og to fra september. (Sydeuropa; overvintrer Afrika)

Sørgedue *Zenaida macroura* (0, 1/1, 1/1)

2020: 25/5, Bøgballe (VE), han syng., *Tommy Kaae m.fl. (Foto).

Andet danske fund af denne amerikanske dueart; første var i Skagen (NJ) 19-21/5 2008 (SU-rapport 2008). Et af de mest uventede fund i 2020; en syngende sørgedue i Sydøstjylland, der blev fundet og bestemt på sangen. Fuglen blev fundet om morgenen og kunne ses hele dagen - til glæde for mange tilreisende fuglekiggere. Arten er truffet to gange i Sverige; Södermanland juni 2001 og Öland maj 2019 (BirdLife Sverige 2021). Der er ingen fund af arten i Norge (Tor A. Olsen pr. mail) eller Finland (Roni Väisänen pr. mail). (Nordamerika)

Dværgrørvagtel *Zapornia pusilla* (3/3, 16/16, 1/1)

2020: 25/6, Lille Vildmose (NJ), han, syng., *Palle A. F. Rasmussen.

Fuglen, som kun blev hørt, udgør det fjerde fund i Lille Vildmose, efter ét fund i 2011 (SU-rapport 2011), ét fund i årene 2013-2015, som regnes værende af samme individ (SU-rapport 2013, 2014, 2015), og ét nyt fund i 2015 (SU-rapport 2015). Lille Vildmose er hermed landets nye hotspot, efter arten længe er udeblevet fra den tidligere kernelokalitet, Vejlerne (NJ), som havde seks fund i årene 1982-1998. (Syd- & Østeuropa; overvintrer Afrika)

Lille rørvagtel *Zapornia parva* (2/2, 11/11, 2/2)

2020: 5/6, Reservatet, Skagen (NJ), hun, syng., *Martina Hillbrand, *Peter Brodersen, Hans Christophersen m.fl. (Lyd). – 10-12/6, Lille Vildmose (NJ), hun, syng., *Palle A. F. Rasmussen m.fl. (Lyd).

Andet år i træk med to fund, hvilket tangerer højeste årstotal. Fuglen i Skagen blev først set, men efterfølgende også hørt, da den reagerede på afspilning af lille rørvagtel han-sang. Fuglen fra Lille Vildmose er det andet fund fra lokaliteten, idet en han sang ved samme lokalitet 17-18/6 2019 (SU-rapport 2019). Der er tale om de første fund af syngende hunner herhjemme. Eneste andre danske forekomster af hunner omhandler to døde fugle: 19/6 1898 ved Nyborg (F) (Christensen & Rasmussen 2015) og 23/11 1935 ved Rønne Havn (B) (SU-rapport 2017). Sverige havde i 2020 et større influks, som også inkluderede mange syngende hunner; største forekomst var 3 ex.

i Kvismarens Naturreservat i Närke, 26/5 2020 (Artportalen 2021). (Syd- & Østeuropa samt Centralasien; overvintrer Nord- & Vestafrika & Mellemøsten)

Prærietrane *Antigone canadensis* (0, 1/1, 1/1)

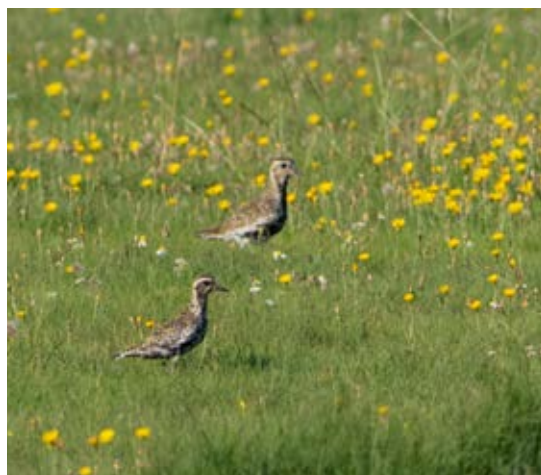
2020: 27/12, Røddinge, Vestmøn (M), 2K+, *Jane Andreassen (Foto).

Fundet blev "opdaget" på DOF Storstrøms Facebook-side. På baggrund af fem fotos, som var lagt op som ung trane (*Grus grus*), kunne fuglen artsbestemmes. Inden fuglen kom til Danmark, havde den holdt til ved en gård ved Söråsele i Västerbotten i Midtsverige fra 12/10-19/11 2020. I lighed med observationen på Møn, blev fuglen i Sverige først artsbestemt korrekt ud fra foto, bragt i nyhedsmediet *Västerbottens-Kuriren*, 30/12 2020, altså efter den gæstede Vestmøn (Artportalen 2021). Der er tale om blot andet danske fund; det første fund er sjovt nok også fra Møn, hvor en 2K+ sås ved Møns Fyr, Ny Borre og Busemarke Mose, 27-28/5 2013 (SU-rapport 2013). Det er mere reglen end undtagelsen, at en prærietrane genfindes i flere lande. Således var individet i 2013 observeret i både Spanien og Finland samme år, inden den ankom til Danmark (SU-rapport 2013). Der er tale om det blot ellefte fund i Vestpalæarktisk; seneste fund omhandler den "danske" fugl, som sidst blev set i Västmanland i Sverige, 29/4-5/5 2014 (BirdLife Sverige 2021, Tarsiger 2021).

Fuglen er godkendt som lille prærietrane (*G. c. canadensis*), som yngler i NØ-Sibirien, Alaska og det nordlige Canada til Baffinøen (Gill et al. 2021) og, som må betragtes som den klart mest potentielle strejfgæst i Europa. Sjældenhedsudvalget har genbehandlet fundet fra 2013, med henblik på racebestemmelse, og har nu også godkendt denne med karakterer svarende til lille prærietrane. (Nordøstlige Sibirien, Nordamerika & Cuba; nordlige bestande overvintrer midterste & sydvestlige USA & Mexico)

Sibirisk hjejle *Pluvialis fulva* (0, 36/36, 1/1)

2020: 2-18/8, Bygholm Vejle (NJ), 2K+, *Henrik Haaning Nielsen m.fl. (Foto).

Sibirisk hjejle (alm. hjejle i baggrunden), Bygholm Vejle, 14. august 2020. Foto: Henrik Haaning Nielsen

Hvidrygget ryle, Store Vrøj, Saltbæk Vig, 25. juli 2020. Foto: Helge Sørensen

Fundet er det syvende for Vejlerne, men med ni fund udgør Margrethe Kog/Saltvandssøen/Højer Vade det bedste område for arten herhjemme. Der er blot tale om det fjerde danske fund i august måned. Sverige havde fem fund (Magnus Corell pr. mail), Norge fire (Tor A. Olsen pr. mail) og Polen ét (Tadeusz Stawarczyk pr. mail), mens der ikke var fund i Finland (Roni Väisänen pr. mail). (Nordrusland & Alaska; overvintrer Sydøstasien & Australien)

Hvidrygget ryle *Calidris fuscicollis* (0, 24/24, 1/1)

2020: 25/7, Store Vrøj, Saltbæk Vig (S), 2K+, *Helge Sørensen (Foto).

Juli er, med nu ti fund, den bedste måned at finde arten herhjemme. Der er hidtil kun ét godkendt fund af en 1K-fugl fra den 26/10, 1978 på Ulvshale (M). De resterende fund i 2. halvår har alle været af adulte fugle (foruden en enkelt fugl, der ikke er aldersbestemt). Holland noterede i år deres fund nummer 55 og 56 (Dutch

Langnæbbet sneppeklire,
Agger Tange, 30. september 2020.
Foto: Henrik Haaning Nielsen

Pletted muddeklire, Lønstrup Strand, 16. oktober 2020. Foto: Erik Christophersen

Birding 2021), og Finland deres ottende fund (Roni Väisänen pr. mail), mens der hverken var fund i Norge (Tor A. Olsen pr. mail) eller Sverige (Magnus Corell pr. mail). (Arktisk Nordamerika; overvintrer Sydamerika)

Prærieløber *Calidris subruficollis* (1/1, 51/52, 1/1)

2020: 14/9, Bygholm Vejle (NJ), *Henrik Haaning Nielsen, Lisbeth Rødbro Jeppesen, Lars Paaby m.fl.

Syvende fund for Vejlerne, hvoraf de seks er fra Bygholm Vejle. Fundet er det første siden 2017, hvor Danmark ellers noterede et rekordår med seks fund (SU-rapport 2017). Ud af Danmarks i alt 53 fund er de 37 fra månederne august (15 fund med 16 fugle), september (14) og oktober (8). I 2020 var der to fund i Norge (Tor A. Olsen pr. mail), to fund i Finland (Roni Väisänen pr. mail) og ét fund i Polen (Tadeusz Stawarczyk pr. mail), alle i september. (Nordamerika; overvintrer Sydamerika)

Langnæbbet sneppeklire *Limnodromus scolopaceus* (1/1, 15/15, 2/2)

2020: 30/9, Agger Tange (NJ), 2K+, *Christian Andersen Jensen, Henrik Haaning Nielsen, Frits Rost m.fl. (Foto). – 8/11 + 4/12-31/12, Borre, Horsens Fjord (VE), 1K, *Kim Biledgaard, Hans Pinstrup m.fl. (Foto). – 30/11-31/12, Alrø Egehoved, Horsens Fjord (ÅH), 1K, Søren Skriver m.fl. (Foto).

Første fund siden 2017. Fundet fra Horsens Fjord, der er det første i Østjylland og Sydøstjylland, omhandlede en fugl, der skiftevis opholdt sig ved Borre (VE) og Alrø (ÅH) på hver side af Horsens Fjord. Denne fugl forsøgte at overvintrere, idet den sås frem til 16/1 2021. Den 5/1 2009 rastede en 2K i Lønnerup Fjord (NJ), hvilket udgør

det eneste egentlige vinterfund (SU-rapport 2009). Arten er ellers fundet i månederne april-september samt i november. At den ikke er truffet i oktober, kan undre. Fx har Sverige ti fund i denne måned (ud af 27 fund) i årene 1959-2018 (Birdlife Sverige 2021). I 2020 havde Sverige i øvrigt ét fund (Magnus Corell pr. mail), Finland tre fund (Roni Väisänen pr. mail) og Polen ét fund, der i øvrigt var Polens fjerde fund nogensinde (Tadeusz Stawarczyk pr. mail). (Nordamerika & østlige Sibirien; overvintrer Sydamerika)

Terekklire *Xenus cinereus* (0, 57/57, 2/2)

2020: 22-24/5, Klydesøen, Vestamager (S), Jan Svejgaard Jensen m.fl. (Foto). – 26-30/5, Højer Vade (SJ), *Tim Andersen, Stig Kjærgaard Rasmussen, Anders Zuschlag m.fl. (Foto). – 4/6, Sneum Digesø (RB), *Ole Zoltan Göller (Foto).

Fuglen fra Højer Vade regnes som genganger, idet en fugl er set i området hvert år siden 2008 (SU-rapport 2019). Polen havde fem fund i 2020 (Tadeusz Stawarczyk pr. mail). (Finland, Hviderusland og Rusland; overvintrer tropisk Afrika, kysterne langs Det Indiske Ocean, Sydøstasien & Australien)

Pletted muddeklire *Actitis macularius* (0, 2/2, 1/1)

2020: 15-18/10, Lønstrup Strand (NJ), 1K, *Leif Møller Sørensen m.fl. (Foto).

Fundet udgør det ene af to fund i Norden i 2020, hvor Norge stod for det andet fund, idet en 2K-fugl sås januar-marts (Tor A. Olsen pr. mail). Fundet ved Lønstrup Strand (NJ) er i øvrigt det første fund af en 1K i Danmark. I Norge, hvor arten er truffet i alt elleve gange, omhandler tre fund 1K-fugle med to fund i

Stor gulben, Hønen, Sønderho, 18. november 2020. Foto: Sakari Kauppinen

Sortvinget braksvale, Skjern Enge, 9. oktober 2020. Foto: Lars Jensen

oktober og ét i december (Artsobservasjoner 2021). Fra Sverige foreligger der otte fund, hvoraf kun ét, gjort i september, omhandler en sikkert aldersbestemt 1K-fugl (Birdlife Sverige 2021). I 2020 havde Tyskland ét fund i juni, hvilket udgjorde landets ellefte fund (Christopher König pr. mail). (Nordamerika; overvintrer Sydamerika)

Lille gulben *Tringa flavipes* (1/1, 9/9, 4/4)

2020: 19-20/5, Sandholme, Haldager Vejle (NJ), *Rune Sø Neergaard, Mogens Neergaard, Lars Grøn m.fl. (Foto). – 27/5, Vandet Sø (NJ), *Asger Lykkegaard Møldrup m.fl. (Foto). – 23/10-22/11, Klydesøen, Vestmager (S), 1K, *Sebastian Klein m.fl. (Foto). – 29/10, Sneum Digesø (RB), 1K, *Henrik Brandt, Klaus Bertram Fries, Morten Bentzon Hansen m.fl. (Foto).

Hele fire fund udgør det hidtil bedste år herhjemme, og det er første gang, at et nordisk land registrerer så mange fund på ét år. Fundene fra henholdsvis Klydesøen og Sneum Digesø er de første danske fund i oktober og tillige de første fund af 1K-fugle. Fuglen ved Sneum Digesø blev fundet i forbindelse med eftersøgning af landets første fund af stor gulben (*T. melanoleuca*) samme sted, dagen før! Norge havde også et godt år i 2020 med tre fund, alle i maj-juni (Tor A. Olsen pr. mail), og både Sverige (Magnus Corell pr. mail) og Finland (Roni Väisänen pr. mail) noterede hver ét fund. Både Holland (Dutch Birding 2021) og Polen (Tadeusz Stawarczyk pr. mail) havde to fund. (Nordamerika; overvintrer Mellem- & Sydamerika)

Damklire *Tringa stagnatilis* (0, 76/86 t.o.m. 2005, -)

Hidtil har fund fra Vejlerne i 1986 (SU-rapport 1986-1987), 1988 (SU-rapport 1989), 1989 (SU-rapport 1989) og 1990 (SU-rapport 1990) været godkendte som særskilte fund, men regnes nu som ét fund af et tilbagevendende individ, hvorfor opsummeringen, som har figureret siden 1. januar 2006, hvor arten blev taget af SU-listen, er ændret. Der var tale om en fugl, der alle fire år kunne opleves i parringsflugt. Det kan bemærkes, at der i 1986 sås parring med rødben (*T. totanus*), og fuglen

sås som ungevarslende sammen med Rødben de øvrige år. (østlige Europa til østlige Sibirien; overvintrer tropisk & sydlige Afrika)

Stor gulben *Tringa melanoleuca* (0, 0, 1/1)

2020: 28/10, Forlandet udfor Sneum Sluse (RB), 1K, *Ole Zoltan Göller (Foto). – 16-21/11, Hønen, Sønderho, Fanø (RB), 1K, *Søren Brinch m.fl. (Foto).

Ny art for landet. De to fund drejer sig om samme individ. Læs mere om fundet andetsteds i Fugleåret (Göller 2021). Stor gulben er hidtil truffet fire gange i både Holland (Vincent van der Spek pr. mail) og Sverige (Magnus Corell pr. mail) samt to gange i Norge (Tor A. Olsen pr. mail). Til gengæld har hverken Tyskland (Christopher König pr. mail) eller Finland (Roni Väisänen pr. mail) fund af arten endnu. (Nordamerika; overvintrer Mellem- & Sydamerika)

Sortvinget braksvale *Glareola nordmanni* (2/2, 11/12, 1/1)

2020: 7-31/10, Skjern Enge (RK), 1K, *Annelise Skånstrøm, *Niels-Henrik Højbjerg m.fl. (Foto).

Årets fund er kun det fjerde danske fund af en 1K-fugl, men det første fra oktober. Dog sås i 2002 en 1K ved Hofmansgave i Odense Fjord i dagene 30/9-1/10 (SU-rapport 2004). Polen havde fire fund i 2020, hvoraf to var fra oktober og ét fra november (Tadeusz Stawarczyk pr. mail), mens Holland havde tre fund af fire fugle i august, hvoraf de tre var 1K-fugle med bl.a. to langtidsstationære fugle i perioden 20/8-27/10 (Dutch Birding 2021). Både Sverige (Magnus Corell pr. mail) og Tyskland (Christopher König pr. mail) havde hver ét fund i 2020. Bemærk at opsummeringen var forkert i SU-rapport 2019. (Sortehavsegnene & Centralasien; overvintrer sydlige Afrika)

Bonapartemåge *Chroicocephalus philadelphia* (0, 6/6, 1/1)

2020: 1-3/12, Hirtshals Havn og Hirtshals Øststrand (NJ), 2K+, Kurt Prentow, Poul Henrik Pedersen m.fl. (Foto).

Hirtshals imponerer ved at have været vært for fire af de syv danske fund. Dertil er det yderligere imponerende, at samme observatør har fundet tre af disse. Tyskland havde ét fund i november (Christopher König pr. mail), og Norge havde to fund i henholdsvis maj-august og i oktober (Tor A. Olsen pr. mail). Der var ingen fund i det øvrige Norden i 2020. (Nordamerika)

Sorthovedet måge *Ichthyaetus melanocephalus* (6, ca. 169, -)

1981: 25/5-13/6, Rågø nord for Lolland (LF), 2 3K+ (ynglepar m. 2 pull.), *Hans Neels, *Niels Otto Preuss (Foto & Død).

Der er tale om det tredje ynglefund i Danmark, hvor de to første fund er fra 1970 og 1975. I forbindelse med et besøg ved reden var to ud af tre æg begyndt at klække, men voldsom regn den følgende nat tog imidlertid livet af de nyklækkede dununger. Med en kendt rugetid på 23-25 dage må æglægningen være påbegyndt ca. 25/5, hvorfor fundet godkendes for perioden 25/5-13/6. Da ynglefund af sorthovedet måge på daværende tidspunkt var meget sjældne, blev de døde unger indsamlet og afleveret til Statens Naturhistoriske Museum, hvor de er opbevaret i sprit. Jon Fjeldså har bekræftet artsbestemmelsen af dunungerne, da det er diagnostisk for sorthovedet måger, at dunspidserne klæber sammen som sorte pigge som hos Splitterne (*Thalasseus sandvicensis*) og andre ternere. Efter genbehandling anerkendes følgende ynglefund ikke længere; fundet er tidligere angivet med hemmeligholdt lokalitet, der er en lille ø på

vestsiden af Glænødæmningen og nord for Vesterfed (S), 3/6 og 16/6 1979 (2 ynglepar i koloni af stormmåge (*Larus canus*) (SU-rapport 1979-1980). Fund efter 1990 skal ikke forelægges Sjældenhedsudvalget. (Ukrainske Sortehavskyst, Lilleasien, Sydeuropa & Nordvesteuropa; overvintrer Middelhavet, Sortehavet, Nordvestafrika & Nordvesteuropa)

Rosenterne *Sterna dougallii* (1/1, 4/4, 0)

Ca. 1900: ukendt dato, Lillebælt (VE), 3K+ han sommerdragt skudt, *stabssergent Jacobsen (Foto & Død).

I forbindelse med en revision af den danske liste pr. 2013 (Ortvad et al. 2015) udgik fundet, da det ikke kunne dokumenteres i hverken skindsamlingen eller skeletsamlingen på Statens Naturhistoriske Museum, København (Staarup & Rasmussen 2015). Siden er skindet blevet lokaliseret i skindsamlingen på Statens Naturhistoriske Museum og artsbestemmelsen bekræftet, hvorved fundet efter genbehandling er blevet godkendt som første fund i Danmark. Ifølge museets tilvækstjournal tilgik skindet Statens Naturhistoriske Museum i 1904 sammen med en række andre fugleskind fra den private fuglesamler Edvard Bay. Både årstal, dato og præcis lokalitet er ukendt. Men da stabssergent Jacobsen, der nævnes som kilde i forbindelse med fundet, var udstationeret i garnisonsbyen Fredericia i slutningen af 1800-tallet og det faktum, at der på daværende tidspunkt krævedes dampbåd for at krydse Lillebælt, så formodes fundet at være nedlagt på den jyske side af Lillebælt, og det er derfor i forbindelse med genbehandling

Bonapartemåge, Hirtshals Havn, 3. december 2020. Foto: Lars Grøn

Dvärgghejre, Hejresøen, Kalvebod Fælled, 11. juni 2020.
Foto: Anders Odd Wulff Nielsen

blevet accepteret i region Vejle (VE). Skindet, som er dateret ca. 1900, er sandsynligvis skudt i slutningen af 1800-tallet og ikke senere end 1898, hvor stabssergent Jacobsen, døde. Der er ikke mistanke om faunaforfalskning. (De Britiske Øer, Bretagne & Azorerne; overvintrer Atlanterhavet ud for tropisk Afrika)

Hvidskægget terne *Chlidonias hybrida* (0, 47/89, 6/8)

2020: 21/5, Torup Made (SJ), 3 3K+, *Kim Hagen Andersen (Foto). – 21/5, Skjern Enge (RK), 3 3K+, *Jesper Johannes Madsen, Bjarne Hove-Jensen, Erik Enevoldsen m.fl. (Foto). – 15-16/6, Nørreballe Nor (F), 3K+, *Niels Larsen, Jacob Sterup m.fl. (Foto). – 19/6, Udkæret (B), 3K+, *Klaus Hermansen, Hanne Tøttrup, Jesper Møller m.fl. – 21/6, Bøtø Nor (LF), 3K+, *Peder Jacobsen m.fl.

(Foto). – 29/8, Klydesøen, Vestamager (S), 1K, *Sebastian Klein (Lyd). – 2-7/10, Holløse Bredning (S), 3K+, Lars Paaby, Jørgen Hulbæk Christiansen m.fl. (Foto).

De tre fugle ved Torup Made og senere ved Skjern Enge regnes for samme fugle. Fundet fra Udkæret er det tredje fra Bornholm, og fundet fra Klydesøen er blot det femte danske fund af en 1K. Sidstnævnte er yderligere bemærkelsesværdig ved at være påfaldende tidlig sammenlignet med de øvrige fund af 1K-fugle i Danmark, der alle er gjort i oktober måned. (Sydeuropa; overvintrer tropisk Afrika)

Lille stormsvale *Hydrobates pelagicus*

2020: 13/1, Korshage, Rørvig (S), trk., *Jørgen Scheel (Foto). – 22/7, Korshage, Rørvig (S), trk., *Niels Henrik Valerius, Jørgen Hulbæk Christiansen.

To fund på ét år fra indre farvande, ovenikøbet fra samme lokalitet, er højst usædvanligt. Der er i øvrigt kun to fund fra den sjællandske nordkyst i det 21. århundrede, tilbage fra 2003 og 2004 (DOFbasen 2021). Fund uden for den jyske vestkyst, fra og med 1/1 2007, skal behandles af Sjældenhedsudvalget. En række ældre fund er under genbehandling, hvorfor der ikke er vist nogen opsummering. (Atlanterhavet)

Scopolis skræpe / atlantisk skræpe *Calonectris diomedea* / *Calonectris borealis* (0, 57/58, 3/3)

2020: 5/9, Børstrup Hage, Gilleleje (S), trk., *Jan Hjort Christensen m.fl. – 9/9, Kikhavn, Hundested (S), rst., derefter trk., *Michael Trasborg, Søren Haaning Nielsen. – 9/9, Korshage, Rørvig (S), rst., derefter trk., Erik Vikkelsø Rasmussen m.fl. – 13/9, Vejers Strand (RB), rst., derefter trk., *Ole Zoltan Göller m.fl.

Fuglen ved Kikhavn, 9/9, fløj mod vest og blev kort efter genfundet ved Korshage. Årets forekomst falder tidsmæssigt sammen med andre fund i tilstødende farvande. Langs den svenske Kattegatkyst var der fire fund, 7/7-9/9 2020, heriblandt ét ex. 8/9 hhv. 9/9 i Bohuslän ved Göteborg (Artportalen 2021) og i Rogaland i det sydvestlige Norge var der to fund, 5/9 2020 (Tor A. Olsen pr. mail). Seneste år med >2 fund er 2007 med tre fund (SU-rapport 2007, 2008). (Midtatlanten & Middelhavet; overvintrer Middelhavet, Syd- & Midtatlanten)

Balearskræpe *Puffinus mauretanicus* (1/1, 90/95, 1/1)

2020: 28/7, Bækbygård Strand, Husby Klit (RK), trk., *Thomas W. Johansen, Frederik Rejsby Johansen.

Arten fortsætter en periode med 0-1 fund pr. år. Seneste år med mere end ét fund er 2016 med to fund (SU-rapport 2016, 2018). I 2020 havde Sverige ét fund ved Hönö og Vigen i Bohuslän ved Göteborg, 23/8, og det seneste år med mere end ét fund i Sverige er 2015 med to fund (Artportalen 2021, BirdLife Sverige 2021). (Vestlige Middelhav; overvintrer Middelhavet & tilstødende Atlanterhav)

Brun sule *Sula leucogaster* (0, 0, 1/1)

2020: 12/9, Dueodde (B), 2K+ rst., derefter trk., *Steffen Sommer Nielsen, *Jens Christensen, *Eilif S. Bendtsen.

Tophejre, Borreby Mose, 21. maj 2020. Foto: Bjarne Bjørn Olsen

Første fund i Danmark og Skandinavien. Arten holder sig generelt i tropisk farvand, men spredt sig langt fra ynglekolonierne (Schreiber & Norton 2002). Ikke desto mindre var arten ventet i lyset af en række førstegangsforekomster i lande i Vesteuropa inden for de senere år. Selvom suler og stormfugle generelt er fåtallige eller sjældne i Østersøen, er det nu anden gang, at farvandet omkring Bornholm huser den første forekomst af en havfuglear for Danmark, idet den første Kap Verdepetrel/Desertas-petrel/Madeira-petrel (*Pterodroma feae*/*P. deserta*/*P. madeira*) rastede ud for Gudhjem, 12/10 2002 (SU-rapport 2019). Fundet af brun sule er dokumenteret med en beskrivelse samt noter fra felten, hvor køn og race ikke kan afgøres. Læs mere om fundet andetsteds i Fugleåret (Christensen & Nielsen 2021). (Tropisk farvand kloden rundt)

Topskarv *Phalacrocorax aristotelis* (35/35, 120/210 ekskl. fund fra 1973-1983 og fra jyske vestkyst 2017-2019, 1/1 ekskl. fund fra den jyske vestkyst og dele af Nordjylland)

2018: 28/9, Gniben, Sjællands Odde (S), 1K trk., *Michael Fink Jørgensen.

2020: 8/9, Rågeleje (S), 3K+ trk., *Jørgen Munck.

Hermed de første fund af topskarv ved den sjællandske nordkyst siden en ad. ved Korshage, Rørvig, 5/12 1999 (SU-rapport 1999). Arten er således stadig en stor sjældenhed i det sydligste Kattegat til trods for, at den længe har optrådt i større antal langs den svenske

vestkyst helt ned til Torekov ved Båstad i Skåne; årets største forekomst ved Torekov var 90 ex., 19/12 2020 (Artportalen 2021).

Fra og med 2020 er det område, hvor fund af topskarv ikke skal behandles af udvalget, udvidet til også at gælde alle kystobservationer fra Nordjylland, inklusive kattegatøerne Hirsholmene, Nordre Rønner og Læsø. Observationer fra Limfjorden skal stadig indsendes til Sjældenhedsudvalget. (Island, Færøerne, Britiske Øer, Norge & Sverige)

Dværghejre *Ixobrychus minutus* (26/27, 14/14, 2/2)

2020: 7-18/6, Reservatet, Skagen (NJ), 3K+ han, syng., *Michael Juul Nielsen, Christian Andersen Jensen m.fl. (Foto & Lyd). – 10-12/6, Hejresøen, Kalvebod Fælled (S), 2K han, syng., *John Larsen m.fl. (Foto & Lyd).

Dværghejre er blevet tiltagende sjældent, så to fund på ét år er overraskende. Før 2020 er seneste år med mere end ét fund 1968, hvor der var to fund. Siden har der kun været i alt fire fund, senest 1/6 2014, af en syngende 2K han i Gl. Hviding Engsø (RB) (SU-rapport 2014). (Syd-, Øst- & Centraleuropa; overvintrer tropisk Afrika)

Tophejre *Ardeola ralloides* (2/2, 10/10, 1/1)

2020: 21/5, Borreby Mose (S), 3K+, *Bjarne Bjørn Olsen, *Paul Dalholm Hansen (Foto).

De seneste danske fund er fra 2017 (tre fund), hvormed tendensen til, at arten bliver mere regelmæssig, fortsætter. Forekomsten var dog den eneste

i Skandinavien i 2020, mens Letland fik sit første fund, 1/7 ved Daugavpils (Tarsiger 2021). (Sydeuropa; overvintrer Afrika & Mellemøsten)

Kohejre *Bubulcus ibis* (4/4, 19/22, 3/3)

2020: 1-3/1, Gullestrup, Herning (RK), op til 2 ex.: 1/1 2 ex., herefter 2-3/1 1 ex., Alex Sand Frich, Michael Køie Poulsen, Bjarne Hove-Jensen m.fl. (Foto). – 9-24/1, Trehuse, Karup (NJ), *Erik Breuner, Tonny Ravn Kristiansen m.fl. (Foto). – 5/2-5/4, Sortemosen, Sortebro, Svendborg (F), *Peder Rasmussen m.fl. (Foto). – 27/10-5/12, Stubbe Enge, Stubbe Sø & Ree Park (ÅH), *Steen Kjærlund Hansen, Klaus Sørensen, Kent Olsen m.fl. (Foto). – 29/10-31/12, Stubbe Enge, Stubbe Sø & Ree Park (ÅH), *Steen Kjærlund Hansen, Klaus Sørensen, Kent Olsen m.fl. (Foto).

Endnu et flot år for arten, hvilket også gjorde sig gældende i det øvrige Skandinavien, hvor Norge havde sit ellefte fund, 17/3-22/4 i Rogaland (Tor A. Olsen pr. mail), Sverige sit 16. fund, 30-31/10 i Sörmland (BirdLife Sverige 2021), og Finland sit femte fund, 22/11-3/12 ved Vehmaa og 7/12 ved Uusikaupunki (Väisänen et al. 2021).

Fuglene ved Gullestrup var del af en flok på 4 ex., som sås første gang ved lokaliteten 24/11 2019 (SU-rapport 2019). Fundet ved Trehuse regnes for en ganganger fra Gullestrup. Fuglene ved Stubbe Enge regnes

som to fund, da der var to dage mellem iagttagelserne, men fuglene rastede ofte sammen; den, som dukkede op 29/10 og havde en hængende vinge, blev ved lokaliteten ind i 2021.

At arten lever livet farligt i Skandinavien i vinterhalvåret, vidner det svenske fund om, idet fuglen blev slået af en duehøg (*Accipiter gentilis*). Der var fejl i opsummeringen i 2019-rapporten, som nu er rettet. (Sydeuropa, Mellemøsten & Nordafrika)

Fiskeørn *Pandion haliaetus*

2020: 5/12, Ølsemagle Revle (S), *Jeppe Holm Kristensen. – 8-10/12, Kværkeby Fuglereservat (S), 1K, *Jørgen Madsen, Per Thomsen m.fl. (Foto).

Vinterfund af fiskeørn er sjældne i Danmark og skal forelægges Sjældenhedsudvalget. Fundet ved Kværkeby Fuglereservat (S) regnes for genganger af fuglen, som sås på Ølsemagle Revle (S). (Skandinavien, øst gennem Rusland til Stillehavet, Afrika syd for Sahara, Den Arabiske Halvø, Indien & Sydøstasien, samt Nord- Central- & Sydamerika; overvintrer subtropisk og tropisk Afrika, Den Iberiske Halvø og Nordafrika).

Blå glente *Elanus caeruleus* (0, 18/18, 5/5)

2020: 9/4, Højerup, Stevns (S), trk., *Jørgen Hulbæk Christiansen. – 12/4, Spodsbjerg (S), trk., *Mads Paulsen,

Kohejre, Trehuse, Karup, 18. januar 2020. Foto: Poul Holm Pedersen

Søren Haaning Nielsen, Aage Kappelgaard (Foto). – 12/4, Hellebæk (S), trk., *Hugo Boelsmand Pedersen, Klaus Malling Olsen, Troels Leuenhagen Petersen m.fl. (Foto). – 12/4, Jættebrink (M), 2K rst., *Palle Rasmussen, Per Schiermacker-Hansen, Anders Prehn Rasmussen m.fl. (Foto). – 14-16/4, Busemarke Mose (M), 2K rst., Palle Rasmussen, Per Schiermacker-Hansen, Anders Prehn Rasmussen m.fl. (Foto). – 23/4, Keldsnor, Langeland (F), 2K trk., *Leif Bisschop-Larsen, Ella Maria Bisschop-Larsen (Foto). – 16/9, Klarskov, Korsør (S), 2K+ trk. *Jørgen Bech.

Fundet ved Hellebæk (S) regnes for genganger af fuglen, som tidligere samme dag trak mod nordøst forbi Spodsbjerg (S). Ligeledes regnes fundet ved Busemarke Mose (M) for genganger af fuglen ved Jættebrink (M). Med fem fund blev 2020 et rekordår for arten i Danmark efter fire fund i 2019, og der er nu i alt 20 fund fra og med 2012. Ganske typisk blev fire ud af fem fund i 2020 gjort i april i forbindelse med varmefremstød. Den månedlige fordeling af de i alt 23 danske fund er nu som følger: marts (1), april (11), maj (3), juni (2), juli (2), august (2) og september (2). (Sydvestlige Frankrig, Iberiske Halvø & Nordvestafrika)

Gåsegrib *Gyps fulvus* (1/1, 9/42, 1/1)

2020: 25/6, Stråsø Plantage (RK), 3K rst., senere trk., *Vagn Gejl Donskov (Foto). – 26-30/6, Hygum, Harboøre (RK), 3K rst., *Jørn Trillingsgaard m.fl. (Foto).

De to observationer regnes for samme fugl, der i øvrigt var blevet ringmærket som 1K i december 2018 i Sierra de Alcubierre, Zaragosa i Spanien (Madsen 2021). (Iberiske Halvø, Sydfrankrig & Balkan)

Slangeørn *Circaetus gallicus* (uddød 1877, herefter 1/1, 51/51, 3/3)

2020: 31/5, Skagen (NJ), 2K trk.fors., *Søren Poulsen, *Hans Christophersen m.fl. (Foto). – 3/6, Skagen (NJ), 3K trk.fors., *Erik Holm Sørensen, Knud Pedersen m.fl. (Foto). – 8/8, Trehøje & Fuglsø, Mols Bjerge (ÅH), 2K rst., senere trk., *Kent Olsen, *Niels Christian Bech Jensen, Morten D. D. Hansen m.fl. (Foto).

Fældningsmønstre og dragt karakterer synlige på fotos bekræfter, at de tre fund omhandler tre forskellige individer. (Syd- og Østeuropa; overvintrer nordlige del af tropisk Afrika)

Stor skrigeørn *Clanga clanga* (4/4, 89/89, 2/2)

2020: 24/3, Hellebæk (S), 4K+ trk., *Hugo Boelsmand Pedersen, Lars Ejlersen, Hans Henrik Schou. – 13/10, Mandehoved, Stevns (S), 3K+ trk., Jørgen Hulbæk Christiansen m.fl. – 13/10 Feddet, Præstø (S), 3K+ trk., *Torben Sebro. – 14/10, Hyllekrog (LF), 3K+ trk., *Ralph Qwinten (Foto).

Fund fra Stevns (S), Feddet (S) og Hyllekrog (LF) drejer sig om samme individ. Der er tale om det femte fund i marts og det 18. i oktober. To store skrigeørne set 17/4 1981 ved Hellebæk (S) regnes som to fund

Dværgørn, Skagen, 22. maj 2020. Foto: Erik Christophersen

af hver én fugl, hvilket har medført en opdatering af opsummeringen. (Rusland & østlige Baltikum; overvintrer Sydøsteuropa, Mellemøsten, Indien & Nordøstafrika)

Dværgørn *Hieraaetus pennatus* (0, 17/17, 1/1)

2020: 21-22/5, Skagen (NJ), 3K+ mørk fase trk.fors., *Morten Christensen, Lars Paaby m.fl. (Foto).

Første fund i Danmark siden 2014. Ud af de i alt 18 danske fund, er de tolv gjort i Skagen (NJ). (Sydeuropa; overvintrer Afrika)

Steppeørn *Aquila nipalensis* (0, 28/28, 4/4)

2020: 29/5 + 7-8/6 + 17/6 + 21-23/6, Skagen (NJ), 2K trk.fors., *Anni Nielsen, *Peter Nielsen, Knud Pedersen m.fl. (Foto). – 29/5 + 3-6/6, Skagen (NJ), 3K trk.fors., *Kent Olsen, *Troels Eske Ortvad, Knud Pedersen m.fl. (Foto). – 8/6, Molslaboratoriet, Mols Bjerge (ÅH), 3K trk., *Kent Olsen, Morten D. D. Hansen (Foto). – 8/6, Tved (ÅH), 3K trk., Rasmus Due Nielsen, Jacob Sterup (Foto). – 16/6, Aalborg (NJ), 2K trk., *Anders Brinkmann (Foto). – 22-25/6, Skagen (NJ), 2K trk.fors., Birthe Lindholm Pedersen, Knud Pedersen m.fl. (Foto). – 1/7, Molslaboratoriet (ÅH), 2K trk., *Morten D. D. Hansen, Emil Skovgaard Brandtoft. – 2/7, Skærsø Plantage (ÅH), 2K trk., Kent Olsen. – 2/7, Molslaboratoriet (ÅH), 2K trk., Morten D. D. Hansen, Andreas Bennetsen Boe (Foto). – 2/7, Trehøje, Mols Bjerge (ÅH), 2K trk., Kent Olsen (Video). – 2/7, Tved (ÅH), 2K trk., Kent Olsen. – 2/7, Lille Vildmose (NJ), 3K trk., *Jan Tandrup Petersen (Foto). – 3/7, Bøtø Nor (LF), 2K trk., *Carsten Holm Petersen (Foto). – 18/7, Gl. Hviding Engsø (RB), 3K rst. senere trk., *Brian Odd Nielsen, Anders Odd Wulff Nielsen, Hanne Wulff Nielsen (Foto).

2020 bød på en rekordforekomst af steppeørn i Danmark. Hidtil bedste år med hver tre fund er 1979, 1981 og 1992. I alt fire unge steppeørne sås i perioden ultimo maj til medio juli med flest observationer i Nordjylland og på Djursland. Fundet 8/6 på Djursland (ÅH), 2/7 i Lille

Steppeørn, Skagen, 6. juni 2020. Foto: Erik Christophersen

Vildmose (NJ) og 18/7 ved Gl. Hviding Engsø (RB) er genganger fra 29/5 og 3-6/6 i Skagen (NJ). Fundet 16/6 i Aalborg (NJ) regnes som genganger fra 29/5, 7-8/6, 17/6 og 21-23/6 i Skagen (NJ). Fundet 1-2/7 på Djursland (ÅH) er genganger fra 22-25/6 i Skagen (NJ). Den ene af fuglene, 3K-fuglen, kunne via fotos spores tilbage til Skåne, hvor den blev set fra 18/11 2018 til 24/3 2019 (Artportalen 2021). Efterfølgende blev den set i det sydlige Holland 21-22/5 2020 (Luiten & van Tiel 2020), inden den ankom til Skagen (NJ) 29/5. (Centralasien; overvintrer tropisk Afrika, Indien & Arabiske Halvø)

Kejsjørørn *Aquila heliaca* (0, 19/19, 1/1)

1981: 24/8, Stevns Klint (S), 2K trk., Bo Netterstrøm (SU-rapport 1981).

1982: 23/9, Gjorslev Bøgeskov, Stevns Klint (S), 3K trk., Tim Andersen, Jørgen Hulbæk Christiansen, Lenart Pedersen m.fl. (Foto). – 2/10, Gedser (LF), 3K., John Andersen, Elly Jacobsen (Foto).

1986: 24/9, Stevns Klint (S), 5K+ trk., Tim Andersen, Tommy Jensen m.fl.

1987: 16/9, Stevns Klint (S), 5K+ trk., Tim Andersen m.fl.

1988: 18/9, Stevns Klint (S), 5K+ trk., Jan Pedersen.

1990: 16/9, Stevns Klint (S), 5K+ trk., Jørgen Hulbæk Christiansen, Bo Tureby, Jan Pedersen m.fl. – 24/10, Stignæs (S), 5K+, Steffen Brøgger-Jensen.

2020: 15-16/4, Klintholm Gods og andre lokaliteter på Møn (M), 4K rst., senere trk., *Linda Andersen, Jens Wiberg, Mikkel Høegh Post m.fl. (Foto).

Fundene i perioden 1981-1990 har tidligere været publiceret som tre selvstændige fund. I samme periode er fuglen set og dokumenteret i Sverige og i enighed med den svenske raritetskomite, regnes fundene som omhandlende det samme, tilbagevendende individ. Bemærk i øvrigt, at aldersangivelserne er opdaterede. Med den opdaterede opsummering, er fundet i 2020 det 20. godkendte fund af kejsjørørn i Danmark og blot det andet fund siden 2008 (SU-rapport 2008). (Sydøsteuropa og Sydrusland; overvintrer Sydeuropa, Mellemøsten og Østafrika)

Høgeørn, Hjortlund, 22. april 2020. Foto: Ib Jensen

Høgeørn *Aquila fasciata* (0, 5/5, 2/2)

To individer med GPS-sender besøgte Danmark i 2020, og satellitdata er modtaget fra Aigle de Bonelli (2021). De to ørne var begge blevet mærket som unger i Sydfrankrig i 2019. Med kun 38 ynglepar i 2019 er høgeørnen en af Frankrigs mest truede rovfugle og dødeligheden lader til at være høj. Data fra de mærkede fugle kan være med til at afklare, hvor de franske høgeørne spreder sig til og afsløre eventuelle dødsårsager. Det har allerede vist, at mange af fuglene får stød af højspændingsledninger, da de gerne sætter sig i masterne, men der er også eksempler på, at høgeørne er blevet skudt (Aigle de Bonelli 2021). Af hensyn til overskueligheden er nedenstående fund fordelt på de respektive individer, som i det franske projekt kaldes:

"26":

2020: 17-19/4, Højris, Mors (NJ), 2K rst., senere trk., Sigrid Kistrup Ilsøe, Jan Lindgaard Rasmussen, Tim Hesselballe Hansen m.fl. (Foto & GPS). – 19-20/4, Try, Sæby (NJ), 2K rst., senere trk., Birthe Rasmussen, Erik Vikkelsø Rasmussen m.fl. (Foto & GPS). – 20/4, Lodskovvad og Hulsig Hede og Skagen (NJ), 2K trk.fors., Jens Kirkeby m.fl. (Foto & GPS). – 20-21/4, Åstrupgård Plantage, Møldrup (NJ), 2K rst., senere trk., Andreas Egelund Christensen, René Rørbæk m.fl. (Foto & GPS). – 21-22/4, Hjortlund, Ribe (RB), 2K rst., Lars Paaby m.fl. (Foto & GPS).

"3C":

2020: 27-28/4, Vilstrup Skov, Vejle (VE), 2K rst., senere trk., satellitdata via Aigle de Bonelli (GPS). – 28-29/4, Vesterbølle Plantage (NJ), 2K rst., senere trk., Henrik Haaning Nielsen, Vagn Freundlich m.fl. (Foto & GPS). – 29-30/4, Harklit Grav, Hjørdemål (NJ), 2K rst., senere trk., Jens Jørgen Andersen, Per Rasmussen m.fl. (Foto & GPS). – 1/5, Tvorup Plantage, Thy (NJ), 2K trk., satellitdata via Aigle de Bonelli (GPS). – 2-3/5, Dalby Skov (VE), 2K rst., senere trk., Hans Rytter, Martin Strømkjær

Kejserørn, Møn, 16. april 2020. Foto: Hans Ægidius

m.fl. (Foto & GPS). – 3/5, Sjølund (SJ) 2K trk., Morten Bentzon Hansen, Anders Wiig Nielsen, satellitdata via Aigle de Bonelli (GPS). – 3/5, Vonsbæk Kirke (SJ), 2K trk., Jørn Vinther Sørensen, satellitdata via Aigle de Bonelli (Foto & GPS). – 7/7, Hals Sønderkov (NJ), 2K rst., senere trk., satellitdata via Aigle de Bonelli (GPS). – 8-9/7, Fjeld Skov (ÅH), 2K rst., senere trk., satellitdata via Aigle de Bonelli (GPS). – 9-10/7 + 15-27/7, Borbjerg Plantage, Staulund og Barslund (RK), 2K rst., Ole C. Olesen, Ulf Eschou Møller m.fl. (Foto & GPS). – 31/8-2/9 + 7+11+21/9 + 3/10, Lundergård Mose (NJ), 2K rst. Lars Grøn, Johan Henrik Funder Castenschield, Jesper Johannes Madsen m.fl. (Foto & GPS). – 19/10, Vejerslev, Mors (NJ), 2K rst., satellitdata via Aigle de Bonelli (GPS).

Første danske fund af høgeørn siden 2011. Oplysninger fra det franske projekt dokumenterer, at "3C" har opholdt sig i Danmark efter fundet på Mors (NJ) i oktober. Men da der ikke er adgang til de konkrete koordinater, kan fundene ikke angives med større præcision, end at "3C" har opholdt sig i Vestjylland, hvor den overvintrede frem til februar 2021 og dermed repræsenterer den nordligste dokumenterede overvintring i Europa nogensinde. Læs mere om fundene af de to høgeørne andetsteds i Fugleåret (Hansen & Ilsøe 2021). (Sydeuropa, Nordafrika & Mellemøsten)

Ørnevåge *Buteo rufinus* (1/1, 18/18, 4/4)

2020: 22/6, Iller, Ans (ÅH), 2K rst., *Johannes Døhr (Foto). – 26/6, Skagen (NJ), 2K trk.fors., *Thom Kongerslev, *Henrik Haaning Nielsen m.fl. (Foto). – 28/6, Voervadsbro (VE), 2K trk., *Kevin Kuhlmann Clausen (Foto). – 29/6, Skagen (NJ), 2K trk.fors., *Thom Kongerslev (Foto). – 17-18/7, Skagen (NJ), 2K trk.fors., *Karsten Klausen, Erik Christophersen, Niels E. Jensen m.fl. (Foto). – 4/8, Gedser Odde (LF), 2K trk.fors., *Frederik Rejsby Johansen, Thomas W. Johansen, Anton Herrig Liebermann m.fl. (Foto).

De fire fund i 2020 er ny rekordforekomst og de første fund siden 2016, som med tre fund var hidtil bedste år

Høgeugle, Karlebo, 24. marts 2020. Foto: Helge Sørensen

(SU-rapport 2016). Fundet 26/6 i Skagen (NJ) og 28/6 i Voervadsbro (VE) regnes som genganger fra 22/6 ved Ans (ÅH). (Sydøsteuropa, Mellemøsten & Centralasien; overvintrer nordlige del af Afrika, Mellemøsten & Indien)

Høgeugle *Surnia ulula* (21/21, 73/73 ekskl. invasionen i 1983/1984, 3/4)

2020: 1/1-23/3, Hesede Skov (S), 3K+, *Helge Andersen m.fl. (Foto). – 1/1-27/3, Gribskov (S), 2K, *Jesper Hornskov, Jens Lind m.fl. (Foto). – 1/1-3/3, Hald, Hundested (S), 2K, *Karin Kappelgaard, Aage Kappelgaard m.fl. (Foto). – 16-26/3, Karlebo (S), 2K, Henrik Blau m.fl. (Foto). – 12/3-3/5, Vallø Storskov (S), 2 (2K han og 2K hun i yngleforsøg), *Niels Munch Kofoed, Tim Andersen m.fl. (Foto). – 7/4, Egeby (B), *Camilla Høyrup (Foto).

Fuglene fra Hesede Skov, Gribskov og Hald er gengangere fra 2019 og indgår derfor ikke i opsummeringen. I alt ti fund af elleve høgeugler blev gjort i Danmark i perioden oktober 2019 til april 2020; seneste invasion var i vinteren 2016/2017, hvor der var 13 fund (SU-rapport 2017). Parret i Vallø Storskov blev set parre sig flere gange og rugede i to uger. Fundet udgør første yngleforsøg af høgeugle i Danmark, der desværre slog fejl efter et kraftigt regnvejr (Tim Andersen pr. mail). (Skandinavien & Rusland)

Spurveugle *Glaucidium passerinum* (8/8, 33/33 ekskl. fund på Sjælland i 1999/2000 og 2011/2012, 1/1)

2020: 9-11/3, Estvadgård Plantage (NJ), han syng. *Leif Novrup, Christian Hjorth m.fl. (Lyd).

Årets fund er blot det andet siden invasionen i vinteren 2011/2012. Det første drejede sig om en ligeledes syngende fugl i Hesselholt Skov (NJ) 5/2-29/4 2018 (SU-rapport 2018). (Skandinavien, Rusland, Øst- og Mellemeuropa)

Sneugle *Bubo scandiacus* (225/247, 73/75, 0)

2020: 15-18/4, Arup Vejle (NJ), 2K han/3K+ hun, *Birger Jensen, *Annelise Jensen, Henrik Haaning Nielsen m.fl.

Fuglen fra Arup Vejle (NJ) regnes som et nyt fund. Den største invasion af sneugle i Danmark i nyere tid fandt sted i vinteren 1999/2000, hvor der blev registreret 23 sneugler i perioden 19/12 1999 til 25/4 2000 (SU-rapport 1999, 2000). (Nordskandinavien, Rusland & Canada)

Ellekrage *Coracias garrulus* (Uddød 1868 – herefter ca. 155/188, 37/37 ekskl. fund fra 1970-1983, 0)

1973: 3/6, Fyrre ramperne, Lushavn, Samsø (ÅH), *Preben Aagaard Nielsen.

Arten skulle ikke forelægges Sjældenhedsudvalget i perioden 1970-1983. (Syd- & Østeuropa; overvintrer Afrika syd for Sahara)

Mellemflagspætte *Dendrocytes medius* (ynglefugl, uddød 1959 med enkelte fund til og med 1963, herefter 14/14, 5/5)

2020: 1/1-8/1, Draved Skov (SJ), Morten Bentzon Hansen m.fl. (Foto). – 2-17/2, Kruså (SJ), *Johnny Meilvang Lawcock, *Per F. Kristensen, Jens Mikkel Lausten m.fl. (Foto). – 22/4, Sottrup Skov (SJ), *Gert Fahlberg (Foto). – 2/5, Frueløkke, Åbenrå (SJ), *Lillian Mark, *Poul Erik

Turkestantornskade, Bredfjed, 9. november 2020. Foto: Henrik Haaning Nielsen

Mark (Foto). – 14/10-31/12, Rindum (RK), Finn Bro m.fl. (Foto). – 12/11-31/12, Dyrehaven, Gråsten Skovene (SJ), Lars Paaby, Jørgen Hulbæk Christiansen, Jan Eske Schmidt m.fl. (Foto).

Fuglen ved Kruså i februar regnes som genganger fra samme lokalitet i november 2019 (SU-rapport 2019). Rekordår for arten siden den uddøde som ynglefugl i 1959. Mellemlagspætte er set årligt i det sydlige Jylland siden 2011, bortset fra 2017, så et ynglefund i de kommende år er nok ikke utænkeligt. (Syd- & Mellemeuropa)

Jagtfalk *Falco rusticolus* (40/40, 133/134, 1/1)

2020: 1/1-20/4, Hamborg og Hanstholm (NJ), 2K rst., Jens Jørgen Andersen, Henrik Haaning Nielsen m.fl. (Foto). – 27/11, Højerup, Stevns (S), 1K trk., *Jørgen Hulbæk Christiansen, Tim Andersen, Thomas W. Johansen (Foto).

Fuglen ved Hamborg og Hanstholm (NJ) regnes som genganger fra samme lokalitet, rapporteret 13/10-31/12 2019 (SU-rapport 2019). (Nordskandinavien & Rusland)

Turkestantornskade *Lanius phoenicuroides* (0, 1/1, 1/1)

2020: 8-9/11, Bredfjed, Lolland (LF), 2K+ hun, *Ralph Qwinten m.fl. (Foto & DNA).

Turkestantornskade har for nyligt fået artsstatus efter at have været betragtet som underart af isabellatornskade (*L. isabellinus*) (Gill et al. 2021). Denne oplyselse bundet bl.a. i, at turkestantornskade adskiller sig genetisk fra isabellatornskade. Interessant er det, at turkestantornskade ikke afviger i dens mitokondrie-DNA fra rødrygget tornskade (*L. collurio*), selvom rødrygget

tornskades dragt adskiller sig markant fra turkestantornskade såvel som isabellatornskade. I en DNA-sekvensanalyse af cytb-mitokondriegenet oprenset fra en ekskrementprøve indsamlet fra Bredfjed-fuglen grupperer denne med individer af turkestantornskade og rødrygget tornskade og adskilt fra isabellatornskade. Fuglen er godkendt som det andet danske fund efter et fund 9/6 1994, 2K+ hun, Totten, Anholt (ÅH) (SU-rapport 1994). Der er fortsat ingen godkendte fund af isabellatornskade i Danmark på trods af adskillige fund i vores nabolande og i resten af Europa. (Centralasien; overvintrer Afrika & Mellemosten)

Topmejse *Lophophanes cristatus*

2020: 26/3-11/4, Sydvestpynten og Kongelundsstranden, Amager (S), Steffen S. Nielsen, Rasmus Turin m.fl. (Foto).

Fund øst for Storebælt er usædvanlige og skal forelægges Sjældenhedsudvalget som lokal SU-art. Fundet fra Amager (S) regnes som omhandlende samme fugl, der også sås på lokaliteterne i 2018 og 2019 (SU-rapport 2019). Der er følgende tidligere fund fra øst for Storebælt: sommer 1972, Osted, Roskilde (S) (SU-rapport 1995-96), 6/8 1981 Vendersgade, København (S) (SU-rapport 1981), 12/5 1988, Regnemark (S) (SU-rapport 1988), 14/12 1999, Gl. Havdrup (S) (SU-rapport 1999), 7-28/7 2018, Kongelunden, Amager (S) (SU-rapport 2019) og 23/3-23/4 2019, Sydvestpynten og Kongelundsstranden, Amager (S) (SU-rapport 2019). Fundet fra 1981 omhandler en fugl fundet død i en vejkanal. Fundet regnes derfor som indslæbt - givetvis fastklemt på et køretøj, og er således ikke et spontant

Korttået lærke, Sønderstrand, Rømø, 12. juni 2020. Foto: Henrik Haaning Nielsen

fund. Den døde fugl blev racebestemt til den sydlige race ssp. *mitratus*, som er den underart, der yngler i Danmark (SU-rapport 1981). (Europa)

Korttået lærke *Calandrella brachydactyla* (0, 52/53, 3/3)

2020: 25/6, Grenen, Skagen (NJ), *Rolf Christensen, Frederik Rejsby Johansen m.fl. (Foto). – 12/6, Sønderstrand, Rømø (SJ), *Rasmus Due Nielsen, Henrik Haaning Nielsen, Jacob Sterup m.fl. (Foto). – 14/6, Fanø Vesterstrand (RB), *Søren Brinch, Kim Fischer (Foto).

Tre fund udgør det bedste år for arten siden 2000, hvor der var seks fund (SU-rapport 2000). Fundet på Rømø er det første på øen siden yngleparret i 2011 (SU-rapport 2011). Årets fund på Fanø er det sjette for øen, mens Skagen nu har ni fund af arten. (Sydeuropa, Nordafrika, Lilleasien & Centralasien; overvintrer Afrika & sydlige Asien)

Schwarz' løvsanger *Phylloscopus schwarzi* (0, 28/28, 2/2)

2020: 6/10, Hirtshals Havn (NJ), Anonym (Foto). – 8/10, Blåvands Huk (RB), 1K ringm., *Luke Nelson, *Daniel Bloche, David Manstrup m.fl. (Foto).

Hermed det sjette fund i Blåvand-området, hvoraf de fire er truffet i forbindelse med ringmærkning ved Blåvand Fuglestation. Bedste lokalitet er stadig Christiansø med 13 fund, inkl. Danmarks første, og hidtil tidligste forekomst, omhandlende en ringmærket fugl, 21/9 1976 (SU-rapport 1976). Med dette års forekomster underbygges artens status som oktoberspecialitet,

idet man skal helt tilbage til 25/9 1992 for at finde det seneste af de i alt fire danske septemberfund; det fænologisk seneste fund er en ringmærket fugl 20/10 2013 Blåvands Huk. (Sydøstlige Sibirien; overvintrer Sydøstasien)

Brun løvsanger *Phylloscopus fuscatus* (0, 72/72, 12/12)

2012: 20/10, Christiansø, Ertholmene (B), *Jens Mikkel Lausten, *Sigrid Kistrup Ilsøe.

2019: 30/11, Skørringe Gods (LF), *Thomas W. Johansen (Foto & Lyd).

2020: 27/9, Christiansø, Ertholmene (B), *Kim Liljehult, Hans Ole Matthiesen (Foto). – 11/10, Tipmosen, Ho (RB), *Rasmus Gersholm Momme, *Frederik Rejsby Johansen m.fl. (Foto & Lyd). – 11-16/10, Horns Bjerger, Blåvand (RB), *Michael Mosebo Jensen, *Thomas Bundgaard Rasmussen, *Ole Zoltan Göller (Foto). – 12/10, Agger Tange (NJ), ringm., *Arne Urvang, Jens Jørgen Andersen m.fl. (Foto). – 17-18/10, Nyeng & Heden ved Lysbjerger (RB), Kim Duus m.fl. – 17/10, Mandø (RB), *Morten Christensen, Jan Hjort Christensen m.fl. (Lyd). – 17-18/10, Griben, Sjællands Odde (S), *Michael Fink Jørgensen (Lyd). – 6/11, Sønderho Strandkrat, Fanø (RB), 1K ringm., *Morten Jenrich Hansen, Charlotte Jenrich Sørensen, Erik Jenrich Sørensen (Foto). – 7/11, Stensmark Strand (ÅH), *Anders Rasmussen, Kent Olsen m.fl. (Foto). – 11/11, Christiansø, Ertholmene (B), *Kim Liljehult, Hans Ole Matthiesen (Foto). – 13-20/12, Reservatet, Skagen (NJ), *Rolf Christensen, Erik Christophersen, Jens

Kirkeby m.fl. (Lyd). – 21/12, Bygholm Enge, Horsens (VE), *Kim Biledgaard, Renie Steensborg Biledgaard.

Med tolv fund er der tale om ny rekord, hvor den tidligere rekord var elleve fund i 1987. Også Polen havde et stort influks af arten og øgede sit antal fund til 36 med hele 16 fund i 2020 (Tadeusz Stawarczyk pr. mail), mens der var 93 fund i Holland i perioden september 2020 til januar 2021 (van der Spek & Fijen 2021). Fundet 27/9 Christiansø er det næsttidligste efterårsfund herhjemme; den tidligste er fra 24/9 2008 samme sted. De to fund i december er det tredje og fjerde vinterfund herhjemme, hvor de to første er 28/1-2/2 2001, Salthammer Odde (B) (SU-rapport 2001) og 23/11-7/12 2015, Stevns Fyr (S) (SU-rapport 2015). Fuglen, der 12/10 blev ringmærket på Agger Tange (NJ), blev 17/11 genfundet ved kystbyen Heist i Belgien. Fuglen havde dermed fløjet mindst 681 km mod sydsydvest for at ende i Belgien (Hansen 2020). (Østlige Asien; overvintrer Sydøstasien)

Iberisk gransanger *Phylloscopus ibericus* (0, 8/8, 0)

Sjældenhedsudvalget har sammen med de øvrige nordiske raritetskomitéer haft fokus på bestemmelseskriterier for iberisk gransanger. Under de nordiske raritetskomitéers seneste fællesmøde (Nordic-RC) blev der fastlagt kriterier for godkendelse af fund af iberisk gransanger, så fund i hele Skandinavien behandles efter samme standard. Sjældenhedsudvalget har foretaget en

genbehandling af 14 danske fund, hvorfor der er blevet behandlet fund, der tidligere har været godkendt, men også forkastede fund og fund der har været henlagt. Med de nye kriterier til grund er resultatet af genbehandling:

Godkendte fund (8)

- 1997: 31/5-5/7, Fællesskoven, Stevns (S), han syng., Tim Andersen, Troels Eske Ortvad, Kasper Thorup m.fl. (Lyd). – 22/6-13/7, Svanninge Bakker (F), han syng., *Niels Bomholt Jensen, Tim Hesselballe Hansen, Henrik Mouritsen m.fl. (Foto & Lyd).
- 2002: 19/4-24/5, Tane Sø (RB), han syng., *Tim Hesselballe Hansen, Tim Andersen, Thomas W. Johansen m.fl. (Foto & Lyd).
- 2007: 28/4-29/8, Gråmyr, Gudhjem (B), han syng., *Per Ketil, *Erik Sand, Sune Riis Sørensen m.fl. (Foto & Lyd).
- 2013: 10/5, Spodsbjerg, Hundested (S), han syng., *Søren Haaning Nielsen, Michael Trasborg, Aage Kappelgaard m.fl. (Foto & Lyd).
- 2016: 1/6, Landsende, Rømø (SJ), han syng., *Ole Zoltan Göller (Foto & Lyd).
- 2018: 21/4-27/5, Rørvig Sandflugtsplantage (S), han syng., *Bo Valeur, Lasse Braae, Anders Wiig Nielsen m.fl. (Foto & Lyd). – 12/5-5/7, Tversted Søerne, Tversted Plantage (NJ), 2K han syng. ringm., *Mogens Neergaard, Anders Wiig Nielsen, Michael Køie Poulsen m.fl. (Foto, Lyd & DNA).

Brun løvsanger, Horns Bjerge, Blåvand, 16. oktober 2020. Foto: Hans Ægidius

Grøn sanger, Ellekattet, 27. maj 2020. Foto: Thomas W. Johansen

Forkastede fund (6)

- 1988: 9-22/5, Moesgaard, Aarhus (ÅH), han syng. (Lyd).
- 1995: 30/5, Korselitze Østerskov, Falster (LF), han syng. (Lyd).
- 2004: 5/5-6/6, Sønderborg Sygehus (SJ), han syng. (Foto & Lyd).
- 2005: 10-11/5, Sønderborg Sygehus (SJ), han syng.
- 2007: 11-27/5, Viborg by (NJ), han syng. (Foto & Lyd)
- 2019: 17/6, Nordby, Skagen (NJ), han syng. (Lyd).

Resultatet af genbehandlingen af de 14 danske fund af iberisk gransanger er, at en tidligere godkendt forekomst nu er blevet forkastet. I forbindelse med fremtidige fund af denne art, så bør man sikre sig gerne længere optagelser af både sang og kald. Har man ikke optaget kaldet, men hører det, så skal man sørge for at få det hørte kald beskrevet. Fotos er naturligvis også en hjælp, men vil alene ikke være nok til at få en fugl godkendt som iberisk gransanger (Iberiske halvø & sv Frankrig; overvintrer Afrika)

Lille rørsanger, Grenen, Skagen, 1. juni 2020. Foto: Erik Christophersen

Grøn sanger *Phylloscopus nitidus* (0, 1/1, 1/1)

2020: 27/5, Ellekattet, Skagen (NJ), han syng., *Rolf Christensen, Thomas W. Johansen, Frederik Rejsby Johansen m.fl. (Foto & Lyd).

Danmarks andet fund faldt på den samme dato som det første fra 27/5 2015, Blåvands Huk (RB) (SU-rapport 2016). Det er første gang, at arten er bestemt i felten i Danmark, idet første fund omhandlede en ringmærket fugl. Fuglen i Skagen er dokumenteret med fotos samt optagelser af både sang og kald, hvorfra klare spektrogrammer kunne produceres. Arten adskiller sig fra dens nære slægtninge i lundsanger-komplekset både dragtmæssigt (fx Shirihai & Svensson 2018) og stemmemæssigt (Slaterus 2019 og kilder deri). Fundet var det første af fem fund i et historisk stort indflukt til Nord- og Vesteuropa, frem til medio juni: 1/6 ringmærket og DNA-analyseret, North Ronaldsay, Orkneyøerne, 8/6 ringmærket og DNA-analyseret, Jomfruland, Norge (første fund i Norge), 10/6 syngende fugl, Texel, Holland (andet fund i Holland) og endeligt 16/6 Fair Isle, Shetland (syvende og ottende fund i Storbritannien) (Tor A. Olsen pr. mail, Vincent van der Spek pr. mail, BBRC 2021). (Tyrkiet til Iran; overvintrer Indien & Sydøstasien)

Lille rørsanger *Acrocephalus agricola* (0, 16/16, 1/1)

2020: 1/6, Grenen, Skagen (NJ), ringm., Fanny Rey, Martina Hillbrandt, Simon S. Christiansen m.fl. (Foto).

Hermed syvende fund i Skagen, som lægger yderligere afstand ned til de nærmeste forfølgere, Christiansø (3) og Blåvand (2). (Bulgarien, Rumænien til Centralasien; overvintrer fra Iran til Myanmar)

Buskrørsanger *Acrocephalus dumetorum* (0, 73/74, 28/28)

2020: 22/5, Mandø (RB), han syng., Sebastian Klein*, Henrik Kristensen* (Lyd). – 27/5, Reservatet, Skagen (NJ), han syng., *Troels Eske Ortvad m.fl. (Lyd). – 28/5, Christiansø, Ertholmene (B), han syng., *Anders Odd Wulff Nielsen, Troels Leuenhagen Petersen, Anton Herring Liebermann m.fl. (Foto & Lyd). – 30/5-23/6, Vigersted (S), han syng., *Andreas Petersen m.fl. (Foto). – 30/5, Blåvands Huk (RB), 1 ringm., *Ole Zoltan Göller, *Michael Brunhøj Hansen (Foto). – 30/5, Boesdal Kalkbrud (S), han syng., *Rasmus Strack, Thomas W. Johansen, Henrik Mikkelsen, m.fl.

Buskrørsanger, Holmegårds Mose, 14. juni 2020. Foto: Helge Sørensen

(Lyd). – 31/5, Langsøen Halsskov Odde (S), han syng., *Michael Hanefeld Klausen, Thomas Hillkjær (Lyd). – 31/5, Yderby Lyng, Sjællands Odde (S), han syng., *Michael Fink Jørgensen, *Jan Speiermann (Lyd). – 1/6, Christiansø, Ertholmene (B), han syng., *Jan Hjort Christensen m.fl. (Lyd). – 1/6, Christiansø, Ertholmene (B), han syng., *Sebastian Thorup Hansen, *Frederik Rejsby Johansen m.fl. (Foto & Lyd). – 1-2/6, Christiansø, Ertholmene (B), han syng., *Sebastian Klein, *Sebastian Thorup Hansen, *Frederik Rejsby Johansen m.fl. – 1/6, Lungholm (LF), han syng., *Leif Schack-Nielsen, Jytte Fuglsang Nissen (Lyd). – 2/6, Christiansø, Ertholmene (B), *Jonas Pedersen, *Frederik Rejsby Johansen (Foto). – 3/6, Fyrvej, Skagen (NJ), han syng., *Troels Eske Ortvad, *Rolf Christensen m.fl. (Foto & Lyd). – 4/6, Gilbjerg Hoved (S), han syng., *Per Bo Hansen, Jens Lind m.fl. (Lyd). – 4/6, Batterivej, Skagen (NJ), han syng., *Hans Christophersen, Alex Sand Frich, Jens Kristian Kjærgaard m.fl. (Foto & Lyd). – 5-6/6, Vestre Sømark (B), han syng., *Morten Kofoed Hansen, *Rasmus Strack m.fl. (Lyd). – 5-18/6, Grisby (B), 2 (han og hun i yngleforsøg), *Rasmus Strack, Steen E. Jensen, Sune Riis Sørensen m.fl. (Foto & Lyd). – 6/6, Dueodde / Snogebæk sommerhusområde (B), han syng., *Rasmus Strack (Lyd). – 7/6-20/7, Nexø Sydstrand (B), han syng. (i yngleforsøg), *Rasmus Strack, *Henrik Kristensen, Sune Riis Sørensen m.fl. (Foto & Lyd). – 7/6, Pinseskoven, Kalvebod Fælled (S), han syng., *Michael Delpierre, Troels Eske Ortvad m.fl. (Lyd). – 7/6, Reservatet/det Grå Fyr, Skagen (NJ), han syng., *Rune Sø Neergaard, Mogens Neergaard m.fl. (Foto & Lyd). – 8/6, Byfogedskov, Skagen (NJ), han syng., Lars H. Mortensen, Oluf Lou, John Pedersen m.fl. (Lyd). – 10-20/6, Tuerne, Holmegårds Mose (S), han syng., *Jens Søgaard Hansen (Lyd). – 13-18/6, Hunde-

Buskrørsanger, Hundested, 16. juni 2020. Foto: Sakari Kauppinen

sted (S), han syng., *Jørgen Carlo Larsen, Søren Haaning Nielsen, Aage Kappelgård m.fl. (Foto & Lyd). – 14-27/6, Overklitten Sø, Tranum Klitplantage (NJ), han syng., *Palle A. F. Rasmussen, Brian Kristensen m.fl. (Lyd). – 16/6-3/7, Søholm Engsø, Stevns (S), han syng., *Thomas W. Johansen, *Lars Paaby, *Lars Adler Krogh m.fl. (Foto & Lyd). – 24-30/6, Lille Linde (S), han syng., Eigil Larsen, Lars Paaby, Tim Andersen m.fl. (Foto & Lyd).

Den hidtil største invasion i Danmark. Ligeledes stor invasion i Holland med 32 fund (Vincent van der Spek pr. mail). På Bornholm registreredes to yngleforsøg eller fugle med tydelig yngleadfærd, idet der ved Grisby (B) sås to voksne fugle, der udviste yngleadfærd og bar redemateriale i næbbet, mens der ved Nexø Sydstrand (B) sås en varslende han, der bar føde næbbet. (Finland, Baltikum, Hviderusland & Rusland; overvintrer Indien & Burma)

Lille gulbug, Christiansø, 1. juni 2020. Foto: Frederik Johansen

Lille gulbug *Iduna caligata* (0, 7/7, 1/1)

2020: 1/6, Christiansø, Ertholmene (B), *Sebastian Klein, Rasmus Gersholm Momme, Anton Herrig Liebermann m.fl. (Foto).

Danmarks tredje forårsfund, allesammen fra Christiansø. (Finland, østligste Europa & Rusland nord for Aralsøen; overvintrer Indien)

Bleg gulbug *Iduna pallida* (0, 1/1, 1/1)

2020: 17-20/6, Gedser Odde (LF), 1 ringm., *Henrik Jørgensen, Esben E. Hansen, Hans Lind m.fl. (Foto).

Hermed det andet fund for Danmark og Gedser Fuglestations have, hvor landets første fugl blev observeret og ringmærket, 1-2/6 2003 (SU-rapport 2003). Finland, Norge og Sverige havde ingen fund i 2020, men har fra tidligere år henholdsvis syv fund (Roni Väisänen pr. mail), otte fund (Tor A. Olsen pr. mail) og elleve fund (Magnus Corell pr. mail). (Sydøsteuropa; overvintrer Afrika syd for Sahara)

Cistussanger *Cisticola juncidis* (0, 3/3, 1/1)

2020: 9/7, Grenen, Skagen (NJ), han, syng., *Rolf Christensen, Lars Grøn, Mogens Neergaard m.fl. (Lyd).

Tredje fund i Skagen og det første danske fund siden starten af 2000'erne, hvor der var ét fund i 2001 (SU-rapport 2001) og to fund i 2002. Samtidig havde Sverige deres eneste fund, 11-16/8 2000 ved Falsterbo (Artportalen 2021). I 2020 havde Tyskland det første ynglefund sydvest for Frankfurt (DDA-Aktuell 2020). (Syd- & Vesteuropa)

Gærdesanger *Curruca curruca*

2016-2017: 25/10-20/4, Skovlunde, København (S), 1K, *Inger Hedetoft Rasmussen, Jørgen Munck, Jens Wentzel Lind (Foto & Lyd).

Vinterfund af gærdesanger er sjældne i Danmark og skal forelægges Sjældenhedsudvalget. Fundet i Skovlunde er den fjerde godkendte vinterforekomst i Danmark; de tre øvrige er: 27/1 1975, Virum (S) (SU-rapport 1975), 2/2 1975, Haslev (S) (SU-rapport 1976) og 9/1-8/2 1994, Hasseri Aalborg (NJ) (SU-rapport 1994). Der kan være tale om fugle tilhørende enten sibirisk gærdesanger (*C. c. blythi*) eller steppegærdesanger (*C. c. halimodendri*), men dokumentationen tillader ikke en racebestemmelse.

Gærdesanger *Curruca curruca*

Med karakterer svarende til sibirisk gærdesanger / steppegærdesanger ssp. *blythi* / *halimodendri* (0, 4/4, 1/1)

1992: 20/10, Blåvands Huk (RB), 1K, *Peter Hedegaard Kristensen, Henrik Haaning Nielsen, Bent Jakobsen m.fl. (Foto).

2010: 29/10-1/11, Ørkenen, Anholt (ÅH), *Hans Larsson (Foto).

2014: 5/10, Mandø (RB), *Rasmus Due Nielsen, Rune Sø Neergaard, Stephan Skaarup Lund m.fl. (Foto & Lyd).

2018: 21/10, Tipmosen, Ho (RB), 1K, *Ole Zoltan Göller, Bjarne Pedersen m.fl. (Foto & Lyd).

2020: 11/10, Reginevej, Blåvand (RB), *Daniel Palm Eskildsen m.fl. (Foto & Lyd).

Fundet fra 1992 har tidligere været godkendt som ørkengærdesanger (*C. minula*) på baggrund af bl.a.

biometriske mål (SU-rapport 1999), men grundet de meget små biometriske forskelle mellem ssp. *minula* og steppegærdesanger fandt Sjældenhedsudvalget i 2012, at steppegærdesanger ikke kunne udelukkes, hvorfor godkendelsen blev omstødt og fundet i stedet godkendt som steppegærdesanger / ørkengærdesanger (SU-rapport 2012). På baggrund af ny viden om udbredelsen af ørkengærdesanger (Olsson *et al.* 2013), ny viden om biometriske forskelle mellem sibirisk gærdesanger og steppegærdesanger og hyppigheden af de to racer i Vesteuropa, og det faktum, at der ikke foreligger godkendte fund af ørkengærdesanger i Vesteuropa, har Sjældenhedsudvalget igen genbehandlet fundet og godkendt det som sibirisk gærdesanger / steppegærdesanger. (Rusland, Sibirien, Kasakhstan, Usbekistan, Turkmenistan til Mongoliet & Kina; overvintrer sydlige Asien)

Iberisk sanger *Curruca iberiae* (0, 5/5, 0)

2011: 20/4, Blåvands Huk (RB), 2K han syng., *Troels Leuenhagen Petersen m.fl. (Foto). – 15-17/5, Bækbygaard Strand, Husby Klit (RK), 2K han, *Erik Enevoldsen, Jens Ballegaard, Peter Lefrenz m.fl. (Foto & Video).

2013: 2/5, Blåvands Huk (RB), 2K han ringm., *Henrik Knudsen, Bent Jakobsen (Foto).

2017: 27/4, Gedser (LF), 2K han ringm., *Marie Chevalier, Nicolas Hillier, Hans Lind m.fl. (Foto).

2019: 14-20/10, Mandø (RB), 2K+ hun, *Jakob Engelhard, *Hjalte Benjamin Johansen, *Henrik Højholm m.fl. (Foto, Lyd & DNA).

På baggrund af den ændrede taksonomiske status, hvor hvidskægget sanger-komplekset nu består af tre selvstændige arter: iberisk sanger (*C. iberiae*) og makisanger (*C. subalpina*), der begge er monotypiske, og rødstrubet sanger (*C. cantillans*), der er polytypisk med underarterne *cantillans* og *albistriata* (Gill *et al.* 2020), har Sjældenhedsudvalget genbehandlet samtlige danske fund inden for hvidskægget sanger-komplekset. Efter genbehandling er fem fund godkendt som iberisk sanger. Læs mere om genbehandling i Nielsen *et al.* (2021). (Iberiske halvø, sydlige Frankrig, nordvestlige Italien, nordvestlige Afrika fra Marokko til Tunesien; overvintrer Afrika)

Rødstrubet sanger *Curruca cantillans* (0, 12/12, 0)

1983: 30/5, Hjelm (ÅH), 2K+ han ringm., Ebbe A. Hansen.

1986: 9/5, Blåvands Huk (RB), 2K+ han ringm., Bent Jakobsen.

1990: 13-23/5, Christiansø, Ertholmene (B), 2K han ssp. *albistriata* ringm., Mikkel Lausten m.fl. (Foto & DNA).

1993: 1-7/5, Høvblege, Møn (M), 2K+ han, Arne Volf, Per Shiermacker-Hansen m.fl. (Foto).

1995: 14-19/5, Blåvands Huk (RB), 2K han, Michael Clausen, Kent Olsen (Foto).

2004: 11/5, Christiansø, Ertholmene (B), 2K han, Mads Jensen Bunch m.fl. (Foto).

2005: 5/6, Skagen, Grenen (NJ), 2K han, Rolf Christensen (Foto).

2014: 1-14/5, Nordstrand, Skagen (NJ), 2K han, *Thomas W. Johansen, Thorkild A. Jensen m.fl. (Foto & Lyd).

2015: 8-14/5, Gedser Odde (LF), 3K+ han ssp.

albistriata ringm., *Henrik Jørgensen, Simon Vikstrøm, Gert Juul Jeppesen m.fl. (Foto & DNA). – 26/5, Grenen, Skagen (NJ), 2K+ han, *Rolf Christensen m.fl. (Foto).

2017: 13-14/5, Lyngvig Fyr (RK), 3K+ han syng., *David Boertmann m.fl. (Foto).

2018: 2/6, Christiansø, Ertholmene (B), 2K hun ssp. *cantillans* ringm., *Anton Herring Liebermann, *Sebastian Klein m.fl. (Foto & DNA).

På baggrund af den ændrede taksonomiske status, hvor hvidskægget sanger-komplekset nu består af tre selvstændige arter: iberisk sanger (*C. iberiae*) og makisanger (*C. subalpina*), der begge er monotypiske, og rødstrubet sanger (*C. cantillans*), der er polytypisk med underarterne *cantillans* og *albistriata* (Gill *et al.* 2020), har Sjældenhedsudvalget genbehandlet samtlige danske fund inden for hvidskægget sanger-komplekset. Efter genbehandling er tolv fund godkendt som rødstrubet sanger, hvoraf tre fund på baggrund af DNA-analyser også er godkendt til race. Det drejer sig om ét fund af ssp. *cantillans* og to fund af ssp. *albistriata*. Læs mere om genbehandling i Nielsen *et al.* (2021). (nordøstlige Italien til vestlige Tyrkiet, sydlige Italien og Sicilien; overvintrer Afrika)

Iberisk sanger / rødstrubet sanger *Curruca iberiae* / *Curruca cantillans* (0, 14/14, 0)

1969: 16/5, Nørreskoven, Esbjerg (RB), 2K+ han rast, Jan Errebo.

1979: 14/6, Christiansø, Ertholmene (B), 2K+ han, Peter Lyngs.

1987: 29/4, Klitmøller (NJ), 2K+ han ringm., Jens Jørgen Andersen m.fl. (Foto).

1988: 10-11/5, Ellekrattet, Skagen (NJ), 2K+ han, Jens Bagger (Foto).

1990: 5/5, Skagen (NJ), 2K+ han, Alex Bühring m.fl. (Foto).

1996: 24/4, Sønderho, Fanø (RB), 2K+ han, Kim Fischer. – 30/7, Klitmøller (NJ), 2K+ han, Jens Jørgen Andersen.

2000: 4/5, Værnsandekrattet, Værnengene (RK), 2K+ han syng., Tim Andersen, Thomas W. Johansen.

2007: 11/5, Blåvands Huk (RB), 2K+ han ringm., *Henrik Knudsen, Bent Jakobsen (Foto). – 7/6, Blåvands Huk (RB), 2K+ han rastende, *Henrik Knudsen, Bent Jakobsen m.fl. (Foto). – 17/6, Grenen, Skagen (NJ), 2K+ han ringm., *Jens Hjerrild Hansen, *John Kyed m.fl. (Foto).

2012: 18/5, Blåvands Huk (RB), 2K han ringm., Henrik Knudsen (Foto).

2013: 20/5, Mandø (RB), 2K+ hun, *Tim Hesselballe Hansen, Rasmus Strack, Sigrid Kistrup Ilsøe (Foto).

2015: 2/5, Christiansø, Ertholmene (B), 2K han, *Peter Lyngs, *Morten Frederiksen, Rune Skjold Tjørnløv (Foto).

På baggrund af den ændrede taksonomiske status, hvor hvidskægget sanger-komplekset nu består af tre selvstændige arter: iberisk sanger (*C. iberiae*) og makisanger (*C. subalpina*), der begge er monotypiske, og rødstrubet sanger (*C. cantillans*), der er polytypisk med underarterne *cantillans* og *albistriata* (Gill *et al.* 2020), har Sjældenhedsudvalget genbehandlet samtlige danske fund inden for hvidskægget sanger-komplekset. Efter genbehandling er 14 fund godkendt som iberisk sanger/rødstrubet sanger. Genbehandling er sket

Sortstrubet drossel, Køge Sydstrand, 4, marts 2020. Foto: Hans Ægidius

på baggrund af det materiale, som er indsendt til Sjældenhedsudvalget. Foreligger der supplerende fotos, videoer, feltnoter eller stemmeoptagelser på nogle af de fund, der ikke er artsbestemt, vil Sjældenhedsudvalget gerne modtage materialet og vurdere de enkelte sager igen. Læs mere om genbehandlingen i Nielsen et al. (2021). (sydlige Europa & vestlige Tyrkiet; overvintrer Afrika)

Iberisk sanger / makisanger / rødstrubet sanger *Curruca iberiae* / *Curruca subalpina* / *Curruca cantillans* (0, 40/40, 0)

1976: 16/5, Tipperne (RK), 2K+ han, Steen Christensen, Vagn Lind, Erhardt Ecklon (Foto). – 20/9, Christiansø, Ertholmene (B), 1K+, Jørgen Rabøl, Stefan Pihl (Foto).

1983: 21/5, Christiansø, Ertholmene (B), 2K+ hun ringm., John Faldborg (Foto).

1987: 11/6, Christiansø, Ertholmene (B), 2K+ hun ringm., Jens Bagger m.fl.

1988: 1/5, Blåvands Huk (RB), 2K+ han fyrfalden, Jan Durinck (Foto). – 27/5, Blåvands Huk (RB), 2K+ hun ringm., Mikkel Lausten m.fl. – 17/6, Christiansø, Ertholmene (B), 2K+ han, Michael Fink Jørgensen.

1989: 10/5, Blåvands Huk (RB), 2K+ hun ringm., Bent Jakobsen, Jens Thalund, Per G. Henriksen (Foto). – 16/5, Christiansø, Ertholmene (B), 2K+ han ringm., John Faldborg. – 27/5, Christiansø, Ertholmene (B), 2K+ han, Jan Speiermann. – 6/6, Christiansø, Ertholmene (B), 2K+ hun ringm., Jens Bagger.

1991: 25/5, Skagen (NJ), 2K+ han, Svend Dybkjær. – 1/6, Christiansø, Ertholmene (B), 2K+ han, Sakari Kauppinen.

1992: 2-8/5, Christiansø, Ertholmene (B), 2K+ hun, Per Kjær, Kim Christensen, Sune Jepsen m.fl. (Foto). –

2/6, Christiansø, Ertholmene (B), 2K+ hun, Sune Jepsen. 1993: 20/4, Skallingen (RB), 2K+ han, Henrik Haaning Nielsen.

1994: 1/5, Læsø (NJ), 2K han/3K+ hun, *Jan Kjær-gård, Kent Olsen, Lars Keller (Foto). – 12/5, Blåvands Huk (RB), 2K+ hun ringm., Henrik Knudsen, Bent Jakobsen, Rasmus Andersen.

1995: 19/5, Blåvands Huk (RB), 2K+ hun, Bent Jacobsen, Henrik Knudsen, Michael Johansen. – 3/6, Rørvig (S), 2K+ han, Klaus Bjerre. – 6/6, Ertholmene (B), 2K+ han, Mogens Henriksen m.fl.

1997: 28/4, Langli, Ho Bugt. (RB), 2K+ han ringm., Jens Hjerrild Hansen. – 20-22/5, Blåvands Huk (RB), 2K+ han syng., Søren Haaning Nielsen, Henrik Knudsen, Bent Jacobsen m.fl.

1999: 10/5, Langli, Ho Bugt (RB), 2K+ hun ringm., Jens Hjerrild Hansen (Foto). – 10/5, Blåvands Huk (RB), 2K+ han ringm., Klaus B. Fries m.fl. (Foto). – 14/5, Christiansø, Ertholmene (B), 2K+ han, Michael Funch, Mads Jensen Bunch (Foto). – 7-11/12, Skagen Havn (NJ), 1K+ han, *Thom Kongerslev, Rolf Christensen m.fl. (Foto).

2000: 16/5, Christiansø, Ertholmene (B), 2K+ han, Michael Funch, Mads Jensen Bunch m.fl. – 16/5, Tipperne (RK), 2K+ han ringm., Ole Amstrup, Henrik Knudsen (Foto). – 20/5, Christiansø, Ertholmene (B), 2K+ han, Kasper Thorup, Peter Lyngs m.fl.

2001: 27/5, Christiansø, Ertholmene (B), 2K+ han, *Thomas Hilkjær.

2002: 4/5, Blåvands Huk (RB), 2K+ hun ringm., Per Poulsen m.fl. (Foto). – 18/5, Blåvands Huk (RB), 2K+ han, Sebastian Klein. – 27/5, Blåvands Huk (RB), 2K+ hun ringm., Rasmus Due Nielsen (Foto).

Brundrossel, Sorthat Odde, 7. november 2020. Foto: Jonas Halberg

2003: 3/5, Blåvands Huk (RB), 2K+ han, Michael Fink Jørgensen m.fl. (Foto). – 12/5, Blåvands Huk (RB), 2K+ ringm., Bent Jakobsen m.fl. (Foto). – 16/5, Mandø (RB), 2K+ hun, *Sebastian Klein m.fl.

2004: 6/5, Kongelunden (S), 2K+ han syng., Per Rasmussen m.fl. – 29/5, Mandø (RB), 2K+ han, Niels Knudsen m.fl.

2009: 21/5, Langli (RB), 2K+ hun, *Rasmus Due Nielsen (Foto).

På baggrund af den ændrede taksonomiske status, hvor hvidskægget sanger-komplekset nu består af tre selvstændige arter: iberisk sanger (*C. iberiae*) og makisanger (*C. subalpina*), der begge er monotypiske, og rødstrubet sanger (*C. cantillans*), der er polytypisk med underarterne *cantillans* og *albistriata* (Gill *et al.* 2020), har Sjældenhedsudvalget genbehandlet samtlige danske fund inden for hvidskægget sanger-komplekset. Efter genbehandling er 40 fund godkendt som iberisk sanger/makisanger/rødstrubet sanger. Genbehandlingen er sket på baggrund af det materiale, som er indsendt til Sjældenhedsudvalget. Foreligger der supplerende fotos, videoer, feltnoter eller stemmeoptagelser på nogle af de fund, der ikke er artsbestemt, vil Sjældenhedsudvalget gerne modtage materialet og vurdere de enkelte sager igen. Læs mere om genbehandlingen i Nielsen *et al.* (2021). (sydlige Europa & vestlige Tyrkiet; overvintrer Afrika)

Sortstrubet drossel *Turdus atrogularis* (2/2, 15/15, 1/1)

2020: 18/2-24/3, Køge Sydstrand (S), hun, *Orla Hugger Jakobsen m.fl. (Foto).

Første fund siden 2017, hvor en hun sås i en have i Lystrup (S) 25/4 (SU-rapport 2017). En af de få sjældne arter af småfugle, hvor Sjælland ligger helt i top. Således er regionsfordelingen: NJ (4), RK (2), RB (2) og S (10). (Sibirien; overvintrer Arabien & Indien)

Brundrossel *Turdus eunomus* (1/1, 0, 1/1)

2020: 31/10-7/11, Sorthat Odde (B), 1K hun, *Pernille Galsgaard m.fl. (Foto).

Fuglen på Sorthat Odde blev fotograferet på første-dagen og blev i første omgang formodet at være en vindrossel (*Turdus iliacus*). Heldigvis ringede alarmklokkerne hos observatøren, der, efter at have kigget i *Fugle i felten*, syntes, det lignede en brundrossel. Fotos blev lagt på Facebook, og her kunne flere bekræfte bestemmelsen til brundrossel. Efterfølgende blev det undersøgt, hvorvidt fuglens rødlige fjer på flankerne kunne indikere, at det drejede sig om en hybrid mellem rustdrossel (*Turdus naumanni*) og brundrossel. En gennemgang af fotos og skindsamlingen på Zoologisk Museum viste imidlertid, at rødlige fjer forekommer på flanken hos unge hunner af brundrossel, og da fuglens øvrige karakterer passede med brundrossel, blev fundet, efter konsultation med Juho Könönen, godkendt som brundrossel, velvidende at det ikke med 100 procents sikkerhed kan udelukkes, at en af fuglens forfædre var en rustdrossel (Nielsen & Kauppinen 2020).

Et fund fra Skagen, 9+15+21/9 1968 (SU-rapport 1965-1969) anerkendes efter genbehandling ikke længere. Fuglen på Sorthat Odde bliver derfor Danmarks blot andet fund af arten. Første fund drejer sig om en veldokumenteret 1K han, der blev fanget ved Hvidkilde, Sydfyn, 14/10

Stendrossel, Ebeltoft Færgehavn, 11. juni 2020. Foto: Ib Jensen

1888, og senere skindlagt og indlemmet i skindsamlingen på Statens Naturhistoriske Museum, København (Staarup & Rasmussen 2015). (Centrale Sibirien mod øst til Stillehavet; overvintrer Syd- & Sydøstasien)

Blåstjert *Tarsiger cyanurus* (0, 23/23, 3/3)

2020: 29/9, Grenen, Skagen (NJ), 1K ringm., Amelie S. Zeller, Martin Grienberger, Oluf Lou m.fl. (Foto). – 13/10, Blåvands Huk (RB), 1K ringm., *Luke Nelson, *Daniel Bloche m.fl. (Foto). – 13/10, Mandø (RB), 1K/hun, *Jakob Engelhard m.fl. (Foto).

Tre klassiske efterårsfund og tredje år i træk med fund af arten. De seneste elleve fund er alle gjort i perioden ultimo september til oktober. Bedste år er 2018 med fire fund (SU-rapport 2018). Enormt godt år i Vesteuropa med bl.a. 30 fund i Holland og op til fem fugle samme dag på én lokalitet på den engelske østkyst. (Finland, Rusland, nordøstlige Kina & Japan; overvintrer Korea, sydlige Kina, nordlige Indokina, Thailand & Myanmar)

Stendrossel *Monticola saxatilis* (0, 8/8, 1/1)

2020: 10-20/6, Ebeltoft Færgehavn (ÅH), 2K hun, *Thomas Hansen, Kent Olsen m.fl. (Foto).

Fuglen blev fotograferet på førstedagen, og fotos blev lagt op samme aften på hjemmesiden *Fugle og natur*, hvor finderens udbud sig kommentarer til bestemmelsen. Næste morgen blev fuglen bestemt af brugere på hjemmesiden, og få timer senere var fuglen, til manges glæde, genfundet. På fotos fremgår det, at fuglens næb var intakt 18/6, mens et foto fra 19/6 viser, at spidsen af undernæbbet mangler. Hermed første fund af stendrossel siden en 2K han ved

Albæk, Djursland (ÅH) 14/5 2018 (SU-rapport 2018) og blot tredje fund i det nye årtusind. Til forskel fra mange andre småfugle er stendrossel ikke blevet mere almindelig i Danmark gennem de sidste 50 år; fordeling af fund på årtier er: 1970-79 (3), 1980-89 (2), 1990-99 (1), 2000-09 (0), 2010-2019 (2). (Syd- & Østeuropa; overvintrer Afrika)

Sibirisk bynkefugl *Saxicola maurus*

Med karakterer svarende til sibirisk bynkefugl ssp. *maurus* (0, 0, 1/1)

2020: 28/5, Christiansø, Ertholmene (B), 3K+ han ringm., *Troels Leuenhagen Petersen, Anders Odd Wulff Nielsen, Anton Herring Liebermann m.fl. (Foto & DNA).

Sibirisk bynkefugl ssp. *maurus*, Christiansø, 28. maj 2020. Foto: Anders Odd Wulff Nielsen

Japansk bynkefugl, Tipmosen, 13. oktober 2020. Foto: Anders Odd Wulff Nielsen

Ny race for landet. Artsbestemmelsen af fuglen på Christiansø i 2020 blev bekræftet med en DNA-sekvensanalyse af det mitokondrielle ND2-markørgen opformeret fra DNA oprenset fra en fjer. Da fuglen blev indfanget, kunne halens tegninger undersøges grundigt, hvilket viste, at fuglen havde karakterer svarende til ssp. *maurus*, hvilket udelukker ssp. *hemprichii*. (Rusland & nordlige Kaukasus; overvintrer Mellemøsten og Østafrika)

Sibirisk bynkefugl *Saxicola maurus*

Med karakterer svarende til sibirisk bynkefugl / kaukasus-bynkefugl ssp. *maurus* / *hemprichii* (0, 2/2, 0)

1964: 27/9, Hesselø (S), 1K/hun, *Jørgen Rabøl, *Arne Møller (Foto, Død & DNA).

2019: 16-22/10, Mandø (RB), 1K/hun, *Tim Hesselballe Hansen, Sigrød Kistrup Ilsøe, Rasmus Strack m.fl. (Foto & DNA).

Fundet fra Hesselø 1964 blev oprindeligt publiceret som sibirisk sortstrubet bynkefugl *S. torquata maura* (SU-rapport 1965-1969). Eftersom fuglen blev indsamlet, skindlagt og indlemmet i skindsamlingen på Statens Naturhistoriske Museum, København, har det været muligt at ekstrahere DNA fra fuglens trædepudder, og efterfølgende foretage en DNA-sekvensanalyse af ND2-mitokondriegenet. Resultatet af sekvensanalysen af det opformede ND2-fragment fra Hesselø-fuglen er diagnostisk for arten sibirisk bynkefugl (*S. maurus*) i forhold til japansk bynkefugl (*S. stejnegeri*), men kan ikke adskille de to racer af sibirisk bynkefugl, ssp. *maurus* og ssp. *hemprichii*. Fuglen på Mandø i 2019 blev ligeledes bestemt til sibirisk bynkefugl (*S. maurus*)

ved hjælp af en tilsvarende DNA-sekvensanalyse af ND2-genet fra et indsamlet ekskrement. Heller ikke her kunne ssp. *hemprichii* udelukkes. (Rusland & nordlige Kaukasus; overvintrer Mellemøsten & Østafrika)

Sibirisk bynkefugl / japansk bynkefugl *Saxicola maurus* / *Saxicola stejnegeri* (0, 45/45, 2/2)

2020: 21/5, Gniben, Sjællands Odde (S), 2K han, *Kristian Bruus-Jensen, *Michael Fink Jørgensen (Foto). – 13/11, Holter (RK), 1K/hun, *Kirsten Bentsen (Foto).

Fuglen på Gniben udgør sjette- og første forårsfund på Sjælland. Fundet ved Holter er det seneste efterårsfund; næstseneste var en fugl i Vejlerne (NJ) 5-14/11 2000 (SU-rapport 2000). Bestemmelse af sibirisk bynkefugl (bortset fra hanner af kaukasus-bynkefugl ssp. *hemprichii*) og stejnegers bynkefugl på basis af dragten, er vanskelig, hvilket ses på den danske fundstatistik, idet hele 45 fund til og med 2019 regnes som sibirisk bynkefugl / japansk bynkefugl. Forhåbentlig kan der i fremtiden opnås mere viden, så det bliver muligt at adskille de to arter i felten. (Rusland & Østasien; overvintrer Mellemøsten, Østafrika & Sydøstasien)

Japansk bynkefugl *Saxicola stejnegeri* (0, 1/1, 1/1)

2020: 13-24/10, Tipmosen, Ho (RB), 1K han, *Anders Odd Wulff Nielsen m.fl. (Foto & DNA). Første danske fund var en ringmærket 1K han i Gedser 30/10-1/11 2017, hvor bestemmelsen ligeledes blev bekræftet med DNA (SU-rapport 2017). Norge havde sit første fund af arten i 2020 (Tor A. Olsen pr. mail), mens der i Sverige er gjort fire fund fra hhv. 2008 (1), 2015 (2) og 2016 (1), alle i perioden ultimo september til ultimo oktober,

Tajgapiber, Skallingen,
15. oktober 2020.
Foto: Lars Grøn

hvoraf tre er bekræftet med DNA (Hellström & Waern 2021). (Østlige Rusland, østlige Kina & nordlige Mongoliet; overvintrer Sydøstasien)

Isabellastenpikker *Oenanthe isabellina* (0, 2/2, 0)

Et fund fra Endelave (ÅH) 21/9 1989 (SU-rapport 1989) anerkendes efter genbehandling ikke længere. De to godkendte fund er: 13/10 2005, Nyeng, Skallingen (RB) (SU-rapport 2005) og 18-25/10 2016, Gilleleje Havn (S) (SU-rapport 2016). (Tyrkiet, centrale Asien; overvintrer Afrika, Arabiske halvø & nordvestlige Indien)

Gul vipstjert *Motacilla flava*

Med karakterer svarende til sorthovedet gul vipstjert, ssp. *feldegg* (0, 4/4, 1/1)

2020: 22/5, Grenen, Skagen (NJ), han trkf., *Rune Sø Neergaard, *Frederik Rejsby Johansen, Kenneth Bach Christensen m.fl. (Foto & Lyd).

Af de fire tidligere fund er to fra Skagen; hun 4/5 2012 (SU-rapport 2012) og han 7-9/6 2017 (SU-rapport 2017). (Balkan & Lilleasien; overvintrer tropisk Afrika)

Tajgapiber *Anthus hodgsoni* (0, 19/20, 4/4)

2020: 12-13/10, Mandø (RB), *Jakob Engelhard, Hjalte Benjamin Johansen m.fl. (Foto). – 13/10, Mandø (RB), trkf., *Tim Hesselballe Hansen, Sigrud Kistrup Ilsøe, Jan Hjort Christensen m.fl. (Foto). – 15/10, Skallingen (RB), *Andreas Winding Mønsted, Rasmus Strack, Andreas Bruun Kristensen m.fl. (Foto & Lyd). – 19/10, Mandø (RB), trkf., *Sebastian Klein (Lyd).

Fire typiske efterårsfund i Sydvestjylland. Regionsfordelingen er hermed RB (16), LF (1) og B (5). Fire af fundene i region Bornholm er gjort på Christiansø. (Sibirien mod vest til Ural; overvintrer Indien & Sydøstasien)

Krognæb *Pinicola enucleator* (-, 46/75 ekskl. invasionen i Skagen i november 1998, fund i NJ nord for Limfjorden i 2012 og fund uden for Vendsyssel, samt nordkysten af Vestsjælland og Nordsjælland i 2019, 1/1)

2019: 30/10, Vanløse (S), 3 (2K+ han og 2 1K/hun) trkf., *Kurt M. Nielsen.

Hvidkindet værling, Hønen, Sønderho, 20. november 2020.
Foto: Keld Jakobsen

2020: 3/2, Guldmajssøen, Skagen (NJ), 3K+ han, *Anders Sydney Jensen (Foto).

De to fund ligger i forbindelse med en rekordstor invasion af krognæb, som ramte det sydlige Skandinavien og således også Danmark i det sene efterår 2019. I Danmark blev der især set mange fugle i Nordjylland (primært Skagen og Nordmandshage), men også både Nordsjælland og nordkysten af Djursland blev ramt. Grundet invasionens størrelse er det kun fugle uden for Vendsyssel, samt nordkysten af Vestsjælland og Nordsjælland, der har været forelagt Sjældenhedsudvalget (SU-rapport 2019). Invasionen startede allerede ultimo oktober, hvilket er tidligt efter danske forhold, og samtidig er fundet i februar 2020 tilsvarende sent, idet hovedtrækket allerede havde passeret i november 2019 med noget færre fugle efter midten af måneden. (Skandinavien, Finland & Rusland)

Hvidkindet værling *Emberiza leucocephalos* (0, 4/4, 1/1)

2020: 20/11, Sønderho, Sønderho, Fanø (RB), han, *Henrik Haaning Nielsen, Keld Jakobsen, Hans Eising m.fl. (Foto).

Første fund siden 13-15/10 2016, hvor en han ligeledes sås nær sydenden af Fanø (SU-rapport 2016). De tidligere fund, som alle er hanner, er fra Skjern (RK), november-december 1973 (SU-rapport 1977-1978), Christiansø (B), oktober 1997 (SU-rapport 1997) og Åbenrå (SJ), februar 2010 (SU-rapport 2010). (Nord- & Centralasien; overvintrer Sydøstasien)

Hætteværling, Hanstholm Fyrhave, 7. juni 2020. Foto: Jens Jørgen Andersen

Hætteværling *Emberiza melanocephala* (0, 29/30, 1/1)

2020: 7/6, Hanstholm Fyrhave (NJ), han, Karl Kristensen m.fl. (Foto).

Fundet skete på en for arten meget typisk dato. Af landets 30 fund er 17 fra den sidste uge i maj eller den første uge i juni. (Sydøsteuropa & Lilleasien; overvintrer Pakistan & vestlige Indien)

Hætteværling / brunhovedet værling *Emberiza melanocephala* / *Emberiza bruniceps* (0, 2/2, 0)

2019: 15/10, Blåvands Huk (RB), 1K, Jonathan-Hemmer Hansen, Morten Bentzon Hansen m.fl. (Foto).

Fuglen udviste for brunhovedet værling interessante karakterer som næbform og en tydeligt stribet underside. Gode billeder muliggør måske en artsbestemmelse på et senere tidspunkt.

Kategori C: Fund af arter hvis bestande stammer fra udsatte eller undslupne fugle

Category C: Records relating to established feral breeding populations

Amerikansk skarveand *Oxyura jamaicensis* (0, 11/11 ekskl. fund i perioden 1991-2012, 1/1)

2020: 1/1, Stubbe Sø (ÅH), 3K+ han, Kent Olsen (Foto). – 12-13/1, Maribo Sønderø (LF), hun, *Rasmus Strack, Peter Christiansen m.fl. (Foto). – 26-27/6, Røgbølle Sø (LF), hun, *Thomas W. Johansen (Foto).

Hætteværling / brunhovedet værling, Blåvands Huk, 15. oktober 2019. Foto: Karin Gustausen

Fundet fra Stubbe Sø 1/1 er tidligere publiceret fra samme lokalitet 7/10-31/12 2019 (SU-rapport 2019). Fundene fra Maribo Sønderø 12-13/1 og Røgbølle Sø 26-27/6 regnes som omhandlende samme individ og udgør årets eneste nye fund. (Kategori C-bestand: Vesteuropa)

Stor hornugle *Bubo bubo*

2020: 7/11, Ålsbo Banker (F), død, *Hanne Flor, Lars Thierlein (Foto).

Fund øst for Lillebælt er usædvanlige og skal forelægges Sjældenhedsudvalget som lokal SU-art. Fundet i 2020 er det første fund på Fyn (F). (Kategori C-bestand: Tyskland & Danmark)

Kategori E: Formodede eller sikre undslupne fangenskabsfugle

Category E: Presumed or certain escapes

Svanegås *Anser cygnoides*

2009: 20/12, Ejlemade Sø, Haslev (S), 2K+ vildtype, *Torben Sebros (Foto).

Sjældenhedsudvalget opfordrer til at indsende fund af vildtype med henblik på at danne et overblik over artens forekomst i Danmark, idet fund af vildtype er under evaluering i forhold til en placering i kategori C. Svanegås har små selvsupplerende bestande flere steder i Europa, inklusive Tyskland, hvor Bauer *et al.* (2016) angiver, at arten lever op til kriterier for en C-art. (Mongoliet, Nordøstkina & Sydøstibirien)

Japansk Trane *Grus japonensis*

2020: 27/8, Rosenvold (VE), trk., *Lars Fenger. – 30/9 + 10-11/10, Vrå vest for Kolding (VE), Esben Brødsgaard, Kim Henneberg, Gitte Langgaard Jensen m.fl. (Foto).

Observationerne ved Rosenvold (VE) og Vrå (VE) regnes for samme fugl, der i øvrigt er undsluppet fra Skærup Zoo. (Sydøstlige Sibirien, Nordøstkina & Japan)

Amerikansk tårnfalk *Falco sparverius*

2020: 22/9, Bjerre, Horsens (VE), hun, *Mette Kull (Foto). – 8/11-6/12, Bjerre, Horsens (VE), 2K+ han, *Bodil Elholm Munk, Alex Sand Frich, Hans Pinstrup m.fl. (Foto). (Nordamerika)

Jagtfalk *Falco rusticolus*

2020: 26/6, Krage Klit, Hirtshals (NJ), *Kurt Prentow (Foto).

Fundet drejer sig om en undsluppen falkonérfugl af den hvide, grønlandske form, som senere samme dag blev indfanget af dens ejer. (Grønland)

Stor Alexanderparakit *Psittacula eupatria*

2014: 11/4, Nordskoven, Over Dråby Strand, Jægerspris (S), han, *Michael Kelly (Foto).

2011: 31/10-6/11, Hvidovre (S), han, *Finn Lyngesen (Foto).

2020: 8/11, Brøndbyvester (S), han, *Tina Bennetzen, *Simon Elkjær (Foto).

Sjældenhedsudvalget opfordrer til at indsende fund med henblik på at danne et overblik over artens forekomst i Danmark, idet arten har selvsupplerende bestande flere steder i Europa, inklusive Tyskland, hvor Bauer *et al.* (2016) angiver, at arten lever op til kriterier for en C-art. (Kategori C-bestand: Holland & Belgien).

Alexanderparakit *Psittacula krameri*

2016: 4/4, Egesøen, Egeparken, Glostrup (S), domesticeret blå form, *Michael Rasmussen (Foto).

2017: 23/9, Christianshavns Volde (S), han, *Kir Ravnsø Ohlsson (Foto). – 11/12, Norddyssen, Nordamager (S), han, *Karsten Schubmann (Foto). – 16/12, Christiania, Nordamager (S), han, *John Kragenskjold (Foto).

2018: 1/1, Nordamager (S), han, *Adem Kuzu (Foto). Sjældenhedsudvalget opfordrer til at indsende fund med henblik på at danne et overblik over artens forekomst i Danmark, idet arten har selvsupplerende

bestande flere steder i Europa, inklusive Tyskland, hvor Bauer *et al.* (2016) angiver, at arten lever op til kriterier for en C-art. (Kategori C-bestand: Tyskland, Holland, Storbritannien, Belgien, Frankrig, Portugal, Spanien, Italien, Grækenland, Tyrkiet, Egypten, Jordan & Israel)

Tigerfinke *Amandava amandava*

2011: 26/8, Kikhavn (S), hun, *Michael Trasborg.

(Kategori C-bestand: Egypten, Italien, Portugal & Spanien)

Formodede eller sikre hybrider

Records involving presumed or certain hybrids

Pibeand x amerikansk pibeand *Mareca penelope x Mareca americana (0, 9/9, 0)*

2020: 5/2-11/3, Favrholt Voldgrav (S), 3K+ han, Bo T. Johansen, Sten Petersen, Jesper Schade m.fl. (Foto). – 29/11-5/12, Favrholt Voldgrav (S), 2K+ han, Jesper Schade, Dan Hammer (Foto).

Fuglen regnes som genganger fra samme lokalitet i 2015-2019 (SU-rapport 2015, 2016, 2017, 2018, 2019).

Hvidøjret and x Trolldand *Aythya nyroca x Aythya fusca (0, 0, 1/1)*

2020: 20-31/12, Store Kattinge Sø, Roskilde (S), 2K+ han, *Jakob Engelhard, Rasmus Strack m.fl. (Foto og Video).

Første fund af denne hybridform i Danmark.

Hvidøjret and x taffeland *Aythya nyroca x Aythya ferina (0, 19/19, 1/1)*

2003: 16/8, Lyngby Sø (S), 2K+ han, Silas K.K. Olofson (Foto).

2020: 28/6, Røgbølle Sø (LF), 2K+ han, *Thomas W. Johansen (Foto). – 23/12, Maribo Sønderø (LF), 2K+ han, *Preben Berg (Foto).

Fundet fra Røgbølle Sø 28/6 udgør et nyt fund, mens fuglen fra Maribo Sønderø 23/12 regnes som genganger fra Røgbølle Sø.

Halsbåndstrolldand x trolldand *Aythya collaris x Aythya fusca (0, 8/8, 1/1)*

2020: 4+7/4, Halkær Sø (NJ), *Rune Sø Neergaard, Henrik Møller Thomsen (Foto og Video).

Sjældenhedsudvalget har gennemgået alle hidtidige fund af hybrider af halsbåndstrolldand og trolldand med henblik på at få et mere ensartet billede af forekomsten og gengangere. Dette har medført en ændret opsummering, idet fundene fra Gavnø 22/2-6/3 2011 (SU-rapport 2011) og Vilsted Sø 10/4 2016 (SU-rapport 2016) nu regnes som nye fund i stedet for gengangere.

Grønland – Kategori A

Greenland – Category A

Amerikansk pibeand *Mareca americana (1/1, 4/4, 0)*

2019: 19/7, Kap Rink, Hochstetter Forland, Nordøstgrønland, 2K+ han, *Olivier Gilg, Vadim Heuacker, Eric Buchel m.fl. (Foto). (Nordamerika)

Sortbrun and *Anas rubripes* (0, 1/1, 1/1)

2020: 27/6, Ameralik, Vestgrønland, han, *Martin Kviesgaard (Foto).

Andet fund af denne nordamerikanske art i Grønland. Første fund var fra Nuuk 15/4 2017 (SU-rapport 2017). Island har 39 fund til og med 2011 (Birding Iceland 2021). (Nordamerika)

Engsnarre *Crex crex*

2004: Forår/sommer, Myggbukta, Nordøstgrønland (73°30.126'N/-21°38.113'W), 2K+ dødfunden, *Olivier Gilg, *Brigitte Sabard.

Rester af fuglen blev fundet ved en grav af polarræv, 14/8 2004. Finderne vurderer, at den var blevet fanget eller indsamlet som død af ræven nogle uger inden den blev fundet. Resterne af fuglen er gået tabt. Der er 27 fund af engsnarre i Vest- og Sydøstgrønland, mens fundet i 2004 er det første i Nordøstgrønland (David Boertmann pr. mail). (Europa; overvintrer sydøstlige Afrika)

Sibirisk hjejle *Pluvialis fulva* (3/3, 1/1, 1/1)

2020: 21/7, Hochstetter Forland, Nordøstgrønland, 2K+, *Olivier Gilg, Eric Buchel, Alexis Veldeman m.fl. (Foto).

Fundet er det femte fra Grønland. Arten er tidligere truffet i 1928 (Liverpool Land), i 1932 (Tasiilaq-området), i 1940 (Disko Bugt-området) samt i 2015 (Traill Ø) (David Boertmann pr. mail). (Nordrusland & Alaska; overvintrer Sydøstasien & Australien)

Hvidrygget ryle *Calidris fuscicollis* (19/>25, >22/>79, 3/3)

2012: 16/7, Hochstetter Forland, Nordøstgrønland, 2K+, *Olivier Gilg (Foto). – 3/8, Hochstetter Forland, Nordøstgrønland, 2K+, *Eric Buchel (Foto). – 3/8, Hochstetter Forland, Nordøstgrønland, 2K+, *Jeroen Reneerkens & Stefan Sand (Foto).

De tre observationer regnes som tre separate fund. De to fugle den 3/8 blev set med knap fire kilometers afstand. Arten regnes som en regelmæssig sommer- og trækgæst på Grønlands vestkyst, hvor der somme tider ses flokke på op til 25 fugle. På østkysten er hvidrygget ryle til gengæld sjælden. Det første fund er fra 2001, og derefter har der været to yderlige fund i henholdsvis 2005 og 2009 (David Boertmann pr. mail). Antallet af fund på østkysten er dermed fordoblet med de tre fund fra 2012. (Arktisk Nordamerika; overvintrer Sydamerika)

Dværghmåge *Hydrocoloeus minutus* (2/2, 4/4, 0)

2010: 16/8, Liverpool Land, Nordøstgrønland, 3K+, *Olivier Gilg, Brigitte Sabard.

Der er fem tidligere fund af arten i Grønland. Disse er 25/4 1929, Nuuk, Vestgrønland (Boertmann 1994), 15/6 1932, Maniitsoq, Vestgrønland (Boertmann 1994), 5/8 2007, Nuuk, Vestgrønland (SU-rapport 2007), 15/8, 2010, Godthåbsfjorden, Vestgrønland (SU-rapport 2010) og 23/7 2017 Ilulissat, Vestgrønland (SU-rapport 2017). (Nordøsteuropa; overvintrer Atlanterhavet & Nordsøen)

Sorthovedet gul vipsjert, ssp. feldegg, Grenen, 22. maj 2020. Foto: Rune Sø Neergaard

Østlig bleg gulbug, Gedser Odde, 17. juni 2020. Foto: Hans Ægidius

Hvidnæbbet lom *Gavia adamsii* (1/1, 1/1, 1/1)

2020: 28/7, Kap Rink, Hochstetter Forland, Nordøstgrønland, 3K+ sommerdragt, *Eric Buchel, Brigitte Sabard, Olivier Gilg m.fl. (Foto)

Første fund i Nordøstgrønland og det tredje fund i Grønland (Boertmann 1994). (Nordlige Nordamerika & nordlige Europa)

Dværgfalk *Falco columbarius* (7, 5/6, 0)

2011: 18/7, Julianehåb, Vestgrønland, 2K+ hun, *Jari Helstola (Foto).

Det er muligt ud fra dokumentationen af fundet i 2011 at udelukke en den nordamerikanske race tajga-dværgfalk ssp. *columbarius*. Der er tolv fund af arten i Grønland med seks fund i Østgrønland og seks fund i Vestgrønland (Boertmann 1994, SU-rapport 2008). (Nordamerikan, Europa & nordlige Asien)

Mosehornugle *Asio flammeus*

2020: 29/5, Mestersvig, Nordøstgrønland, *Jens K. Rønn m.fl. (Foto).

I Vest- og Sydøstgrønland er der ca. 60 fund af mosehornugle, mens fundet i 2020 er det tredje i Nordøstgrønland (David Boertmann pr. mail). (Nordamerika & Europa)

Ringdrossel *Turdus torquatus* (0, 0, 1/1)

2020: 17+22/3, Eqluit, Qaqortoq, Vestgrønland, 2K+ han, Søren Møller, Knud Falk (Foto).

Ny art for Grønland. Ringdrosslen blev observeret på en redehylde for ynglende vandrefalk (*Falco peregrinus*), hvor et automatisk vildtkamera tog fotos af fuglen. Fuglen sås både 17/3 og 22/3 søge føde på den græsklædte klippehylde, der befinder sig midt på en 200 meter høj klippevæg. (Europa; overvintrer sydlige Europa & nordvestlige Afrika)

Gulstrube *Geothlypis trichas* (0, 3/3, 1/1)

2020: 22/9, Biologistationen, Nuuk, Vestgrønland, 1K han, Klaus Nygaard, Julius Nielsen (Foto).

Der er tre tidligere fund af arten i Grønland, alle i Nuuk ligesom årets fund. Disse er 20/10 1929, 22/9 1953 og 6/10 1956 (Boertmann 1994). (Nordamerika; overvintrer Mellemamerika & sydlige Nordamerika)

Endnu ikke færdigbehandlede sager

Records still under consideration

- Dværgcanadagås *Branta hutchinsii*, 2004: 1/5, Borreby Mose (S) (Foto). – 2005: 21-22/3, Margrethe Kog (SJ) (Foto). – 25/4-12/5, Margrethe Kog (SJ) (Foto). – 2006: 11/3, Ribe Holme (RB) (Foto).
- Dværgcanadagås *Branta hutchinsii* ssp. *minima*, 1990: 3/1, Ålebæk Strand (M). – 1996: 31/3-10/4, Østerild Fjord, Vejlerne (NJ). – 2012: 19/4, Ballum Sluse (SJ) (Foto). – 27-28/4, Mandø Sluse (RB) (Foto). – 13/5, Nyord, Møn (M) (Foto). – 2019: 13/11, Lillevade, Højer (SJ) (Foto). – 2020: 25-28/3, Selsø Sø, Skibby (S) (Foto).

- Ederfugl *Somateria mollissima* ssp. *borealis*, 2012: 1-3/4, Hanstholm Havn (NJ), 3K+ han (Foto) – 2-29/11, Hanstholm Havn (NJ), 3K+ han (Foto).
- Gråsejler *Apus pallidus*, 2020: 24/10, Gjerrild Nordstrand (ÅH), trk. (Foto). – 26/10, Vest Stadil Fjord (RK), 1K trk. (Foto).
- Stormmåge *Larus canus* ssp. *heinei*, 2006: 18/11, Utterslev Mose (S), 1K. (Foto).
- Polarlomvie *Uria lomvia*, 2017: 22/10, Nordstrand, Skagen (NJ), vdr. trk. – 2019: 10/12, Hvide Sande Havn (RK), vdr.
- Eremitibis *Geronticus eremita*, 2019: 25/9, Bjerringbro (NJ) (Foto).
- Hvid pelikan *Pelecanus onocrotalus*, 2009: 29/7, Vangså Nordstrand, Thy (NJ), dødfunden på strand (Foto & Død).
- Munkegrib *Aegypius monachus*, 2020: 10/4, Aarsdale (B), dødfunden på strand (Foto & Død).
- Slørugle *Tyto alba* ssp. *alba*, 1997-2000: 2/7 1997-16/6 2000, Hundstlev, Midtals (SJ) (Foto). – 2018: 4/10, Rågeleje (S), død (Foto & Død). – 2019: 29/4, Ramskov, Holstebro (NJ) (Foto). – 2020/ 12/10, Skallingen (RB) (Foto).
- Eleonorafalk *Falco eleonora*, 2017: 18/8, Margrethe Kog (SJ), 2K trk. (Foto).
- Vindrossel *Turdus iliacus* ssp. *coburni*, 2020: 17/4, Rimmevejmarkerne, Rømø (SJ), 3K+ (Foto).
- Lille tårnfalk *Falco naumanni*, 2020: 14/9, Sjølsø (S), 2K han trk.
- Slagfalk *Falco cherrug*, 1998: 4/9, Hovvig, Rørvig (S), trk.
- Jagtfalk *Falco rusticolus*, 2007: 22/9, Tipperne (RK), 1K rst. – 2020: 31/10, Mejlbj (ÅH).
- Pirol *Oriolus oriolus*, 2020: 10/4, Balservig, Silkeborg (ÅH).
- Korttæt lærke *Calandrella brachydactyla*, 2005: 7/10, Højerup (S), trk. – 2020: 26/5, Grønholt (S). – 13/6, Sønderstrand, Rømø (SJ).
- Klippesvale *Ptyonoprogne rupestris*, 2020: 14/4, Jættebrink (M), 2 trk.
- Iberisk gransanger *Phylloscopus ibericus*, 1988: 9-22/5, Moesgaard, Aarhus (ÅH), han syng. (Lyd). – 1995: 30/5, Korselitze Østerskov, Falster (LF), han syng. (Lyd). – 2005: 10-11/5, Sønderborg Sygehus (SJ), han syng. – 2007: 11-27/5, Viborg by (NJ), han syng. (Foto & Lyd). – 2019: 17/6, Nordby, Skagen (NJ), han syng. (Lyd). Efter genbehandling anerkendes følgende fund ikke længere, 2004: 5/5-6/6, Sønderborg Sygehus (SJ), han syng. (Foto & Lyd).
- Buskrørsanger *Acrocephalus dumetorum*, 2020: 23-24/5, Christiansø, Ertholmene (B) (Foto). – 16/8, Krebsgården, Agersø (S), 2K+ ringm. (Foto). – 2007: 5/8, Vesterhave, Gedser (LF), 2K+ ringm. (Foto).
- Cistussanger *Cisticola juncidis*, 2020: 21/5, Ellekrattet, Skagen (NJ), syng.
- Gærdesanger *Currucula curruca*, ssp. *blythi*, 2016-2017: 25/10-20/4, Skovlunde, København (S), 1K (Foto & Lyd).
- Gærdesanger *Currucula curruca*, ssp. *blythi* / *halimodendri*, 2020: 17/10, Yderby Lyng (S) (Lyd).
- Brundrossel *Turdus eunomus*, efter genbehandling anerkendes følgende fund ikke længere, 1964: 9+15+21/9, Skagen (NJ).
- Trænattergal *Cercotrichas galactotes*, 1979: 11/6, Høve Skov, Odsherred (S).
- Sibirisk bynkefugl *Saxicola maurus*, 2020: 20/4, Melby Overdrev(S), 2 ex.
- Isabellastenpikker *Oenanthe isabellina*, efter genbehandling anerkendes følgende fund ikke længere, 1989: 21/9, Endelave (ÅH).
- Vestlig middelhavsstenpikker / østlig middelhavsstenpikker *Oenanthe hispanica* / *Oenanthe melanoleuca*, 1990: 18/10, Klintholm Havn (M).
- Gul vipstjert *Motacilla flava*, ssp. *feldegg*, 1978: 23/5, Tipperne (RK). – 1980: 27-29/6, Sprogø (S). – 1985: 15-16/5, Christiansø, Ertholmene (B) ringm. – 2002: 20/5, Gilleleje (S).
- Gul vipstjert *Motacilla flava*, 'superciliaris', 1995: 17/5, Tipperne (RK). – 1998: 7-8/5, Nordmarken, Læsø (NJ).
- Østlig gul vipstjert *Motacilla tschutschensis*, 2020: 28/9, Hønen, Fanø (RB), 1K. – 4/10, Nordhavstippen, København (S), 1K, (Foto & Lyd).
- Tajgapiber *Anthus hodgsoni*, 2020: 11/10, Ho Plantage (RB) – 14/10, Timpøsen, Ho (RB) (Lyd). – 8/11, Hammeren (B) (Lyd).
- Pileværting *Emberiza rustica*, 2020: 17/10, Nykøbing Sjælland station (S) (Foto).

Forkastede sager

Records not accepted

- Dværgcanadagås *Branta hutchinsii*, 2020: 8/10, Holløse Bredning (S).
- Dværgcanadagås *Branta hutchinsii* ssp. *minima*, 1987: 23/10, Vest Stadil Fjord (RK).
- Hvidøjet and *Aythya nyroca*, 2014: 26/10, Hejrede Sø, Maribosøerne (LF).
- Brilleand *Melanitta perspicillata*, 2006: 27/10, Blåvands Huk (RB), han.
- Lille rørvagtel *Zapornia parva*, 2008: 16/6, Gåsesøen, Ulvshale Skov (M), han, syng.
- Sorthovedet måge *Ichthyophaga melanocephala*, efter genbehandling anerkendes følgende fund ikke længere, 1979: 3+16/6, lille ø på vestsiden af Glænødæmningen og nord for Vesterfed (S), 4 (2 ynglepar i koloni af stormmåge (*Larus canus*)).
- Atlantisk skråpe / scopolis skråpe *Calonectris diomedea* / *Calonectris borealis*, 2009: 28/9, Børstrup Hage, Gilleleje (S). – 2020: 5/9, Gilleleje (S). – 10/9, Gilleleje (S).
- Dværgørn *Hieraaetus pennatus*, 2003: 29/5, Sandmilen (NJ), lys form trk.
- Steppeørn *Aquila nipalensis*, 2020: 28/3, Nykøbing Falster (LF), trk.
- Kejserørn *Aquila heliaca*, 1992: 15/5, Rønne (B), 2K trk.
- Sibirisk duehøg *Accipiter gentilis*, ssp. *buteoides* / *albidus*, 2020: 22/5, Skagen (NJ), 2K trk.fors. (Foto)
- Høgeugle *Surnia ulula*, efter genbehandling anerkendes følgende fund ikke længere, 1989: 2/12, Tystofte, Skælskør (S).
- Ellekrage *Coracias garrulus*, 2020: 8/6, Nordstrand & Reservatet, Skagen (NJ).

English summary: Rare birds in Denmark and Greenland in 2020

In 2020, the Danish Rarities Committee processed 437 Danish records (including six records on behalf of the regional reports) of which about 89 % were accepted. Thirteen records from Greenland were processed and all records were accepted. The main section of the report, Accepted records, includes species on the Danish list belonging to category A and category B in accordance with the AERC guidelines as well as species considered for the regional reports. Species belonging to category C, D and E and records of hybrids are treated after the main section, followed by sections concerning records from Greenland, records still under consideration, and records not accepted. For each record, the following details are included: (1) year and date, (2) location (see map for regions), (3) number of individuals, if more than one, (4) other details, if known: sdr. = summer plumage, vdr. = winter plumage, odr. = transitional plumage, K = calendar year, ringm. = ringed, and (5) name of observer(s), with finders marked by asterisk(s). Documentation by photo (Foto), video (Video), sound recording (Lyd), telemetry tracking (GPS), DNA analysis (DNA) or corpse (Død) is indicated, if applicable. The numbers in brackets after the species name refer to the total number of records and individuals (separated by a slash) in Denmark (1) before 1950, (2) during the period from 1950 to 2019, and (3) in 2020, respectively. Four new species recorded in 2020 were added to the Danish list: Little Swift (*Apus affinis*), White-rumped Swift (*Apus caffer*), Greater Yellowlegs (*Tringa melanoleuca*) and Brown Booby (*Sula leucogaster*). In addition, three new species belonging to category C were added to the Danish list: Bar-headed goose (*Anser indicus*), Black Swan (*Cygnus atratus*) and Mandarin Duck (*Aix galericulata*). Other notable sightings included second records of Mourning Dove (*Zenaidura macroura*), Sandhill Crane (*Antigone canadensis*), Turkestan Shrike (*Lanius phoenicuroides*), Green Warbler (*Phylloscopus nitidus*), Eastern Olivaceous Warbler (*Iduna pallida*), Dusky Thrush (*Turdus eunomus*), and Stejneger's Stonechat (*Saxicola stejnegeri*), respectively, the third record of Spotted Sandpiper (*Actitis macularia*), and the fourth record of Zitting Cisticola (*Cisticola juncidis*). Finally, a remarkable influx of Blyth's Reed Warbler (*Acrocephalus dumetorum*) reached Denmark in 2020, with 28 birds recorded in May and June, including two breeding attempts on Bornholm.

Bedes citeret

Please quote

Olsen, K., S. Kauppinen, A.B. Kristensen, A.O.W. Nielsen, H.H. Nielsen, O. Nilsson & T.E. Ortvad 2021: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2020. – Fugleåret 2020: 117-161 s. (in Danish with English summary).

Referencer

References

- AERC 2021: Guidelines for Rarities Committees: <http://www.aerc.eu/guidelines.html>
- Aigle de Bonelli 2021: Plan National d'Action pour l'Aigle de Bonelli (*Aquila bonelli*): <http://www.aigledebonelli.fr/>

- Artsobservasjoner 2021: www.artsobservasjoner.no
- Artportalen 2021: www.artportalen.se
- Bairlein, F., J. Dierschke, V. Dierschke, V. Salewski, O. Geiter, K. Hüppop, U. Köppen & W. Fiedler 2014: Atlas des Vogelzugs. Ringfunde deutscher Brut- und Gastvögel. – AULA-Verlag, Wiebelsheim.
- Bauer H.-G., O. Geiter, S. Homma & F. Woog 2016: Non-native bird species in Germany – revision of national status categories. – Vogelwarte 54: 165-179.
- Birding Iceland 2021: The Icelandic Birding Pages - Íslenskir Fuglar: <https://notundur.hi.is/yannk/index-eng.html>
- BirdLife International 2021: Species factsheet: *Sibirionetta formosa*: <http://datazone.birdlife.org/species/factsheet/22680317>
- BirdLife Sverige 2021: Sverige Ornitologiska Förening – BirdLife Sverige. Raritetskommittén (Rk). Raritetskatalogen: <http://birdlife.se/rk/raritetskatalogen>
- Boertmann, D. 1994: An annotated checklist to the birds of Greenland. – Meddr. Greenland, Bioscience 38: 64 s.
- BBRC 2021: The British Birds Rarities Committee – Work In Progress, WIP-File 17th June 2021: <https://www.bbrc.org.uk/main-information/work-in-progress>
- Busche, G. & R.K. Berndt 1994: Ornithologischer Jahresbericht für Schleswig-Holstein 1992. – Corax 15: 317-343.
- Christensen, J. & S.S. Nielsen 2021: Brun sule (*Sula leucogaster*) - ny art for Danmark. – Fugleåret 2020: s. 165.
- Christensen, J.S. & P.A.F. Rasmussen 2015: Revideret status for sjældne fugle i Danmark før 1965. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 109: 41-112.
- Christiansen, L., J. Lind, G. Hofmann & E. Christensen 2021: Kaffersejler (*Apus caffer*) – ny art for Danmark. – Fugleåret 2020: 166-167 s.
- Christopher König pr. mail: Deutsche Avifaunistische Kommission (DAK).
- David Boertmann pr. mail: Institut for Bioscience, Aarhus Universitet.
- DDA-Aktuelt 2020: Erster Brutnachweis für Deutschland: Zistensänger brüten erfolgreich im Saarland: <https://www.dda-web.de/>
- Dutch Birding 2021: <https://www.dutchavifauna.nl/list>
- DOFbasen 2021: DOFbasen: https://dofbasen.dk/search/result.php?design=table&soeg=soeg&periode=maanedaar&aar_first=2007&aar_second=2020&artdata=art&hiddenart=00520&obs-type=observationer&species=alle&sortering=dato
- Fox, T.A.D., T.K. Christensen, S. Bearhop & J. Newton 2007: Using stable isotope analysis of multiple feather tracts to identify moulting provenance of vagrant birds: a case study of Baikal Teal *Anas formosa* in Denmark. – Ibis 149: 622-625.
- Gill F., D. Donsker & P. Rasmussen (eds) 2021: IOC World Bird List (v 11.2): <http://www.worldbirdnames.org>
- Göller, O.Z. 2021: Stor gulben - første fund i Danmark. – Fugleåret 2020: 170-171 s.
- Hansen, M.B. 2020: Danskmærket brun løvsanger genfanget i Belgien: <https://beta.netflug.dk/artikler/1684/brun-loesv>

Sørgedue, Bøgalle, 25. maj 2020. Foto: Henrik Haaning Nielsen

- Hansen, T.H. & S.K. Ilsøe 2021: To høgeørne i Danmark i 2020. – Fugleåret 2020: 163-164 s.
- Hellström, M. & M. Waern 2021: Vitgumpad buskskvätta och amurbuskskvätta – Raritetskommitténs granskning av de svenska fynden. – Vår Fågelvärld 2: 2021.
- Jesper Johannes Madsen pr. mail: Ringmærkningscentralen på Statens Naturhistoriske Museum, København.
- Lou, O. 2021: Lille sejler (*Apus affinis*) observeret ved Tranestederne 29. maj 2020. – Fugleåret 2020: 168-169 s.
- Luiten, T. & R. van Tiel 2020: Steppearend overnacht in Zeeland 23 mei 2020: https://www.dutchbirding.nl/dbactueel/1620/steppearend_overnacht_in_zeeland
- Magnus Corell pr. mail: Sveriges Ornitologiska Förening – BirdLife Sverige. Raritetskommittén (Rk).
- Netfugl 2021: Netfugl.dk: <http://www.netfugl.dk/dklist.php>
- Nielsen, H.H. & S. Kauppinen 2020: ID-udfordring: Brundroslen på Bornholm: <https://www.netfugl.dk/artikler/1942/id-udfordring-brundroslen-paa-bornholm>
- Nielsen, H.H., A.B. Kristensen, S.S. Christiansen & S. Kauppinen 2021: Hvidskægget sanger-komplekset er blevet mere komplekst: Genbehandling af fund i Danmark: <https://beta.netfugl.dk/artikler/2015/hvidskaegget-sanger-komplekset-er-blevet-mere-komplekst>
- Olsson, U., P. Leader, G. Carey, A.A. Khan, L. Svensson & P. Alström 2013: New insights into the intricate taxonomy and phylogeny of the *Sylvia curruca* complex. – Molecular Phylogenetics and Evolution 67: 72-85.
- Ortvad, T.E., J.H. Christensen, T.H. Hansen, A.B. Kristensen, K. Olsen, K. Pedersen, P.A.F. Rasmussen & M. Schwalbe 2015: Revision af den danske fugleliste pr. 2013. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 109: 24-35.
- Roni Väisänen pr. mail: Finnish National Rarities Committee. BirdLife Suomen rareiteettikomitea (BSR).
- Schafstall, H.W. 1994: Gluck- oder Baikalente, *Anas formosa*, am Hemmelmarker See. – Vogelkundliches Tagebuch Schleswig-Holstein 21, H. 1-3: 37-40.
- Schreiber, E. & R. Norton 2002: Brown Booby: *Sula leucogaster*. The Birds of North America 17(1): 1-26.
- Shirihai, H. & L. Svensson 2018: Handbook of Western Palearctic Birds, Vol. 1+2. – Christopher Helm.
- Slaterus, R. 2019: Song and call identification of the first Green Warbler for the Netherlands. – The Sound Approach: <https://soundapproach.co.uk/song-and-call-identification-of-the-first-green-warbler-for-the-netherlands/>
- Tadeusz Stawarczyk pr. mail: Polska Komisja Faunistyczna.
- Tarsiger 2021: www.tarsiger.com
- Tor A. Olsen pr. mail: Norsk Sjeldenhetskomite for fugl (NSKF).

- Väisänen, R., H. Huhtinen, K. Kuitunen, P. Lampila, A. Lehtikoinen, P. Lehtikoinen, T. Toivanen & W. Velmala 2021: Rare birds in Finland in 2020. – Linnut-vuosikirja 2020: 104–119 (in Finnish with English summary).
- van der Spek, V. & T. Fijen 2021: Bruine Boszangers in Nederland: https://www.dutchbirding.nl/dbactueel/1689/bruine_boszangers_in_nederland
- Vincent van der Spek pr. mail: Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA).
- Votier, S.C., G.J. Bowen & J. Newton 2009. Stable-hydrogen isotope analyses suggest natural vagrancy of Baikal Teal to Britain. – British Birds 102: 697-699.
- Yann Kolbeinsson pr. mail: Icelandic Rarities Committee.
- SU-rapport 1965-1969: Dyck, J., J. Ramsøe Jacobsen, E. Kramshøj & J. Rabøl 1970: Rapport fra sjældenhedsudvalget med oversigt over godkendte forekomster 1965-1969. – Dansk Or. Foren. Tidsskr. 64:126-151.
- SU-rapport 1982-1984: Boertmann, D., K.M. Olsen & B.B. Pedersen 1986: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i årene 1982, 1983 og 1984. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 80: 35-57.
- SU-rapport 1985: Olsen, K.M. 1987: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1985. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 81: 109-120.
- SU-rapport 1986-1987. – Olsen, K.M. 1988: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1986 og 1987. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 82: 81-100.
- SU-rapport: 1988: Olsen, K.M. 1989: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1988. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 83: 131-149.
- SU-rapport 1989: Olsen, K.M. 1991: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1989. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 85: 20-34.
- SU-rapport 1990: Frich, A.S. & L. Nordbjærg 1992: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1990. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 86: 107-122.
- SU-rapport 1991: Frich, A.S. & L. Nordbjærg 1993: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1991. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 87: 231-241.
- SU-rapport 1992: Frich, A.S. & L. Nordbjærg 1994: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1992. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 88: 99-110.
- SU-rapport 1993: Frich, A.S. & L. Nordbjærg 1995: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1993. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 89: 101-110.
- SU-rapport: 1994: Rasmussen, P.A.F. 1996: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1994. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 90: 141-152.
- SU-rapport 1995-1996: Rasmussen, P.A.F. 1997: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1995 og 1996. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 91: 133-150.
- SU-rapport 1997: Rasmussen, P.A.F. 1998: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1997. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 92: 253-267.
- SU-rapport: 1998: Rasmussen, P.A.F. 1999: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1998. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 93: 127-140.
- SU-rapport 1999: Thorup, K. & H.H. Nielsen 2000: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1999. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 94: 157-170.
- SU-rapport 2000: Nielsen, H.H. & K. Thorup 2001: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2000. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 95: 153-166.
- SU-rapport: 2001: Ortvad, T.E., K. Pedersen & K. Thorup 2002: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2001. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 96: 147-160.
- SU-rapport: 2002: Klein, S., K. Pedersen & K. Thorup 2003: Sjældne fugle i Danmark og Grønland 2002. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 97: 289-302.
- SU-rapport 2003: Amstrup, O., A.S. Frich, K. Pedersen & K. Thorup 2004: Sjældne fugle i Danmark og Grønland 2003. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 98: 174-188.
- SU-rapport 2004: Amstrup, O., A.S. Frich, T.H. Hansen, K. Pedersen, & K. Thorup 2005: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2004. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 99: 169-181.
- SU-rapport 2005: Amstrup, O., A.S. Frich, T.H. Hansen, H.H. Nielsen, K. Pedersen & K. Thorup 2006: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2005. Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 100: 359-371.
- SU-rapport 2006: Kristensen, A.B., O. Amstrup & T.E. Ortvad 2007: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2006. – Fugleåret 2006: 99-113.
- SU-rapport 2007: Kristensen, A.B., A.S. Frich, T.E. Ortvad & M. Schwalbe 2008: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2007. – Fugleåret 2007: 117-135.
- SU-rapport 2008: Kristensen, A.B., A.S. Frich, T.E. Ortvad & M. Schwalbe 2009: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2008. – Fugleåret 2008: 123-143.
- SU-rapport 2009: Kristensen, A.B., A.S. Frich, T.E. Ortvad & M. Schwalbe 2010: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2009. – Fugleåret 2009: 131-151.
- SU-rapport 2010: Neergaard, R.S., A.S. Frich, A.B. Kristensen, K. Pedersen, T.E. Ortvad, M. Schwalbe & R. Strack 2011: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2010. – Fugleåret 2010: 125-144.
- SU-rapport 2011: Neergaard, R.S., A.S. Frich, A.B. Kristensen, K. Pedersen, T.E. Ortvad, M. Schwalbe & R. Strack 2012: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2011. – Fugleåret 2011: 97-122.
- SU-rapport 2012: Neergaard, R.S. 2013: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2012. – Fugleåret 2012: 103-130.
- SU-rapport 2013: Ortvad, T.E., S.S. Christiansen, S. Klein, A.B. Kristensen, K. Pedersen & R. Strack 2014: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2013. – Fugleåret 2013: 114-139.
- SU-rapport 2014: Ortvad, T.E., S.S. Christiansen, O.Z. Göller, A.B. Kristensen, R.S. Neergaard, K. Olsen, K. Pedersen & R. Strack 2015: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2014. – Fugleåret 2014: 111-137.
- SU-rapport 2015: Olsen, K., S.S. Christiansen, M.B. Hansen, O.Z. Göller, R.S. Neergaard, R.D. Nielsen, K. Pedersen & R. Strack 2016: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2015. – Fugleåret 2015: 111-135.
- SU-rapport 2016: Olsen, K., S.S. Christiansen, O.Z. Göller, M.B. Hansen, S. Kauppinen, R.S. Neergaard, H.H. Nielsen, R.D. Nielsen & K. Pedersen 2017: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2016. – Fugleåret 2016: 119-148.

Dværghejre, Reservatet, Skagen, 7. juni 2020. Foto: Knud Pedersen

- SU-rapport 2017: Olsen, K., O.Z. Göller, M.B. Hansen, S. Kauppinen, A.B. Kristensen, H.H. Nielsen, R.D. Nielsen & K. Pedersen 2018: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2017. – Fugleåret 2017: 119-148.
- SU-rapport 2018: Olsen, K., O.Z. Göller, M.B. Hansen, S. Kauppinen, A.B. Kristensen, H.H. Nielsen, R.D. Nielsen & K. Pedersen 2019: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2018. – Fugleåret 2018: 140-167.
- SU-rapport 2019: Olsen, K., M.B. Hansen, S. Kauppinen, A.B. Kristensen, A.O.W. Nielsen, H.H. Nielsen, R.D. Nielsen & T.E. Ortvad 2020: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2019. – Fugleåret 2019: 138-176.
- SU-rapport 1990: s. 116: Vandsanger *Acrocephalus paludicola*, 1990: 3-11/7, Snogebæk, Bornholm (B), syng., Palle Rasmussen, John Erik Ekberg, Mads Jensen Bunch m.fl. Forekomstperiode og køn skal være: 3-13/7, Snogebæk, Bornholm (B), han syng., Palle Rasmussen, John Erik Ekberg, Mads Jensen Bunch m.fl.
- SU-rapport 1995-1996: s. 141: Lattermåge *Larus atricilla*, 1996: 12+16/5, Nørrelund, Rømø (SJ), ad. sdr., René Christensen, Morten B. Hansen, Erik Kramshøj m.fl. (Foto). Forekomstperiode skal være: 12+16+18/5.
- SU-rapport 2003: s. 180: Damklire *Tringa stagnatilis*, 2003: 28/5, Bygholm Vejle (NJ), 2K+, *Erik Enevoldsen, *Jens Ballegaard m.fl. Forekomstperiode og lokalitet skal være: 25/5, Kogleaks, Kærup Holme (NJ), 2K+, *Henrik Haaning Nielsen. – 28/5-5/6, Bygholm Vejle (NJ), 2K+, *Erik Enevoldsen, *Jens Ballegaard m.fl.

Rettelser og tilføjelser til tidligere publicerede fund

Corrections and additions to previously published records

- SU-rapport 1973: s. 136: Damklire *Tringa stagnatilis*, 1973: 9/9, Odsherred (S), Carsten Murmann, Poul Stjernø. Lokalitet skal være: 9/9, Hovvig, Rørvig (S), Carsten Murmann, Poul Stjernø.
- SU-rapport 1977-1978: s. 132: Prærieløber *Calidris subruficollis*, 1977: 16-21/10, Sidselsbjerg, Vest Stadil Fjord (RK), Søren J. Sørensen, Mogens Hall Jensen, Stig Jensen m.fl. Forekomstperiode og alder skal være: 16-25/10, Sidselsbjerg, Vest Stadil Fjord (RK), 1K, Søren J. Sørensen, Mogens Hall Jensen, Stig Jensen m.fl.
- SU-rapport 1986-1987: s. 89: Damklire *Tringa stagnatilis*, 1986: 17/5-22/6, Vesløs Vejle (NJ), 2K+, Bjarne Bertel, Bent Jakobsen. Forekomstperiode og lokalitet skal være: 17/5-26/6, Arup Vejle (NJ), 2K+, Bjarne Bertel, Bent Jakobsen.
- SU-rapport 1989: s. 26: Damklire *Tringa stagnatilis*, 1988: 12/5-21/6, Vejlerne (NJ), 2K+, Claus Hornemann, Jørgen Peter Kjeldsen. Forekomstperiode og lokalitet skal være: 12/5, Lund Fjord (NJ), 2K+, Claus Hornemann, Jørgen Peter Kjeldsen. – 12/5-21/6, Arup Vejle og Læsvig (NJ), 2K+, Claus Hornemann, Jørgen Peter Kjeldsen.
- SU-rapport 2005: s. 366: Damklire *Tringa stagnatilis*, 2005: 2/5, Norsminde Fjord (ÅH), 2K+, via Netfugl.dk (Foto). Dato og observatører skal være: 3/5, Norsminde Fjord (ÅH), 2K+, Kim Aaen, Rune Sø Neergaard m.fl. (Foto).
- SU-rapport 2015: s. 127: Jagtfalk *Falco rusticolus*, 2015: 9/10, Saksfjed Inddæmning (LF), 1K, *Gunnar Pedersen m.fl. Dato og observatører skal være: 10/10, Saksfjed Inddæmning (LF), 1K, *Gunnar B. Pedersen, *Rene Christensen, *Claus Mortensen.
- SU-rapport 2018: s. 153: Kohejre *Bubulcus ibis*, 2018: 23/9, Sloen, Fanø (RB), 1K, SU-rapport 2018: s. 153: Kohejre *Bubulcus ibis*, 2018: 23/9, Sloen, Fanø (RB), 1K, Michael Køie Poulsen, Benjamin Rohde (Foto). Forekomstperiode og lokalitet skal være: 22/9, Gammeltoft Enge, Fanø (RB), 1K, Henning Simonsen m.fl. (Foto). – 22-23/9, Sloen, Fanø (RB), 1K, Kim Fischer, Michael Køie Poulsen, Benjamin Rohde (Foto).
- SU-rapport 2019: s. 147: Halsbåndstrolch *Aythya collaris*, 2019: 30/11-30/12, Sønder sø, Værløse (S), 2K+ han, *Jesper Brodersen m.fl. (Foto). Forekomstperiode skal være: 30/11-31/12.

Høgeørn, Dalby Skov, 3. maj 2020. Foto: Sakari Kauppinen

To høgeørne i Danmark i 2020

Af Tim Hesselballe Hansen & Sigrød Kistrup Ilsøe

I foråret 2020 dukkede to forskellige unge høgeørne op i Jylland. Da de begge var forsynet med satellit-sender, kunne deres bevægelser følges dagligt, og mange fuglekiggere nåede at se dem på deres rundture i Jylland. Det blev på flere måder en usædvanlig historie om en stor sjældenhed i Danmark.

Høgeørn "26"

Lørdag 18/4 2020 blev der lagt et link på Facebook-gruppen Rovfugle i Felten til en hjemmeside bag et fransk høgeørne-projekt. I Frankrig var alle høgeørneunger fra 2019 blevet forsynet med GPS-sendere, og i artiklen viste de et kort over bevægelserne af den af deres høgeørne, som blev kaldt "26" efter nummeret på dens farvering. Kortet viste, at ørnen var fløjet til Mors! Sigrød og jeg sendte en mail til folkene bag det franske høgeørne-projekt i håb om at få mere at vide om fuglens gørene og laden. Vi skrev om den store interesse blandt fuglefolk herhjemme og spurgte, om vi kunne få en opdateret position på fuglen. Vi lovede, at såfremt de kunne oplyse mere, at vi ville sørge for at fuglen ikke blev forstyrret og kun betragtet på afstand. Til vores store overraskelse fik vi omgående svar: Ørnen havde ganske rigtigt overnattet på Mors til 18/4, men de havde ikke fået nye data i løbet af dagen og vidste derfor ikke hvor ørnen var om aftenen. Næste morgen, 19/4, opdagede vi, at vi havde fået endnu en mail fra franskmændene sent aftenen før, og høgeørnen var gået til overnatning samme sted ved Højris på Mors som dagen før.

Dette blev omgående meldt ud på både Birdalarm og Birdcall, og så drog vi, ligesom mange andre, mod det sydlige Mors. Det var sidst på morgenen, så fuglen var måske allerede fløjet, men mange gjorde forsøget og tog opstilling langs vejen lige øst for skovområdet Højris, hvor den var gået til overnatning. Kl. 13.10 lettede den til alles store lettelse fra skoven og trak efter 20 minutter mod nordøst i stor højde.

Samme aften kom endnu en mail fra vore franske venner med fuglens nye overnatningsposition, som var ved Try lidt vest for Sæby. Her blev den igen set næste morgen, 20/4, af flere morgenfriske twitchere, indtil den trak nordpå med kurs mod Skagen, hvor den dukkede på trækforsøg senere på dagen.

Derefter begyndte fuglen at bevæge sig sydpå gennem Danmark med overnatning i først Møldrup og derefter Hjortlund ved Ribe, og begge steder kunne glade fuglekiggere nyde fuglen, når den om formiddagen kom ud af fjerene og trak videre. Hjortlund (22/4) var sidste stop på Jyllandsturneen, da fuglen denne dag trak til Tyskland. Også her blev den modtaget med stor glæde af de nu tyske twitchere, som også fik mulighed for at se fuglen med hjælp fra de franske forskere.

3C

Knap havde "26" forladt landet, før en ny ung høgeørn, "3C" fra samme årgang, trak op igennem Holland og Nordtyskland. 26/4 krydsede fuglen Elben, og 27/4

nåede den til Danmark, hvor den gik til overnatning ved Vejle blot 2 km. vest for fugletårnet ved Kongens Kær. Også denne gang fik vi fra de franske forskere næsten daglige positioner for ørnens togt mod Nordjylland. Disse blev igen meldt ud hver aften ledsaget af formaninger om at holde afstand til såvel fuglen som til hinanden – det var i perioden med de strammeste COVID-19 restriktioner. "3C" opholdt sig et par dage i Thy, hvorefter den vendte mod syd og efter en overnatning i Dalby Skov syd for Kolding forlod den landet og trak til Tyskland den 3/5.

3C vender tilbage

To fund af unge høgeørne i Danmark på ét år må siges at være usædvanligt, men begge forekomster svarer til det, man forventer af arten og andre sjældne ørne: Et kort visit om foråret, og i det ene tilfælde inklusiv et trækforsøg i Skagen. Derfor var det en overraskelse, da vi i juli fik besked fra franskmændene om, at "3C" var tilbage i Danmark. Den var kommet tilbage til Jylland 24/6 og opholdt sig i Stor Vildmose-området inden den trak til Djursland 8/7. Dagen efter fløj den til det midtjyske, hvor den holdt til omkring Borgbjerg Plantage og Barslund i længere tid, inden den i august fløj til Nordjylland igen og holdt til ved Lundergård Mose syd for Blokhus til oktober. Senere trak den tilbage til Midt- og Vestjylland med længere ophold i Borgbjerg Plantage og Stråsø Plantage. "3C" blev i Jylland året ud og forlod først landet 26/2 2021, og allerede den 10/3 var ørnen tilbage i det sydlige Frankrig.

GPS giver syn for sagen

Udover at satellitsenderne giver de franske forskere et værdifuldt indblik i artens bevægelsesmønstre, er oplysningerne også interessante i et snævert dansk perspektiv. Høgeørnen "26" opholdt sig i landet i seks dage, mens høgeørn "3C" var her i 2020 i først syv dage og senere 191 dage. Uden hjælp fra de afslørende GPS-sendere var kun "26" blevet set, og kun da den gjorde trækforsøg i Skagen 20/4. "3C" ville slet ikke være blevet set af nogen, da alle observationer blev gjort af folk, der havde fået oplyst fuglens position. Man kan så fundere over, hvor mange andre sjældne fugle, der må formodes at huserer i Danmark uden at vi ser noget til dem!

Glade danske fuglekiggere

Som en tak til de venlige franske høgeørneforskere for deres underretninger, blev en indsamling iværksat af Club300.dk blandt de mange glade danske birdere. Da mange fuglekiggere havde nydt godt af de dagfriske

Høgeørn, Hjortlund, 22. april 2020. Foto: Ib Jensen

GPS-meldinger, opbakningen var stor blandt de danske twitchere, og 12.300 kr. blev indsamlet og sendt til det franske høgeørneprojekt.

Høgeørnene i Frankrig

Med kun 38 ynglepar i 2019 er høgeørnen er en af Frankrigs mest truede rovfugle. Bestanden var i 1960'erne omtrent dobbelt så stor, men der har heldigvis været en svag fremgang at spore siden 2002, hvor kun 22 par yngede. Dødeligheden blandt de franske høgeørne lader til at være høj, og den positive bestandsudvikling skyldes muligvis tilskud fra den spanske bestand, som har været sund i de seneste årtier.

GPS-tracking kan være med til at afklare, hvor de franske høgeørne spreder sig til og kan afsløre eventuelle dødsårsager. Mange af fuglene får stød af højspændingsledninger, da de gerne sætter sig i masterne, men der er også eksempler på illegal nedskydning af høgeørne.

De to høgeørne, der nåede til Danmark i 2020, var begge hunner. Alle de franske høgeørne yngler i den sydligste del af landet; "26" kom fra nationalparkområdet omkring Crau og Camargue, mens "3C" stammede fra departementet Aude længere mod sydvest, nær grænsen til Spanien.

Forekomst i Danmark

De to fugle i 2020 er 6. og 7. fund i Danmark. De tidligere fund er:

- 1) September 1957, 1 1K skudt, Høgholt, Sindal (NJ)
- 2) 17-18/5 1974, 1 4K+, Skagen (NJ)
- 3) 2/5 1995, 1 2K, Skagen (NJ)
- 4) 30/4 2007, 1 2K, Skagen (NJ), og samme fugl 10-11/4 2008 og igen 7+9/4 2010, Skagen
- 5) 20-21/5 2011, 1 2K, Bøtø Nor og Gedesby, Falster (LF) og samme fugl 11-12/6 2011, Poulsker og Paradisbakkerne (B)

Bemærk, at observationerne fra 2007, 2008 og 2010 i Skagen regnes som samme fugl. Det drejede sig om et individ, der var farvemærket som redeunge i Frankrig.

Brun sule (*Sula leucogaster*) - ny art for Danmark

Af Jens Christensen & Steffen Sommer Nielsen

Morgenobsen var begyndt kl. 06.00 12/9 2020, og i løbet af en times tid var vi tre mand samlet i den næst-yderste klitrække, lidt sydvest for fyret ved Dueodde på Bornholm. Denne morgen bestod holdet af: Jens Christensen, Eilif S. Bendtsen og Steffen Sommer Nielsen. Pladsen vi kiggede fra, er kendt som stedet, hvorfra man kigger træk med godt udsyn både over havet og ind over land.

Vejret viste sig denne morgen fra den behagelige side, en svag vind fra vestlig retning, en smule dis og intet skydække. Mængden af trækkende fugle var naturligvis præget af det milde vejr. Men hvide vipstjerter - en Dueodde-specialitet - mange landsvaler, dværgmåge, lærkefalk, skarver og svømmeænder blev det da til.

Alle de fremmødte observatører har besøgt Dueodde jævnligt gennem mange år, så der var mange gode minder at vende, mens antallet af trækkende fugle aftog stille og roligt.

Kl. 09.45 var trækket næsten stoppet, men under bestræbelserne på at føje lidt flere svømmeænder til dagstotalen, blev vi opmærksomme på en underlig fugl.

Fuglen fouragerede sydvest for os et stykke ude over havet. Desværre holdt den sig konsekvent inde i solstriben i flere minutter, måske ti, men til alt held kom den tættere og tættere på stranden. Det var umuligt at se nogen detaljer i dragten i modlyset, men fuglens måde at fouragere på med det nedadpegende hoved og næb gav associationer til en terne, og med den størrelse måtte det være en rovterne, vi kiggede på. Dog virkede det helt forkert. Hverken fuglens størrelse eller jizz passede.

Heldigvis kom den tættere på stranden og os, og da den endelig kom ud af modlyset, afsløredes en sule til alles store undren. Her fortsatte den sin fouragering flere gange med succes i form af tobisfangst.

På det tidspunkt var fuglen, når den var tættest på, omkring 200 meter væk. I korte perioder lagde den sig på vandet sammen med en sølvmåge, som viste stor interesse for dens fangster.

Denne scene stod på i nogle minutter. Til sidst lå den på vandet et stykke ude og et stykke vestpå, for lidt senere at gå på vingerne og forsvinde vest på i lav højde og i aktiv flugt. Sammenlagt gik der omkring 25 minutter fra fuglen dukkede op, til den blev sluppet som en prik mod vest.

Artsbestemmelse

Adfærd: Fuglen gjorde sig i første omgang bemærket ved sin adfærd. Den cirklede rundt og foretog dyk fra forskellige vinkler og højder. Det meste af tiden foregik det på lavt vand tæt på brændingen i selskab med måger. Ingen dramatiske dyk som man ser hos sule; sikkert hensigtsmæssigt i betragtning af den ringe vanddybde. I sammenligning med sule, var den lille og spinkel - kun lidt større end den sølvmåge (*Larus argentatus*), der generede den.

Dragtkendetegn: Hele oversiden, hoved og hals mørk chokoladebrun med knivskarp afgrænsning til ren hvid bug, hvilket passer til dragten hos en adult fugl. I korte øjeblikke kunne den gule farve på den inderste del af næbbet erkendes. Når fuglen lå på vandet, virkede den bare brun. I øvrigt virkede såvel hale som vingebagkanter slide.

Helhedsindtryk: Klart en type sule med lange spidse vinger, lang hals og spidst næb. Meget mindre end sule og meget spinklere. Renhvid bug i skarp kontrast til den chokoladebrune overside og hals.

Forekomst i Nord- og Vesteuropa

Første fund i Nord- og Vesteuropa var en fugl, der blev fundet død i Cork, Irland, 2/1 2016. Samme år sås en ungfugl fra en fiskerbåd ud for Kerry, Irland, 13/8. I 2017 sås en adult ved floden De Lek, Holland, 20/8, og samme individ sås senere samme dag på to lokaliteter i Tyskland, hhv. i Niedersachsen og ved Bremen. I 2018 var der ingen fund, men i 2019 var der fund af hele fire forskellige individer i Storbritannien samt tre fund i Frankrig. I 2020 var der to fund i Irland, et i Storbritannien (denne fugl sås også i fransk territorialfarvand) samt to fund i Holland på datoerne 29/9 og 25/10, som regnes for at dreje sig om samme individ. Det er tankevækkende, at alle 15 fund af brun sule i Nord- og Vesteuropa er gjort siden 2016.

Tak

Tak til Vincent van der Spek og Andy Stoddart for oplysninger om fund af brun sule fra vores nabolande.

Kommentar fra Sjældenhedsudvalget

For et førstegangsfund for landet var beskrivelsen af den brune sule ved Dueodde 12/9 2020 speciel, idet der hverken var foto, lydoptagelse eller DNA til at dokumentere fundet. De seneste godkendte førstegangsfund uden foto, lydoptagelse eller DNA er den sibiriske allike ved Blåvands Huk 12/4 1997 (SU-rapport 1997) og klirerylen i Vejlerne 23-24/4 1998 (SU-rapport 1998).

Imidlertid var fundet af den brune sule dokumenteret med feltnoter fra to af de tre observatører, der indeholdt artsspecifikke dragtdetaljer samt beskrivelser af fuglens form og adfærd. Desuden havde observatørerne rig lejlighed til at bekræfte dragtdetaljer, proportioner og adfærd, da fuglen sås gennem 25 minutter på en afstand ned til 200 meter. Kombinationen af feltnoter, de beskrevne diagnostiske kendetegn samt de gode observationsbetingelser betød, at beskrivelsen blev godkendt af et enigt Sjældenhedsudvalg.

Et stort tillykke skal lyde til de tre observatører, som bevidnede en af de mest uventede observationer i 2020.

Kaffersejler (*Apus caffer*) – ny art for Danmark

Af Lars Christiansen

Kaffersejler, Vejby Strand, 27. oktober 2020. Foto: Anders Espenhain Sørensen

Da lynet slog ned ved Vejby Strand

Efter en søvnløs nat sad jeg og stenede et par timer på nettet, mens den ene kop kaffe afløste den anden. Henad middag havde jeg brug for noget frisk luft, så jeg tænkte en gåtur ville gøre mig godt. Om ikke andet for motionens skyld selvom tanken om en sejler havde strejft mig, da der jo åbenbart havde været nogle gråsejlere i omløb.

Jeg havde tænkt på at lade min dinosaur af en mobil op, da der kun var to streger tilbage, men havde ikke fået det gjort. Men hvad fanden – det ville række fint til en halv times rask gåtur.

Gik en tur af den sædvanlige rute ned mod kysten og Hanebjerg Plantage, der grænser op til Heatherhill mod sydvest. Det er et af de få tilbageværende åbne områder langs nordkysten af Sjælland, der ellers består af store sommerhusområder. Som altid slår jeg lige et slag ud mod Vincent-stien (100 m sydvest for Heatherhill), som vi stadig kalder den, selvom den styrtede i havet for mere end 10 år siden.

Jeg kiggede ud over havet; der var lidt suler, en flok bjergirisker og den lokale tårnfalk, men ellers ret dødt.

Pludselig ser jeg en sejler lige over horisonten komme imod mig fra nordøst langs kystlinjen på ca. 100 meters afstand. Fedt, det kan jo næsten lige så godt være en gråsejler som mursejler på denne tid af året – måske bliver det alligevel en god dag!

Sejleren kom nærmere, og da den vendte, lyste en hvid overgump op – noget grumset hvid i det lys, men ikke desto mindre meget markant. Den var i samme niveau som toppen af klinten, hvor jeg stod og jeg kunne umiddelbart se, at den var lidt mindre end mursejler, men for stor til en lille sejler og i øvrigt havde et helt andet jizz! Det er én af de dyre, men hvad for en af dem?

Sejleren kom nærmere, tabte højde og fouragede lavt over vandet, før den tog højde, og da jeg så den mod himlen, kunne jeg se en ret lang, spids hale. Den dykkede igen ned, og med havet som baggrund kunne jeg se, at den var overvejende sort. Den havde dog lys strube. Den

kom op i niveau igen, og da den drejede, kunne jeg nu se en kløft i halen. Det udelukker definitivt lille sejler. Den hvide overgump var halvmåneformet, ret smal og fremstod stadig lidt grumset. Den kom tættere og tættere på og fløj forbi mod sydvest på måske 20 meters afstand hen mod den lokale digesvale-koloni. Så vendte den om, kom tilbage mod mig og fløj helt ind til kystskrænten. Til sidst kom den så tæt på, at jeg ikke kunne fokusere på den med den fart, den havde. Den var to meter fra mig, da den, måske skræmt, drejede ud over stranden igen, men kom tilbage minuttet efter og lavede samme nummer. Jeg tænkte, at det var for godt til at være sandt – bortset fra at jeg ikke havde noget kamera!

Jeg bemærkede ikke hvid vingebagkant på armen, sikkert fordi jeg var i affekt, men det så jeg senere på dagen ved Salgårdshøj. Til sidst røg den tilbage mod øst (Heatherhill) og forsvandt bag nogle bjergfyrre. Jeg observerede den i ca. 10 minutter (kl. 12.50-13.00). Spejdede efter den, men den kom ikke tilbage.

Jeg ringede til Rasmus Strack og Jan Hjort Christensen, hvorefter jeg løb ned til Heatherhill. Jan Hjort ankom ca. kl. 13.20 – sejleren var ikke set i næsten en halv time. Kort efter råbte Jan "kaffersejler!".

Sejleren sås over Rågeleje og helt ned mod hav-obspladsen for enden af strandvejen. Jeg tænkte, at det var det. Gik tilbage til overdrevet, men kl. 14.04 kom sejleren tilbage og passerede tæt på de ca. 15 birdere, der nåede at se en hvid bagkant på armen. Kaffersejleren var endt et godt stykke nede ad kysten ved Salgårdshøj, hvor den sås perfekt flyvende frem og tilbage langs skrænten i under 40 meters højde.

Kl. 16.00 stødte en gråsejler til og rastede sammen med kaffersejleren! Gråsejleren gik til overnatning et sted på klinten, mens kaffersejleren sidst blev set kl. 17.06, hvor den trak langt ud over havet i retning af Hesselø. Gråsejleren sås tidligt næste morgen ved Vejby Strand, inden den forsvandt, og Jens Lind og Georg Hoffmann så senere kaffersejleren flyve mod øst ved Gilbjerg Hoved.

Et heldigt genfund

Af Jens Lind, Georg Hofmann og Erik Christensen

Det var ikke alle, der nåede til Vejby Klint 27/10 2020 efter kaffersejleren, det gjaldt bl.a. Georg Hoffmann og Erik Christensen. Vi havde derfor aftalt at give sejleren en chance den følgende dag, hvor vi startede ved åstedet nær de yderste sommerhuse ved klinten. Det var en noget deprimerende og fugletom oplevelse med en halv snes håbefulde birdere. De morgenfriske havde dog set gråsejleren drage tidligt af sted, men kafferen lod vente på sig. Efter en god halv times tid tabte vi tålmodigheden og besluttede i stedet at forsøge os ved Gilleleje, som jo tidligere har tiltrukket flere sjældne sejlere.

Nu følger den syrede beretning om, hvordan en misset alkefugl efterfulgt af en flyvende lom førte direkte til opdagelsen af den måske sjældneste fugl, der nogensinde er set ved Gilleleje!

Vi parkerede ved det gamle vandtårn ca. 400 meter øst for Gilbjerg Hoved. Her er udsigten rigtig fin, men der var ringe træk, og kun en mindre flok bramgæs kom forbi de første 20-30 minutter. Vi begav os derfor langsomt vestpå ud mod Gilbjerg Hoved ad den helt kystnære Gilbjergsti. Efter ca. 200 meter, og lige før vi nåede ind i skoven, fik jeg øje på en alkefugl liggende på vandet. Det var en alk/lomvie-type, men Georg var meget insisterende med sit teleskop for at finde den. Det lykkedes aldrig, men i stedet fandt han en flyvende lom, som han så fulgte, og så var det, at miraklet indtraf: Ind i Georgs teleskop kom kaffersejleren flyvende! Georg råbte ophidset "kaffer, kaffer, - den er derude!". Erik og jeg fandt straks fuglen i håndkikkert, og jeg kunne med det samme bekræfte bestemmelsen, idet jeg havde arten i frisk erindring fra dagen før. En mindre sejler, lang bagtil og med smal hvid overgump.

Fuglen blev opdaget kl. 10.24 og befandt sig da vinkelret ud for os lidt over horisonten og på en afstand af 150-200 m. Den var ved at tage højde, tøvede så lidt og foretog nogle krængninger, men hurtigt tog den så yderligere højde og fløj hurtigt skråt væk og ud fra kysten, målrettet mod Mølle. Georg og jeg havde til alt held vores kameraer klar med korrekte indstillinger, og vi fik begge ganske rimelige fotos, trods svære betingelser med afstand og fart. Alle fotos blev taget skråt bagfra og lidt nedefra. Fotos viser, at det er samme fugl, som blev set ved Vejby. Man kan således ane, at den yderste venstre halefjer havde en lille skade og derfor var med lidt reduceret længde. Erik fulgte sejleren til dørs i håndkikkerten og tabte den kl. 10.26 som en prik i pæn højde og på uændret kurs mod Mølle. Tidspunkt for foto var kl. 10.25. Fuglen blev herefter udmeldt på Birdalarm kl. 10.32.

Vi er overbevist om, at ingen andre end os tre havde nogen realistisk mulighed for at se fuglen, afstand, retning og hastighed taget i betragtning. Så skal de have oplevet et endnu større mirakel end vores.

Yngleudbredelse og forekomst i Europa

Kaffersejler er vidt udbredt i Afrika syd for Sahara. Derudover findes der små isolerede bestande i Marokko,

Kaffersejler,
Gilbjerg Hoved,
28. oktober 2020.
Foto: Jens Lind

samt i det sydlige Spanien og Portugal. Arten er hovedsagelig standfugl, dog med undtagelse af de nordligste og sydligste bestande, som begge foretager sæsonbetonede trækbevægelser (BirdLife International 2021).

I resten af Europa, uden for de sydspanske og sydportugisiske ynglepladser, er kaffersejler en stor sjældenhed. I Frankrig er der gjort fire fund, mens Østrig og Italien hver har ét fund. I Storbritannien er arten truffet én gang; East Yorkshire, 14/10 2018 (Ball, 2020). I Nordeuropa har der, foruden det danske fund, været tre fund af fire fugle; Finland, 18/11 1968 (Lewington, 1991); Skåne, Sverige, 27/10 2013 (Fågelåret 2013) og to fugle set sammen Vestfold, Norge, 15/6 1986 (Tor Olsen pr. mail).

Bestemmelse

Kaffersejler adskiller sig fra mursejler og gråsejler ved at have hvid overgump. De nærmeste forvekslingsmuligheder er lille sejler, horsussejler og orientsejler, som alle er mørke sejlere med hvid overgump. Kaffersejler adskiller sig dog fra disse ved at have en smal hvid overgump, langt, spidst bagparti med tydeligt kløftet hale samt hvid bagkant på armsvingfjerene.

Referenceliste

- Ball, L. 2020. White-rumped Swift in Yorkshire: new to Britain. *British Birds*, vol. 113, issue 3, s. 171-175.
- Birdlife International 2021. Species factsheet: *Apus caffer*. Downloaded fra www.birdlife.org 23/8 2021.
- Fågelåret 2013, s. 117-118.
- Lewington, I., Alström, P., & Colston, P. 1991. *A Field Guide to the Rare Birds of Britain and Europe*. Harper-Collins, London.

Lille sejler (*Apus affinis*) observeret ved Tranestederne 29. maj 2020 – ny art for Danmark

Af Oluf Lou

Lille sejler, Tranestederne, Hulsig, 29. maj 2020. Foto: Erik Christophersen

Under en 'jagt' på dagens anden steppeørn ved Skagen 29/5 2020 endte jeg ved Tranestederne, øst for Hulsig, sammen med Connie Jensen fra Hirtshals. Klokken var ca. 18.00, og jeg blev ret hurtigt opmærksom på en lille mørk sejler/svale, der lå og fouragerede sammen med et halvt hundrede mursejlere og svaler. Den var mørk skifergrå med hvid overgump, og da den kort efter viste sig også at have mørk bug, var jeg straks klar over, at det måtte være en lille sejler (*Apus affinis*), en art som jeg har set så uendelig mange af i Mellemøsten, Indien og Nepal. Dengang kaldte vi den – på engelsk – House Swift, men i mellemtiden er den blevet delt i hhv. *A. affinis* og *A. nipalensis*. På dansk lille sejler og klippesejler. Jeg anede ikke, hvordan man skelnede de to arter, så kl. 18.09 meldte jeg på Skagen Birding, Zello-kanal ud, at jeg stod med en sandsynlig lille sejler. I løbet af 10-20 min. fik vi selskab af 20-25 birdere fra nær og fjern.

Observationsforhold

Heldigvis var den lille sejler ved Tranestederne meget medgørlig i forhold til at lade sig dokumentere ved hjælp af fotos. Vi smed os blot i klitterne på læsiden af det gran-læhegn, som fuglen fouragerede langs, og med alt isenkrammet låst fast på den hurtige fugl, og den lavthængende senefermiddagssol i ryggen, fik mange fotografer rigtig fine billeder af sjældenheden. De suverænt bedste blev Erik Christoffersens. Uden at forklejne fotografernes indsats skal det nævnes, at sejleren ofte overfløj os i 25-50 meters højde.

Identifikation

Selvom fuglen nok udviste typiske sejlerkarakterer (*Apus*-like), så var man straks klar over, at det ikke var en mursejlertype. Alene fuglens flugt, som mere mindede

om en lille, svirrende flagermus, skilte den ud fra både svaler og mursejlere. Fuglen var tydeligt mindre – godt og vel 2/3 af mursejler, men frem for alt havde den en helt anden form. Kortere og relativt bredere vinger gav slet ikke associationer i retning af mursejlerens lærkefalk-agtige silhuet. Halepartiet var noget helt for sig; kort og afstumpet og meget bredt i gumpen. På billeder ser det næsten ud som om, tyngden ligger så langt fremme i fuglen, at balancen skulle kunne tippe fuglen forover. Den i felten meget korte hale var skarpskåren, nærmest rektangulær. Den var en anelse konisk tilspidset, og når fuglen kredsede, spredte den en fin lille vifteformet hale. På billeder viser den dog en svag og ubetydelig indskæring ved centerfjerene dannende en meget svag kløft. Og netop denne svage kløft viser, at det er en *A. affinis*. *A. nipalensis* har dybere kløft, og horussejlers *A. horus*' kløft er næsten lige så dyb som mursejlerens. Nutidens højtopløselige digitalkameraer er et næsten uundværligt værktøj, når de svære DNA-splits skal identificeres.

Grundfarven var mørk skifergrå som vores hjemlige mursejler, og dét var fjerdragstens generelle iklædning. To steder blev denne dragttegning brudt; en lys strube som mursejlers, og så en meget iøjnefaldende stor hvid overgump. Iøjnefaldende fordi den var bred, og fordi den bredte sig halvt ned på siderne nærmest ind under armsvingfjerens bagkant. Det virkede næsten som om, fuglen var lastet med en stor, hvid sukkerknald.

Lidt om taxonomen

Da jeg besøgte Indien og Nepal i '78 og '81 var en lille sejler... en lille sejler (House swift)! Og jeg noterede mig ingen forskel, på dem vi så på kontinentet, og dem vi så i Himalaya-bjergene. I dag har taxonomer virkelig gjort det besværligt at være 'birder'. Splits baseret på

Lille sejler, Tranestederne, Hulsig, 29. maj 2020. Foto: Erik Christophersen

DNA-analyser har nemlig resulteret i, at de små sejlere fra Himalaya-bjergene er blevet til klippesejler *Apus nipalensis*, og det var derfor, jeg havde et lille forbehold, da jeg meldte fuglen ud på Zellos 'Birding Skagen'-kanal. Jeg anede simpelthen ikke, om man kunne se forskel i felten – og hvordan? Heldigvis har en fremragende artikel af feltbissen Henrik Haaning Nielsen gjort livet meget lettere for mig mht. bestemmelsen (Nielsen 2020). I artiklen ridser han nemlig op, hvordan man i felten kan skelne ikke bare klippesejler og lille sejler, han medtager også en tredje art – horussejler *A. horus* - fra det sydlige Afrika. Sidstnævnte havde jeg dog slet ikke inde på lystavlen.

Megahit på afveje

Lille sejler hører så absolut til de 'tunge drenge' blandt sjældenheder i Skandinavien. Eneste forekomster indtil fundet ved Tranestederne er tre fund i Sverige. Et juni-fund fra Krankesjön i Skåne i 1979, en august-fugl fra Grötvik i Halland i 1985 og et oktoberfund fra Hörnefors i Västerbotten i 1988 (BirdLife Sverige 2021). Det er svært at se en 'linje' eller tendens i billedet af forekomsterne. Det ligner 'lonely strangers', der er blevet fanget af en bærende vind. Både Holland og Belgien havde fund i 2020, hvilket var hhv. tredje og første fund for de to lande (CDNA 2021, BRBC 2021). Ulig fuglen fra Skagen blev disse to fund dog gjort i den sidste uge af oktober. Tyskland har ca. tre fund (Tarsiger 2021), mens Storbritannien er kommet op på 27 fund med en enkel fugl i 2020. Denne blev netop set i samme periode som det danske fund, da en fugl kortvarigt blev observeret 24/5 ved Potteric Carr i Yorkshire (BBRC 2021).

Efter en skuffende og kølig start på maj måned, skete der noget den 20. i måneden. Lun luft strømmede

ind over landet, i Skagen ofte via en vind fra retninger mellem nord og øst, men luftmassen stammede fra syd og sydøst. Umiddelbart tænker man nok, at den lille sejler ved Tranestederne stammer fra de nyligt etablerede bestande i Sydspanien og Sydportugal. Kigger man imidlertid på forekomsten af andre sjældne arter ved Skagen i selv samme periode, dukker flere op som har vinterkvarterer i Indien og nærliggende lande. De mange steppeørne, buskrørsangere og ikke mindst grøn sanger antyder måske mere, at fuglen kunne stamme fra mellemøstlige bestande. Arten er desuden udbredt i størstedelen af Afrika og Indien

En stor tak vil jeg sende til Erik Christophersen for billederne til artiklen, til Henrik Haaning Nielsen for kommentarer omkring bestemmelsen samt til Simon S. Christiansen for oplysninger om fund i nabolandene.

Referencer

- BirdLife Sverige (2021). Raritetskatalogen: <https://birdlife.se/rk/raritetskatalogen/seglare-biatare-hackspettar/stubbstjartseglare/>
- BBRC (2021). Work in Progress: <https://www.bbrc.org.uk/main-information/work-in-progress>
- BRBC (2021). Belgian Official checklist: <http://www.belgianrbc.be/#>
- CDNA (2021). Overzicht van alle vogels waargenomen in Nederland: <https://www.dutchavifauna.nl/list>
- Nielsen, H. H. (2020). Feltbestemmelse af Lille Sejler. Netfug.dk: <https://beta.netfugl.dk/artikler/59/feltbestemmelse-af-lille-sejler>
- Tarsiger.com (2021). Bird News: <http://www.tarsiger.com/news/index.php?sp=find&lang=eng>

Stor gulben (*Tringa flavipes*) – ny art for Danmark

Af Ole Zoltan Göller

Stor gulben, Sneum Forland, 28. oktober 2020. Foto: Ole Zoltan Göller

Stor gulben, Fanø, 19. november 2020. Foto: Søren Brinch

I regn og blæst

Onsdag 28/10 var bestemt ikke udset som en dag, hvor der skulle kigges på fugle. Jeg var plaget af en ond forkølelse, som nu på anden uge var blusset op igen. Efter en negativ coronatest, var jeg vendt tilbage til arbejde, men måtte give op med hovedpine og trykken for brystet. På vejen hjem mod sofa og varm te fik jeg en svedetur, og da jeg var ved at koge over, besluttede jeg at køre til Sneum Sluse, hvor jeg kunne parkere på digekronen og få lidt frisk luft i hovedet fra vest. Det blæste en pelikan denne dag og vejret var ekstremt skiftende mellem solskin og skybrud.

Klokken ca. 12:00 ankom jeg til digekronen og rullede vinduet ned. Forlandet var oversvømmet på grund af den kraftige sydvestenvind, hvor mange fugle rastede. Trods sygdom fandt jeg alligevel kikkerten frem og på første hurtige scanning fik jeg øje på en meget aktiv klire, som var mørk på oversiden med lyse pletter, og trods kun korte glimt så den ud til at mangle en lys kile i ryggen. En let panik satte ind, særligt da jeg syntes, den virkede langnæbbet, og da den landede sammen med en hvidklire, som den var på størrelse med, blinkede alle alarmknapper, og jeg skulle samle mig for at handle nogenlunde rationelt. Jeg fik fumlet kameraet frem fra bagsædet, og det lykkedes mig at skyde nogle billeder af fuglen. Jeg fandt derefter teleskopet frem og fik set, at den vitterligt havde knaldgule ben, og jeg fik straks skudt lidt flere billeder af fuglen. Jeg så kliren flyve omkring flere gange, og jeg kunne nu med sikkerhed bekræfte, at den ikke havde lys kile op ad ryggen. Jeg meldte fuglen ud som gulbenet klire, men som usikker bestemmelse. Jeg nåede at kigge mere på fuglen, og den så mere og mere rigtig ud for stor gulben, som jeg har erfaringer med fra Sydamerika.

Vejret skiftede nu drastisk, og det blæste meget op, fulgt af skybrudsagtig regn, som piskede lige ind fra

retningen, hvor kliren befandt sig. Da regnen endelig fortog sig efter et kvarters tid, var alle forlandets vade-fugle forsvundet. Jeg anede ikke, hvor de var fløjet hen, men gennem den næste times tid blev området af og til fyldt og tømt for fugle, og det omskiftelige vejr gjorde forholdene vanskelige. Alt rystede på digekronen. Fuglen blev desværre ikke set mere denne dag. En dag som var præget af dårligt vejr for de mange tilrejsende twitchere.

En af folkene, som prøvede lykken ved Sneum Sluse denne dag, var Søren Brinch. Han var positiv i vanlig stil og udtrykte, at denne klire ville han da finde i Sønderho en af dagene - og sådan skulle det gå!

Genfundet ved Sønderho, Fanø

16/11 genfandt Søren Brinch mirakuløst fuglen ud for Sønderho på Fanø, stik sydvest for Sneum Sluse. Fuglen opholdte sig stabilt her i en uges tid til stor glæde for twitchere fra hele Danmark, hvor den fremvises dagligt af Fanø Fuglestation til og med 21/11.

Udseende

Førstehåndsindtrykket var en stor klire i kolde nuancer med hvid bug og ret mørk, meleret ryg. Næbbet var langt og virkede i visse vinkler let opadbøjet. Stor og lille gulben deler mange karakterer, som kendetegnede fuglen: Overvingen var tofarvet med plettet til gråmeleret arm i kontrast til mørk, sortagtig hånd a la lille regnspove. Halen var lysegrå med fine mørke bånd mod renhvid overgump og mørk grålig ryg uden hvid rygkile, som man ser hos fx hvidklire. Benene var mættet gule og næbbet mørkt. Hoved og hals diffust finstribet i kolde nuancer af gråbrunt med en mørk tøjle og en lys øjenbrynstribe, som stod forskelligt frem alt efter forholdene, men som virkede mest tydelig foran øjet, hvor den ramte lige ind over næbbbasis. Issen lidt mørkere end halsen og struben var hvidlig.

Hvorfor stor gulben og ikke en lille gulben?

Noget af det der var slående, og som fra første øjekast indikerede stor gulben frem for lille gulben, var naturligvis størrelsen. Dette var særlig tydeligt, når fuglen fouragerede tæt sammen med hvidklire, som den matchede ret præcist i størrelse. Størrelsen er vitterligt en karakter, der giver mening, særligt når arten ses sammenlignet med andre arter. Akkurat som der er markant størrelses- og proportionsforskel mellem hvidklire og damklire, er der tilsvarende stor forskel på arterne af gulben. Stor gulben er, som hvidklire, en stor klire med mere aflang og lidt fladere hovedform med langt, kraftigt næb, mens lille gulben har kortere og lige næb påsat et rundere og mere "nuttet" hoved. På de mest ekstreme fugle overlapper næblængden mellem de to arter, men langt overvejende gør det sig gældende, at stor gulben har et langt og ret kraftigt næb, der næsten altid er ca. halvanden gange hovedlængden, med tendens til at bøje let opad. Lille gulbens finere næb har ca. samme længde som hovedet. Kropsformen er generelt lang hos stor gulben, og spidsen af halen flugter på den stående fugl omtrent med vingespidsen. Lille gulben fremstår, som Damklire, mere afklippet bagtil og giver et mere korthalet indtryk, hvor spidsen af den lukkede vinge normalt går ud over halespidsen.

Går man lidt tættere på, er der en række dragtmæssige detaljer, som yderligere adskiller de to arter, og som på fotos bekræfter fuglens identitet: Begge arter har tendens til en lysere grå farve inderst på næbbet, men dette strækker sig længere ud mod midten af næbbet hos stor gulben. Dertil er næsebor hos stor gulben placeret lidt længere ude på næbbet væk fra fjergænsen end hos lille gulben. I modsætning til en generelt hvid flanke hos lille gulben, ses hos stor gulben en tendens til mørke tværbånd eller på anden vis mørke tegninger på den hvide flanke, og oversiden fremstår mere kold og meleret end hos lille gulben, der i modsætning kan fremstå nærmest varm i nuancen. Hvide spidser yderst på armsvingfjerene er en varierende karakter, som er svær at registrere, men når de er til stede, indikerer de stor gulben og underbygger således det generelt mere plettede udseende af vingeversiden i flugt.

Alder

Fuglen vurderes til at være en 1K i fældning til vinterdragt. Ungfugle fælder hurtigt svingfjer og halefjer, mens de gamle fugle først fælder i vinterkvarteret. Svingfjerene fremstod ligesom halefjer friske på denne fugl.

Udbredelse

Stor gulben yngler på tajgaen i Nordamerika i et smalt bånd gennem Canada til Alaska. Den er langdistance-trækker og overvintrer i Sydamerika.

Stor gulben, Fanø, 18. november 2020. Foto: Sakari Kauppinen

Forekomst i Nordeuropa

Stor gulben er en af de sjældnere nordamerikanske vadefuglearter med ganske få fund uden for De Britiske Øer. De fleste europæiske fund er gjort fra juli til oktober.

Land	Antal fund
Sverige	4
Finland	0
Norge	2
Tyskland	0
Storbritannien	28

Tak

- For kommentarer fra Kent Olsen og Sakari Kauppinen.
- Tak til Sakari Kauppinen og Søren Brinch for lån af billeder.

Referencer

- British Trust for Ornithology
- Christopher König (pers. komm.). <https://www.thespruce.com/greater-or-lesser-yellowlegs-386349>
- Magnus Corell (pers. komm.).
- Roni Väisänen (pers. komm.).
- Tor Olesen (pers. komm.).